

Gemeente Albrandswaard

Voorstel

Onderwerp: Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027 - 2029	College van burgemeester en wethouders 23 september 2025	Zaaknummer 2025-067088
Portefeuillehouder Mario Bianchi		Openbaar
Opsteller: Govers Davy		

Geadviseerd besluit

1. De primaire Programmabegroting 2026-2029 inclusief de paragrafen vast te stellen.
 2. Het college te machtigen voor de jaarschijf 2026, binnen de kaders van deze Programmabegroting, de lasten en baten binnen de programma's te realiseren, inclusief de opgenomen subsidieplafonds 2026 en investeringen.
-

Raadsvoorstel

Inleiding

Hierbij bieden wij u de programmabegroting 2026 van de gemeente Albrandswaard aan. Naast de programmabegroting 2026 geven wij ook inzicht in het meerjarenperspectief 2027 - 2029. De programmabegroting 2026 is alleen structureel sluitend in de jaarschijf 2026. Voor de overige jaren liggen er uitdagingen om tot een (structureel) sluitende begroting te komen.

Dit zal de komende tijd blijvende aandacht vragen binnen de organisatie.

Met het structureel sluiten van de jaarschijf 2026, voldoen we aan de eis van de provincie om in aanmerking te komen voor repressief toezicht.

Beoogd effect

Met de vaststelling van de programmabegroting 2026 stelt u het kader waarbinnen het college de uitvoering van de gemeentelijke taken in 2026 vorm kan geven.

Argumenten

1.1 Hiermee geeft de raad invulling aan haar kaderstellende en controlerende taak.

De raad geeft de (financiële en regelgevende) kaders waarbinnen het college in 2026 uitvoering moet geven aan de bestuurlijke speerpunten en de gemeentelijke taken en activiteiten.

2.1 Conform (eigen) wet- en regelgeving moet het college op programmaniveau geautoriseerd worden de financiële lasten en baten te realiseren van de Programmabegroting 2026.

Door het machtigen van het college wordt deze autorisatie door de raad verstrekt. Voor de investeringen en subsidies gelden afzonderlijke financiële kaders. Per investering van de investeringslijst dient het college gemachtigd te worden voor de besteding van een krediet ten behoeve van investeringswerken. Met het subsidieplafond worden kaders gesteld aan de subsidiebedragen die per beleidsthema verstrekt kunnen worden door het college.

Overleg gevoerd met

De provincie.

Kanttekeningen

1.1 Een financiële opstelling is altijd een momentopname op basis van de informatie die op dat moment bekend is.

Voor u ligt de primaire begroting 2026. De structurele gevolgen van de 2e tussenrapportage 2025 zijn niet verwerkt in deze primaire begroting. Bij het doorrekenen van de financiële effecten hiervan, samen met de nog te ontvangen september- en decembercirculaire 2025, gaat de financiële opstelling veranderen. Dit geldt ook voor de inschatting van de financiële risico's in relatie tot de exploitatiebudgetten en het weerstandsvermogen.

Uitvoering/vervolgstappen

Na besluitvorming in de raad, moet de begroting voor 15 november 2025 worden opgestuurd naar de Provincie Zuid-Holland en het CBS.

Financiën

In hoofdstuk 1 van de Programmabegroting 2026 worden de financiële gevolgen toegelicht.

Onderstaand een samenvatting van de saldi.

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Saldo primitieve begroting	-3.801.100	-3.993.800	-3.062.100	-2.980.900
Structurele gevolgen 2e tussenrapportage 2024	-14.600	-14.600	-14.600	-14.600
MPO 2025	6.700	13.200	21.200	-2.000
Structurele gevolgen 1e tussenrapportage 2025	-73.300	156.700	164.700	2.043.700
Saldo na 1e tussenrapportage 2025	-3.882.300	-3.838.500	-2.890.800	-953.800
Meicirculaire 2025	1.898.000	1.705.000	586.000	686.000
Uitgangspunt Voorjaarsnota 2026	-1.984.300	-2.133.500	-2.304.800	-267.800
Voorjaarsnota 2026				
B. Rekenkundige en algemene kaders	465.100	296.800	5.000	-1.147.100
C. Actuele en autonome ontwikkelingen	-225.300	642.000	-65.700	-312.500
D. Bedrijfsvoering	-199.300	-201.100	-155.600	-155.600
E. Investerings	-	-	-23.300	-46.700
F. Gevolgen gemeentelijk belastingbeleid	67.400	174.800	340.700	801.700
G. Gewenste budgetten	-	-	-	-
H. Ombuigingen	1.485.600	1.388.600	1.266.600	1.266.600
Totaal na Voorjaarsnota 2026	-390.800	167.600	-937.100	138.600
Aanpassingen in begroting 2026				
Vrijval van opgenomen indexering voor materiële zaken	124.900	-700	-1.700	-2.800
Verwerking kostprijsverhogende BTW in bijdrage aan DBP	10.100	11.200	11.500	11.500
Aansluiting bij subsidieplafond	47.100	-25.800	-25.800	-25.800
Vrijval van eigen personeelsbegroting vanuit 2025	15.412.900	16.403.900	17.385.300	18.151.700
Opgenomen nieuwe personeelsbegroting 2026	-15.634.000	-17.389.400	-18.326.100	-19.137.100
Mutaties in kapitaallasten	150.400	-85.600	-130.000	-113.200
Wijzigingen in reeks van onttrekkingen in reserves	-	-107.200	-118.500	-118.500
Vrijval van opgenomen structurele lasten voor SPUK-regeling	145.500	145.500	145.500	145.500
Bijstellen stelposten en financieringslasten m.b.t. investeringen	129.100	-666.000	51.900	146.300
Diverse mutaties	-253.000	-256.100	-355.700	-301.800
Saldo begroting na wijzigingen	-257.800	-1.802.600	-2.300.700	-1.105.600

+/- is voordelig

-/- is nadelig

De provincie toetst of de gemeentebegroting voldoet aan de gestelde wettelijke eisen. Hierbij kijken ze onder andere in welke mate de gemeentebegroting 'materieel in evenwicht is'; dit betekent dat structurele lasten gedekt moeten worden door structurele baten. Om dit in beeld te brengen wordt het begrotingssaldo gecorrigeerd met het saldo van de incidentele baten en lasten. Deze werkwijze leidt tot onderstaand overzicht:

Presentatie van het structurele begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Saldo baten en lasten	-1.087	-2.373	-2.860	-1.664
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	829	570	559	559
Begrotingssaldo	-258	-1.803	-2.301	-1.106
Saldo incidentele baten en lasten	-368	-460	-560	25
Gecorrigeerd saldo	110	-1.343	-1.741	-1.131

+/- is positief

-/- is negatief

Hier is goed te zien dat alleen de jaarschijf 2026 structureel in evenwicht is.

Inclusiviteitstoets

N.v.t.

Communicatie/participatie na besluitvorming

Na besluitvorming in de raad wordt de begroting geplaatst op de website van de gemeente.

Bijlagen

1. Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 definitief.pdf

CONCEPT RAADSBESLUIT

Onderwerp: Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027 - 2029		Zaaknummer:

De raad van de gemeente Albrandswaard,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders op 23 september 2025,
gelet op

;

BESLUIT:

1. De primaire Programmabegroting 2026-2029 inclusief de paragrafen vast te stellen.
 2. Het college te machtigen voor de jaarschijf 2026, binnen de kaders van deze Programmabegroting, de lasten en baten binnen de programma's te realiseren, inclusief de opgenomen subsidieplafonds 2026 en investeringen.
-

Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027- 2029

INHOUDSOPGAVE

1. ALGEMEEN	- 2 -
VOORWOORD	- 2 -
LEESWIJZER	- 3 -
HOOFDLIJNEN FINANCIËLE GEVOLGEN	- 5 -
BEGROTING IN ÉÉN OOGOPSLAG	- 9 -
2. PROGRAMMAPLAN	- 11 -
PROGRAMMA 1 - OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID & ALGEMEEN BESTUUR	- 11 -
PROGRAMMA 2 - RUIMTELIJKE ORDENING, WONEN EN ECONOMIE	- 20 -
PROGRAMMA 3 - BUITENRUIMTE	- 24 -
PROGRAMMA 4 - FINANCIËN	- 29 -
PROGRAMMA 5 - EDUCATIE	- 32 -
PROGRAMMA 6 - SPORT	- 34 -
PROGRAMMA 7 - SOCIAAL DOMEIN	- 37 -
NIET IN VOORGAANDE PROGRAMMA'S VERANTWOORDE BATEN EN LASTEN ..	- 42 -
1. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	- 42 -
2. OVERHEAD	- 45 -
3. VENNOOTSCHAPSBELASTING (VPB)	- 47 -
4. ONVOORZIEN	- 48 -
3. PARAGRAFEN	- 49 -
PARAGRAAF 1 - LOKALE HEFFINGEN	- 50 -
PARAGRAAF 2 - WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	- 58 -
PARAGRAAF 3 - FINANCIERING	- 70 -
PARAGRAAF 4 - ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	- 75 -
PARAGRAAF 5 - BEDRIJFSVOERING	- 85 -
PARAGRAAF 6 - VERBONDEN PARTIJEN	- 88 -
PARAGRAAF 7 - GRONDBELEID	- 96 -
PARAGRAAF 8 - WET OPEN OVERHEID	- 99 -
4. FINANCIËLE BEGROTING	- 101 -
FINANCIËLE SAMENVATTING	- 102 -
UITGANGSPUNTEN MEERJARENRAMING	- 103 -
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	- 105 -
INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	- 106 -
MEERJAREN BALANS	- 108 -
EMU-SALDO	- 108 -
5. BIJLAGEN	- 109 -
BIJLAGE 1 - INVESTERINGEN	- 109 -
BIJLAGE 2 - RESERVES EN VOORZIENINGEN	- 110 -
BIJLAGE 3 - SUBSIDIEPLAFOND 2026	- 112 -
BIJLAGE 4 - OVERZICHT VAN DE BEGROTING OP TAAKVELDEN	- 113 -
BIJLAGE 5 - AFKORTINGENLIJST	- 115 -

1. ALGEMEEN

Voorwoord

Albrandswaard solide op weg naar de toekomst

De afgelopen jaren heeft onze gemeente belangrijke stappen gezet. Samen met de gemeenteraad hebben we hard gewerkt aan het uitvoeren van het raadsprogramma en het werkprogramma van het college. Dat vroeg soms om moeilijke keuzes. Dankzij een zorgvuldig ombuigingstraject en goede begrotingsafspraken hebben we nu een sluitende begroting voor 2026. Voor de jaren daarna liggen er echter nog uitdagingen. Uitdagingen waar we ook het rijk voor nodig hebben.

Deze begroting vormt een overgangsfase naar een volgend college. We hebben een stevige basis gelegd, waar we met recht trots op mogen zijn. Voor 2026 zullen wij nog extra incidentele middelen van het Rijk ontvangen. Dat geeft ons de ruimte om in ieder geval dit jaar zorgvuldig te werken aan meer solide en structurele oplossingen voor de toekomst. Daarom noemen we 2026 nog steeds het jaar van de keuzes.

In 2026 zetten we weer vol energie in op de thema's die echt verschil maken voor onze inwoners. We blijven werken aan de uitwerking van voldoende en passende woningen, zodat iedereen een plek gaat krijgen om zich thuis te voelen. Tegelijkertijd zorgen we ervoor dat zorg en welzijn dichtbij en toegankelijk blijven, zodat wie hulp nodig heeft die ook snel en gemakkelijk kan krijgen. Veiligheid en leefbaarheid blijven in onze gemeente een belangrijk aandachtspunt: we willen dorpen en wijken waar mensen zich veilig voelen en prettig kunnen samenleven. Daarnaast besteden we aandacht aan verkeer en bereikbaarheid, met veilige wegen en goede verbindingen, uiteraard steeds met oog voor duurzaamheid.

Belangrijke dossiers, zoals de Omloop, het IHP, de Julianaschool en de flexwoningen lopen ook in 2026 gewoon door. Ondertussen blijven we investeren in een sterke en stabiele organisatie, met vaste en betrokken medewerkers, en beperken we waar mogelijk de inhuur. 2026 is daarnaast ook een verkiezingsjaar: in maart kiezen onze inwoners een nieuwe gemeenteraad en komt er later een nieuw college. De keuzes die nu worden gemaakt, vormen straks het vertrekpunt voor de volgende raad en het nieuwe college met ook dan als primaire doel om Albrandswaard verder te versterken. Dit college kijkt met vertrouwen naar de toekomst. Met elkaar bouwen we ook in 2026 verder aan een Albrandswaard dat klaar is voor morgen.

Namens het college van burgemeester en wethouders,
Mario Bianchi, wethouder Financiën

Leeswijzer

Planning & Control cyclus

De Programmabegroting is één van de producten van de Planning & Control-cyclus. De basis voor deze begroting is de door u vastgestelde Voorjaarsnota.

Het beleid komt uit het in december 2022 vastgestelde CollegeWerkProgramma. Hierin is nieuw beleid t/m 2026 bepaald en vastgesteld. In deze Programmabegroting is dus uitgegaan van het beleid uit het CWP, waarbij dit verder financieel is doorgerekend. Daarnaast is in deze begroting het nieuwe beleid, met als dekking de stelpost voor het nieuwe beleid, zo goed als mogelijk financieel doorgerekend en verwerkt, inclusief de bijbehorende investeringskredieten.

In 2026 worden twee tussenrapportages aangeboden aan de raad, waarin afwijkingen worden gerapporteerd ten opzichte van de opgenomen plannen in de begroting.

Indeling van de begroting

Artikel 7 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat een begroting ten minste bestaat uit de beleidsbegroting en de financiële begroting.

De beleidsbegroting dient vervolgens te bestaan uit:

- het programmaplan, en
- de paragrafen.

De financiële begroting dient ten minste te bestaan uit:

- het overzicht van baten en lasten en de toelichting, en
- de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.

Opbouw van de begroting

Hoofdstuk 1 geeft een overzicht van de begroting op financiële hoofdlijnen. Hierin is te zien hoe de verwerkte financiële mutaties doorwerken, om zo vanuit de Voorjaarsnota tot de begroting te komen. Tevens worden de belangrijkste mutaties in dit hoofdstuk toegelicht.

In hoofdstuk 2 is het programmaplan opgenomen, waarin de programma's van de begroting centraal staan. Per programma zijn achtergrond en politiek taakveld beschreven. Omdat een programma vaak een breed taakveld bestrijkt, zijn de programma's onderverdeeld in programmaonderdelen.

In hoofdstuk 3 zijn de paragrafen opgenomen. Dit zijn de paragrafen, zoals deze zijn voorgeschreven in het BBV. Ze geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting. Het gaat met name om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten die grote financiële gevolgen kunnen hebben en/of van belang zijn voor het realiseren van de programma's. Deze informatie komt in de begroting veelal versnipperd voor en is daardoor minder inzichtelijk voor de gemeenteraad.

Hoofdstuk 4 bevat de financiële begroting. Hierin worden de hoofdstukken 1 tot en met 3 uitgewerkt in een gedetailleerd overzicht van de financiële positie van de gemeente.

In de bijlagen zijn de volgende overzichten opgenomen:

1. Investerings met economisch en maatschappelijk nut;
2. Reserves en voorzieningen;

3. Subsidieplafond 2026;
4. Overzicht van de begroting op taakvelden, en
5. Afkortingenlijst.

Hoofdpijnen financiële gevolgen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Saldo primitieve begroting	-3.801.100	-3.993.800	-3.062.100	-2.980.900
Structurele gevolgen 2e tussenrapportage 2024	-14.600	-14.600	-14.600	-14.600
MPO 2025	6.700	13.200	21.200	-2.000
Structurele gevolgen 1e tussenrapportage 2025	-73.300	156.700	164.700	2.043.700
Saldo na 1e tussenrapportage 2025	-3.882.300	-3.838.500	-2.890.800	-953.800
Meicirculaire 2025	1.898.000	1.705.000	586.000	686.000
Uitgangspunt Voorjaarsnota 2026	-1.984.300	-2.133.500	-2.304.800	-267.800
Voorjaarsnota 2026				
B. Rekenkundige en algemene kaders	465.100	296.800	5.000	-1.147.100
C. Actuele en autonome ontwikkelingen	-225.300	642.000	-65.700	-312.500
D. Bedrijfsvoering	-199.300	-201.100	-155.600	-155.600
E. Investerings	-	-	-23.300	-46.700
F. Gevolgen gemeentelijk belastingbeleid	67.400	174.800	340.700	801.700
G. Gewenste budgetten	-	-	-	-
H. Ombuigingen	1.485.600	1.388.600	1.266.600	1.266.600
Totaal na Voorjaarsnota 2026	-390.800	167.600	-937.100	138.600
Aanpassingen in begroting 2026				
Vrijval van opgenomen indexering voor materiële zaken	124.900	-700	-1.700	-2.800
Verwerking kostprijsverhogende BTW in bijdrage aan DBP	10.100	11.200	11.500	11.500
Aansluiting bij subsidieplafond	47.100	-25.800	-25.800	-25.800
Vrijval van eigen personeelsbegroting vanuit 2025	15.412.900	16.403.900	17.385.300	18.151.700
Opgenomen nieuwe personeelsbegroting 2026	-15.634.000	-17.389.400	-18.326.100	-19.137.100
Mutaties in kapitaallasten	150.400	-85.600	-130.000	-113.200
Wijzigingen in reeks van onttrekkingen in reserves	-	-107.200	-118.500	-118.500
Vrijval van opgenomen structurele lasten voor SPUK-regeling	145.500	145.500	145.500	145.500
Bijstellen stelposten en financieringslasten m.b.t. investeringen	129.100	-666.000	51.900	146.300
Diverse mutaties	-253.000	-256.100	-355.700	-301.800
Saldo begroting na wijzigingen	-257.800	-1.802.600	-2.300.700	-1.105.600

+/- is voordelig

-/- is nadelig

Belangrijkste ontwikkelingen

In de begroting 2026 - 2029 zitten opnieuw veel ontwikkelingen. Naast de autonome ontwikkelingen, komt dit door de vastgestelde Ombuigingengids, horende bij de Voorjaarsnota. In de Ombuigingengids zijn diverse maatregelen opgenomen, waarmee de gemeente voor de komende jaren verzekerd blijft van een structureel evenwicht in de begroting, en daarmee van respressief toezicht vanuit de provincie. De zogenaamde 'ravijnjaren' zijn hiermee (voorlopig) afgewenteld. Daar waar nodig, zal beleid worden ontwikkeld om uitvoering te geven aan de vastgestelde maatregelen.

De financiële effecten van de Ombuigingengids zijn volledig verwerkt in deze begroting.

Hieronder volgt een overzicht van de ontwikkelingen zoals ze in het overzicht hierboven ('Aanpassingen in begroting 2026') worden genoemd.

Indexering materiële zaken

In de Voorjaarsnota 2026 hebben we voor de indexering van de materiële- en personele zaken, de eerder opgenomen bedragen (vanuit de Voorjaarsnota 2025) gemuteerd o.b.v. de nieuwe indexeringspercentages uit de meicirculaire 2025. Na verwerking van de indexering bleek dat er nog een bedrag 'over' was (alleen sprake voor het jaar 2026). Dit bedrag hebben

we vrij laten vallen ten gunste van het resultaat.

Kostprijsverhogende BTW in bijdrage aan De Bedrijfsvoeringspartner (DBP)

In de Voorjaarsnota hebben we een aansluiting gemaakt van de bijdragen van alle verbonden partijen, waaronder DBP. Hierin nemen we tevens de kostprijsverhogende BTW in mee. Dit heeft in een klein voordeel geresulteerd ten opzichte van 2025.

Aansluiting bij subsidieplafond

Om volledig aan te sluiten bij het vast te stellen subsidieplafond (zie ook bijlage 3 van deze begroting), konden we voor 2026 een bedrag van € 47.100 laten vrijvallen. Voor 2027 en verder heeft de aansluiting een nadelig effect.

Vrijval eigen personeelsbegroting vanuit 2025 en opname nieuwe personeelsbegroting 2026

Om de nieuwe personeelsbegroting te kunnen verwerken, hebben we eerst de 'oude' versie van 2025 geheel teruggedraaid tot € 0,00, en vervolgens de nieuwe begroting opgenomen. Aangezien we in 2026 verwachten ongeveer 11,7 fte meer in vaste dienst te hebben, nemen de personeelslasten navenant toe t.o.v. 2025. Bovendien zijn de effecten van de nieuwe cao, lopend van 1-4-2025 t/m 31-3-2027, in de nieuwe personeelsbegroting verwerkt. Door de cumulatieve indexering wordt het verschil in personeelslasten, tussen de personeelsbegrotingen van 2025 en 2026, gedurende de jaren groter.

Mutaties in kapitaallasten

Elk jaar worden de kapitaallasten opnieuw berekend, waarbij ook de nieuw aangenomen kredieten worden meegenomen. Afhankelijk van de hoogte van de geplande investeringen en de omslagrente, leidt dit jaarlijks tot een voor- of nadeel. Gezien het toenemende investeringsvolume in de komende jaren, nemen de kapitaallasten jaarlijks toe. Voor 2026 wordt echter een voordeel verwacht, als gevolg van het doorschuiven van investeringen, waardoor de kapitaallasten pas op een later moment starten.

Wijziging in reeks onttrekkingen structurele reserves

De gemeente kent diverse reserves waar jaarlijks uit wordt onttrokken. Als gevolg daarvan lopen deze reserves langzaam leeg. De jaarlijks begrote onttrekking blijft echter op hetzelfde bedrag staan. Aangezien een reserve niet negatief mag zijn, hebben we voor de reserves die tussen 2026 en 2029 leeg raken, de begrote onttrokken bedragen aangepast, zodat het saldo in de betreffende reserves niet negatief wordt. Dit heeft een negatief effect op de exploitatie, maar gaat pas een rol spelen vanaf 2027. Het betreft de reserves Baggeren en Rentelasten.

Vrijval van opgenomen structurele lasten voor SPUK-regeling

Voor de SPUK-regeling 'Brede regeling combinatiefuncties' waren vanaf 2026 structurele lasten begroot, waar echter geen baten tegenover stonden. Aangezien we elk jaar bij de 1e tussenrapportage alle SPUK-regelingen budgetneutraal begroten, hebben we de lasten volledig teruggedraaid naar € 0,00. Ten tijde van het opstellen van de 1e tussenrapportage 2026, zullen we deze regeling budgetneutraal gaan begroten.

Bijstellen stelposten en financieringslasten m.b.t. investeringen

Als gevolg van het bijstellen van de investeringsplanning in 2025, zijn diverse investeringen opgeschoven naar 2026 en verder. Dit heeft tot gevolg dat (een deel van) de opgenomen financierings- en kapitaallasten, horende bij deze investeringen, ook opschuift en daarmee vrijvalt. Ten tijde van de Voorjaarsnota waren deze ontwikkelingen op de stelposten geboekt. Bij het opstellen van de begroting zijn de mutaties nu ook functioneel verwerkt.

Diverse mutaties

Zoals elk jaar, hebben we nu ook in deze begroting diverse mutaties samengevoegd in één wijziging. Per saldo zorgen deze mutaties voor een nadelig effect van € 253.000 in 2026, oplopend tot € 301.800 in 2029. De belangrijkste onderdelen uit deze wijziging zijn de opgenomen lasten voor de NV BAR Afval (zodat we hun begroting blijven volgen), de verwachte VPB-aanslagen als gevolg van positieve vooruitzichten in met name de grondexploitatie van De Omloop, de effecten van het mobiliteitsplan en het verhogen van de jaarlijkse stortingen in de reserve Grootonderhoud gebouwen. Op die manier ontstaat er meer ruimte om de uitvoering van het meerjaren onderhoudsplan (MJOP) in het vastgoed te kunnen blijven dekken.

Overzicht opbouw Algemene uitkering

In de meicirculaire 2024 is de nieuwe financieringssysteem, de koppeling van het accres aan het gemiddelde van het bruto binnenlands product over de laatste acht jaar, vervroegd ingegaan. In plaats van in 2027, heeft het Rijk de nieuwe systematiek al in 2024 in laten gaan. Dit leidt tot lagere ontvangsten vanuit het loon-prijsaccres voor alle jaren, omdat de indexatiepercentages lager zijn in de nieuwe methodiek. De ontvangsten vanuit het volumeaccres zijn in 2024 en 2025 eveneens lager, maar nemen weer toe vanaf 2026 omdat de uitgekeerde tranches vanaf 2024 structureel worden opgenomen, in plaats van incidenteel.

Voor de jaren 2025 tot en met 2027 komt er in totaal circa € 3 miljard beschikbaar voor financiering van de jeugdzorg, en voor het dempen van 'de ravijnjaren' in het gemeentefonds (2026 en 2027). Vanaf 2025 worden de beheersmaatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd versterkt en worden er aanvullende maatregelen ontwikkeld.

Door bovenstaande compensatie schuift het eerdere ravijnjaar 2026 twee jaar op naar 2028. De totale effecten van alle mutaties vanuit de meicirculaire 2025, zoals die zijn verwerkt in de begroting 2026, worden hieronder weergegeven.

Ontwikkeling Algemene uitkering	2026	2027	2028	2029
Mutaties accres, uitkeringsfactor/uitkeringsbasis	514.000	470.000	391.000	450.000
Mutaties jeugd, wmo en overig	1.563.000	1.350.000	342.000	386.000
Overige mutaties	67.000	68.000	70.000	67.000
Effect Meicirculaire 2025	2.144.000	1.888.000	803.000	903.000
Vrijval stelpost jeugd	-246.000	-183.000	-217.000	-217.000
Totale ontwikkeling Algemene uitkering	1.898.000	1.705.000	586.000	686.000

+/- is positief

-/- is negatief

Provinciaal toezicht

De door de raad vastgestelde begroting 2026 dient vóór 15 november 2025 aan de provincie te worden toegestuurd ter goedkeuring. De provincie toetst of de gemeentebegroting voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten en provinciale regelgeving. De minste vorm van provinciaal toezicht is repressief toezicht. Dit betekent dat een gemeente zonder voorafgaande goedkeuring van de provincie de begroting en begrotingswijzigingen kan uitvoeren. Daarbij is leidend dat de structurele lasten gedekt moeten zijn door structurele baten (zgn. 'materieel begrotingsevenwicht'). Om in beeld te brengen of de begroting materieel in evenwicht is, moet het begrotingssaldo gecorrigeerd worden met het saldo van incidentele baten en lasten. Wat het effect daarvan is voor gemeente Albrandswaard, is opgenomen in onderstaande tabel

Structureel meerjarensaldo exclusief incidentele baten en lasten

Presentatie van het structurele begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Saldo baten en lasten	-1.087	-2.373	-2.860	-1.664
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	829	570	559	559
Begrotingssaldo	-258	-1.803	-2.301	-1.106
Saldo incidentele baten en lasten	-368	-460	-560	25
Gecorrigeerd saldo	110	-1.343	-1.741	-1.131

+/- is positief

-/- is negatief

Een overzicht en toelichting op de incidentele posten is te vinden in hoofdstuk 4: Financiële begroting.

Indien de begroting niet materieel in evenwicht is, kan de gemeente onder preventief provinciaal toezicht worden geplaatst. Dit betekent dat een gemeente de begroting en begrotingswijzigingen pas mag uitvoeren na voorafgaande goedkeuring van de provincie.

Begroting in één oogopslag

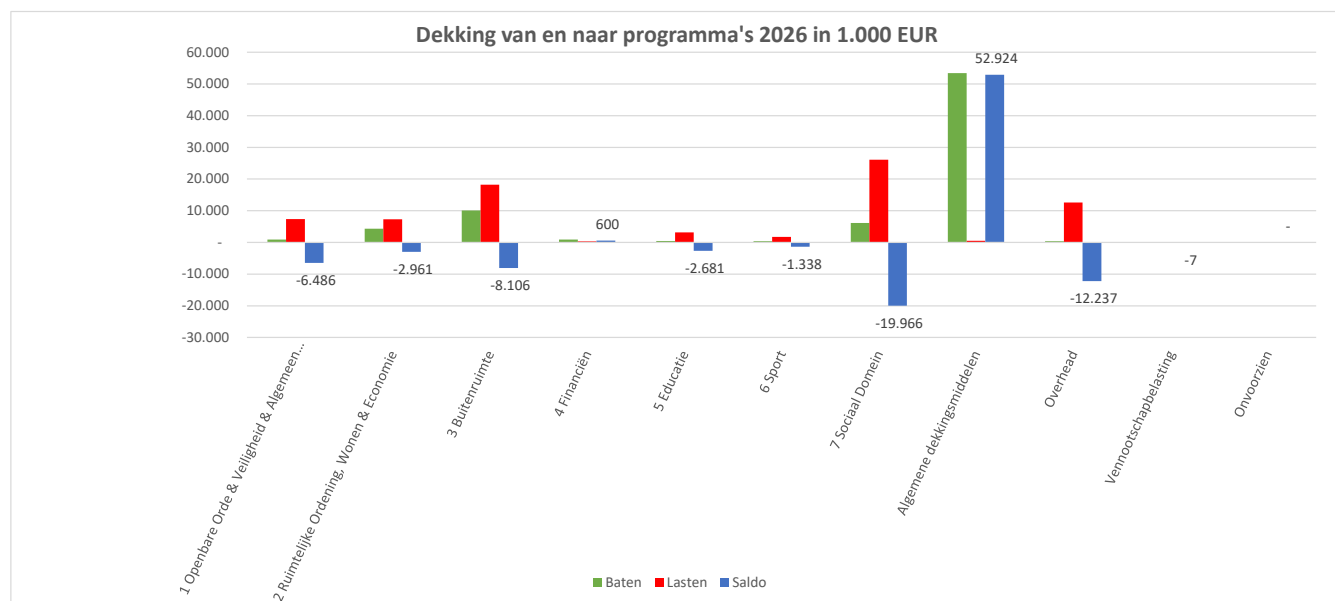
Baten per programma

Programma	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1 Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur	872.400	855.700	855.700	855.700
2 Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie	4.340.500	8.353.200	8.673.000	8.810.600
3 Buitenruimte	10.106.300	9.905.700	9.749.200	9.638.200
4 Financiën	911.000	1.003.800	992.500	992.500
5 Educatie	477.800	470.100	470.100	470.100
6 Sport	416.900	408.200	408.200	408.200
7 Sociaal Domein	6.135.110	6.129.810	6.129.810	6.129.810
9 Overige Baten en Lasten				
9.1 - Algemene dekkingsmiddelen	53.419.600	55.323.200	56.324.400	58.781.900
9.2 - Overhead	389.600	388.400	381.200	383.000
Totaal 9 Overige Baten en Lasten	53.809.200	55.711.600	56.705.600	59.164.900
Totaal baten	77.069.210	82.838.110	83.984.110	86.470.010

Lasten per programma

Programma	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1 Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur	7.358.800	7.604.600	7.769.200	7.897.600
2 Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie	7.301.200	11.571.000	12.028.500	12.287.700
3 Buitenruimte	18.212.300	18.401.000	18.467.000	18.619.500
4 Financiën	311.000	1.312.700	1.557.900	1.916.600
5 Educatie	3.159.200	3.163.400	3.238.500	3.144.600
6 Sport	1.754.400	2.594.100	2.539.700	2.448.000
7 Sociaal Domein	26.100.610	26.059.510	26.239.810	26.399.210
9 Overige Baten en Lasten				
9.1 - Algemene dekkingsmiddelen	495.600	819.400	1.071.800	1.270.200
9.2 - Overhead	12.626.700	13.071.000	13.314.400	13.524.200
9.3 - Vennootschapsbelasting	7.200	44.000	58.000	68.000
9.4 - Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal 9 Overige Baten en Lasten	13.129.500	13.934.400	14.444.200	14.862.400
Totaal lasten	77.327.010	84.640.710	86.284.810	87.575.610

Dekking van en naar programma's

2. PROGRAMMAPLAN

Programma 1 - Openbare Orde en Veiligheid & Algemeen Bestuur

1.1 Openbare Orde en Veiligheid

Inleiding

Veiligheid in Albrandswaard

In Albrandswaard hebben we oog voor elkaar. Samen met inwoners, ondernemers en partners – zoals politie, brandweer en het buurtpreventieteam – werken we aan een veilige leefomgeving en een sterk veiligheidsgevoel. Waar mogelijk voorkomen we criminaliteit en overlast; waar nodig treden we daadkrachtig op.

De komende jaren richten we ons, naast de reguliere werkzaamheden, op vier prioriteiten:

- **Zorg & Veiligheid** – vroegsignalering en aanpak van kwetsbare situaties.
- **Jeugd & Veiligheid** – voorkomen dat jongeren afglijden richting overlast of criminaliteit.
- **Ondermijning** – het voorkomen en bestrijden van ondermijning.
- **High Impact Crimes en Gedigitaliseerde criminaliteit** – tegengaan van georganiseerde criminaliteit en ingrijpende misdrijven en bescherming tegen cybercriminaliteit en online fraude.

Daarnaast blijven wij nadrukkelijk investeren in **zichtbare handhaving en toezicht**, zodat we benaderbaar en zichtbaar zijn voor onze inwoners en ondernemers.

Zorg en Veiligheid

Het aantal meldingen van personen met onbegrepen gedrag blijft hoog, maar is de afgelopen twee jaar licht gedaald. Door vroegtijdige signalering en nauwe samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners kunnen we tijdig passende hulp bieden of ingrijpen wanneer dat nodig is.

Voor de coördinatie van de integrale aanpak is een coördinator aangesteld. Deze richt zich zowel op individuele casussen als op beleidsontwikkeling, met de nadruk op voorkomen, aanpakken en doorpakken. Daarnaast implementeren we een op- en afschaalmodel om casuïstiek op het gebied van woonoverlast en onbegrepen gedrag gestalte te geven.

Jeugd en Veiligheid

In Albrandswaard voeren we een integrale jongerenaanpak. Deze richt zich zowel op het in beeld brengen van de aard en omvang van jongerenoverlast als op het voorkomen ervan. Via jeugdacties en jongerenbijeenkomsten investeren we in bewustwording en preventie. Scholen en sportverenigingen spelen hierbij een belangrijke rol in het vroegtijdig signaleren van problemen.

Meldingen van inwoners zijn waardevol om snel te kunnen inspelen op signalen. Samen met jongerenwerk, BOA's en politie gaan we actief in gesprek met jongeren en omwonenden om tot gezamenlijke oplossingen te komen. Ons doel is dat jongeren veilig en kansrijk kunnen opgroeien.

Ondermijning

In Albrandswaard zetten wij stevig in op het voorkomen en bestrijden van ondermijning. Deze vorm van criminaliteit ondermijnt het gezag en tast het vertrouwen van de samenleving in de autoriteiten aan.

Samen met onze partners – waaronder politie, ROBT, brandweer, DCMR en Stedin – voeren

wij bedrijfscontroles uit en werken we aan een sluitende aanpak. Met voorlichting en campagnes vergroten we de bewustwording bij onze inwoners, ondernemers en ketenpartners. Daarnaast investeren we in kennisontwikkeling en kennisdeling binnen ons netwerk en intensiveren we de samenwerking met onze partners. Zo versterken we gezamenlijk de weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit.

High Impact Crimes en Gedigitaliseerde criminaliteit

High Impact Crimes, zoals woninginbraken, overvallen en geweldsdelicten, hebben grote gevolgen voor slachtoffers en hun directe omgeving. In Albrandswaard zetten we in op het voorkomen en terugdringen van deze delicten door gerichte samenwerking met politie, OM en ketenpartners. Preventie, snelle opvolging van signalen en aandacht voor slachtoffers staan daarbij centraal.

Daarnaast neemt gedigitaliseerde criminaliteit, zoals online fraude, phishing en identiteitsfraude, steeds verder toe. Om inwoners en ondernemers te beschermen investeren we in bewustwording en voorlichting over digitale weerbaarheid. Samen met regionale en landelijke partners vergroten we onze kennis en versterken we de aanpak. Zo werken we aan een veilige leefomgeving, zowel op straat als online.

Zichtbare Handhaving en Toezicht

Zien en gezien worden is ons uitgangspunt. Inwoners moeten veilig zijn en zich veilig voelen in onze gemeente. Dat betekent specifiek inzetten op gebieden waar dat nodig is. Met meer zichtbare toezicht en handhaving door o.a. een spreekuur, het deelnemen aan preventieve acties en bijeenkomsten, als ook door cameratoezicht bij de metrostations werken we aan meer veiligheid en een groter veiligheidsgevoel in onze gemeente.

Wat willen we bereiken

Wij willen dat Albrandswaard een veilige gemeente is waar inwoners zich beschermd en gehoord voelen. Samen met inwoners, ondernemers en partners zoals politie, brandweer en het buurtpreventieteam werken we aan het voorkomen en bestrijden van criminaliteit en overlast. Daarbij richten we ons de komende jaren op vier prioriteiten: Zorg & Veiligheid, Jeugd & Veiligheid, Ondermijning en High Impact Crimes en gedigitaliseerde criminaliteit.

We streven naar tijdige signalering van kwetsbare situaties, het voorkomen dat jongeren afglijden richting criminaliteit, het vergroten van de weerbaarheid tegen ondermijnende en georganiseerde criminaliteit en bescherming tegen digitale dreigingen. Met een stevige inzet op zichtbare handhaving en toezicht vergroten we bovendien het veiligheidsgevoel. Zo bouwen we samen aan een veilige leefomgeving, zowel op straat als online.

Integraal Veiligheidsbeleid

Wat willen we bereiken?				
Overlast en criminaliteit in Albrandswaard vroegtijdig signaleren, voorkomen en tegengaan.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
1b	Samen met onze partners, ondernemers en inwoners zorgen we dat het jaarlijks actieplan wordt uitgevoerd.	Continu	Inwoners voelen zich veilig in Albrandswaard.	Binnen begroting.
1c	Aanstellen coördinator Zorg en Veiligheid	Continu	Passende hulp en ondersteuning voor inwoners die te maken hebben met complexe domeinoverstijgende problematiek. Met als doel een Albrandswaard waar inwoners zich veilig voelen.	Binnen begroting.
1d	Pilot om de rol van de wijkbrandweer te vergroten.	Continu	Brandveiligheidsbewustzijn bij onze inwoners te vergroten wat leidt tot brandveiliger gedrag en daardoor tot minder branden en slachtoffers.	84.300 euro, verwerkt in de begroting.

Jeugd

Wat willen we bereiken?				
Overlast van jeugd in Albrandswaard voorkomen en tegengaan.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
2a	Samen met politie en jongerenwerk de integrale aanpak (Jeugdoverlast) uitvoeren.	Continu	Vroegtijdig kunnen inspelen op ervaren overlast. Weten wat er speelt en dus gericht kunnen handelen.	Binnen begroting.

Handhaving

Wat willen we bereiken?				
Het gevoel van veiligheid vergroten door een betere (meer) zichtbaarheid van toezicht en handhavers op straat.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
3a	We doen minimaal 4x per jaar preventieve acties om inwoners en ondernemers te informeren over het voorkomen van inbraken en diefstallen.	Continu	Inwoners weten hoe zij hun eigen veiligheid in en rondom hun woning kunnen vergroten.	Binnen begroting.
3b	Samen met de politie inzetten op de hotspots in de gemeente.	Continu	Het aantal inbraken en diefstallen is blijvend lager.	Binnen begroting.
3c	Cameratoezicht bij metrostations.	Continu	Het aantal meldingen van fietsendiefstal verlagen.	Binnen begroting.
3d	Zichtbaarheid handhaving vergroten op basis van signalen; opstellen jaarplan, extra inzet BOA's en samenwerking partners versterken.	Continu	Vergroten zichtbaarheid handhavers voor inwoners.	Binnen begroting.
3e	We bespreken regelmatig de veiligheid en het veiligheidsgevoel rond de klinieken. We werken samen met Antes, Fivoor, politie en onwonenden o.a. via de klankbordgroepen.	Continu	Inwoners in de omgeving van de klinieken in Albrandswaard voelen zich voldoende veilig.	Binnen begroting.

Overlast

Wat willen we bereiken?				
Perspectief bieden aan personen met multi-problematiek en overlast terugdringen van personen met complexe problematiek waaronder verward gedrag.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
4a	Bevorderen van de samenwerking tussen de zorg- en veiligheidspartners door actieve participatie en regie in netwerk.	Continu	Goed toegankelijke zorg en hulpverlening, vroegsignalering van problematiek en minimale overlast voor de Albrandswaardse samenleving.	Binnen begroting.
4b	Opstellen van een integrale aanpak waarin rollen, verantwoordelijkheden, taken en de wijze van samenwerking zijn vastgelegd. Opstellen van convenant tussen de partners.	Continu	Terugdringen van overlast door personen met verward gedrag.	Binnen begroting.

Ondermijning

Wat willen we bereiken?				
Zien en gezien worden is het motto bij ondermijning. We voorkomen dat criminelen of criminele organisaties (on)bewust worden gefaciliteerd bij criminele praktijken. We gaan verweving van de onder- en bovenwereld tegen.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
5a	Door voorlichting vergroten we de bewustwording onder bewoners en ondernemers.	Continu	Bewustwording vergroten over ondermijning en het voorkomen van onbewuste verweving of onbewust faciliteren.	Binnen begroting.
5b	Kennisontwikkeling door, en samenwerking met, bijzondere partners zoals RIEC, Douane, DCMR en CCC.	Continu	Voldoende kennis en ervaring voor de lokale aanpak van ondermijning.	Binnen begroting.

1.2 Algemeen Bestuur

Inleiding

Een frisse blik op lokaal bestuur

Het bestuur van Albrandswaard is effectief in haar communicatie met regionale partners zoals de MRDH, VRR, Landschapstafel, Jeugdhulp, NRIJ etc. We zijn helder over onze besluiten en zijn duidelijk over waarom soms toch een besluit moet worden genomen dat afwijkt van de wensen van inwoners, ondernemers, verenigingen of een maatschappelijke partner.

Wijkregie

Wij willen als bestuur weten wat er leeft bij onze inwoners. Maar ook helpen we ideeën en initiatieven mogelijk te maken. Zo merken inwoners dat het de moeite waard is om in gezamenlijkheid met elkaar bij te dragen aan hun woonomgeving. Wijkregie ondersteunt en maakt mogelijk dat inwoners aan de slag gaan met hun plannen. Dat doen we door regelmatig en goed contact te hebben met inwoners en hen te vragen om mee te denken. Dit betekent ruimte geven en vertrouwen bieden voor ideeën en initiatieven. En ook heel praktisch mensen de weg wijzen of vragen om mee te helpen bij plannen voor hun buurt of wijk. Hierdoor voelen inwoners zich meer betrokken bij hun eigen leefomgeving en zijn ze eerder bereid om opnieuw een bijdrage te leveren.

Dienstverlening

Onze dienstverlening is er elke dag voor inwoners en ondernemers. We luisteren naar wat zij nodig hebben en verbeteren onze werkwijze stap voor stap. Soms kan iets direct geregeld worden, soms kost het meer tijd. Wat altijd telt, is dat inwoners zich gehoord voelen en tevreden zijn over de manier waarop zij geholpen worden.

De digitale mogelijkheden ontwikkelen zich snel. Tegelijkertijd komen er nieuwe wetten en regels bij. De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (MEBV) geeft inwoners en ondernemers het recht om ons digitaal te benaderen en verplicht de gemeente om daarvoor een veilig, door ons aangewezen kanaal te bieden. We bereiden ons daarop voor en zorgen dat onze dienstverlening makkelijk, begrijpelijk en betrouwbaar blijft, met oog voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn.

MijnOmgeving

Een belangrijke stap in onze digitale dienstverlening is de ontwikkeling van de MijnOmgeving. Dit portaal geeft inwoners inzicht in hun lopende aanvragen en meldingen. We bouwen dit stap voor stap uit. De eerste fase richt zich op vergunningaanvragen. Daarna volgen andere processen, zoals bijvoorbeeld Burgerzaken of sociaal domein.

Met de MijnOmgeving geven we invulling aan de Wet MEBV. De wet geeft inwoners en ondernemers het recht om ons digitaal te benaderen en verplicht de gemeente om daarvoor een veilig en duidelijk kanaal aan te wijzen. MijnOmgeving is dat kanaal. Zo combineren we gemak en helderheid voor inwoners met een betrouwbare uitvoering van onze wettelijke taak.

Wat willen we bereiken

Onze dienstverlening sluit aan bij de visie Betrokken, Betrouwbaar en Dichtbij. Dat betekent dat we werken vanuit vier pijlers:

Persoonlijk: tijd en aandacht voor inwoners die meer nodig hebben dan een standaardoplossing.

Modern: steeds meer zaken digitaal regelen, maar ook telefonisch en fysiek bereikbaar

blijven.

Betrokken: luisteren naar ideeën en samen plannen maken die de buurt beter en mooier maken.

Betrouwbaar: duidelijk communiceren, afspraken nakomen en zorgvuldig omgaan met gegevens.

Wat doen we al

- Voorbereiden op de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer;
- De website doorontwikkelen en verbeteren met nieuwe digitale vernieuwingen;
- Verder ontwikkelen van digitale diensten zoals e-Diensten binnen Burgerzaken en Maatschappij.
- Organiseren van laagdrempelige contactmomenten;
- Stimuleren van initiatieven van inwoners die bijdragen aan de leefbaarheid, en
- Samenwerking met maatschappelijke organisaties versterken.

Communicatie

Wat willen we bereiken?				
Heldere, duidelijke, en herkenbare communicatie met onze inwoners.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
1a	We zoeken inwoners op. We organiseren ontmoetingsmomenten, fysiek en digitaal. Inwoners worden voorafgaand aan besluitvorming betrokken, bij de start van elke ontwikkeling worden inwoners geïnformeerd.	Continu	Inwoners weten welke belangrijke ontwikkelingen er zijn in Albrandswaard en hebben het gevoel dat ze tijdig worden betrokken. Inwoners vinden dat ze actief en op tijd betrokken worden bij zaken die hen aangaan.	Binnen begroting.
1b	Bij de start van een participatieproces starten we een campagne gericht op de doelgroep, zodat inwoners tijdig op de hoogte zijn van de ontwikkeling en de mogelijkheid om te participeren.	Continu	Ondersteunen participatie. Mensen weten wanneer ze op wat voor manier betrokken worden.	Binnen begroting.

Wijkregie

Wat willen we bereiken?				
Inwoners van Albrandswaard zijn bereid een bijdrage te leveren aan hun wijk of buurt. Inwoners zijn bereid om mee te praten over vraagstukken waarbij de gemeente om de mening van haar inwoners vraagt. Inwoners weten wijkregie te vinden.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
2b	Meer Albrandswaarders doen mee, onder dit motto dagen we onze inwoners uit om een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid in hun wijk.	Continu	In 2024 zijn er minimaal zes bewonersinitiatieven geweest die (financieel) ondersteund zijn.	Binnen begroting.
2c	We introduceren een hedendaagse aanpak van participatie.	Continu	Onze inwoners vinden dat er naar hen geluisterd wordt.	Binnen begroting.

Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

Onze dienstverlening is persoonlijk, makkelijk en betrouwbaar.

Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
3a	We bouwen een inspirerende en vitale gemeentelijke organisatie op die, naast de eigen deskundigheid, de expertise van samenwerkingspartners benut.	Continu	Deskundige dienstverlening aan bestuur en inwoners tegen acceptabele kosten.	Binnen begroting.
3b	Doorontwikkeling online dienstverlening	Continu	Wij leveren twee businesscases op die inzicht geven in verbetering van de online dienstverlening en de kosten daarvan.	Binnen begroting.

Wat mag het kosten?

Programma Openbare orde & Veiligheid & Algemeen bestuur	Realisatie 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
1.1 - Openbare orde & Veiligheid	3.008.158	3.323.500	3.335.400	3.349.100	3.394.600	3.468.300
1.2 - Algemeen Bestuur	4.592.802	4.100.200	3.998.400	4.230.500	4.349.600	4.404.300
Totaal Lasten	7.600.960	7.423.700	7.333.800	7.579.600	7.744.200	7.872.600
Baten						
1.1 - Openbare orde & Veiligheid	79.937	77.400	79.100	77.400	77.400	77.400
1.2 - Algemeen Bestuur	1.498.483	723.100	738.100	723.100	723.100	723.100
Totaal Baten	1.578.421	800.500	817.200	800.500	800.500	800.500
Saldo baten en lasten	-6.022.539	-6.623.200	-6.516.600	-6.779.100	-6.943.700	-7.072.100
Onttrekkingen	254.039	75.600	55.200	55.200	55.200	55.200
Stortingen	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Mutaties reserves	229.039	50.600	30.200	30.200	30.200	30.200
Totaal programma 1	-5.793.501	-6.572.600	-6.486.400	-6.748.900	-6.913.500	-7.041.900

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 1 ten opzichte van gewijzigde begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Verschil 1e tr 2025 - Begroting 2026
Lasten			
1.1 - Openbare orde & Veiligheid	3.323.500	3.335.400	-11.900
1.2 - Algemeen Bestuur	4.100.200	3.998.400	101.800
Totaal Lasten	7.423.700	7.333.800	89.900
Baten			
1.1 - Openbare orde & Veiligheid	77.400	79.100	1.700
1.2 - Algemeen Bestuur	723.100	738.100	15.000
Totaal Baten	800.500	817.200	16.700
Saldo baten en lasten	-6.623.200	-6.516.600	106.600

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Personeelslasten

Als gevolg van het inrichten van onze eigen personeelsbegroting hebben we voor Algemeen Bestuur per 1-1-2026 de volgende teams:

- Bureau bestuursondersteuning;
- Management OOV en Dienstverlening;
- OOV, en
- Dienstverlening.

In totaal gaat het om 51,73 fte. Voor deze teams hebben we in totaal € 4.695.750 begroot in 2026. Deze kosten worden, net als de DBP-bijdrage, verdeeld over de programma's middels een procentuele verdeelsleutel.

Lasten

1.1 De lasten voor brandbestrijding zijn met ongeveer € 85.000 toegenomen, om daarmee de begroting van de VRR te blijven volgen. Voor integraal veiligheidsbeleid is het budget ongeveer € 138.000 hoger, als gevolg van het vervallen van een taakstelling op de aanstelling van een kwartiermaker, en door toegekend budget vanuit de Voorjaarsnota voor het verzorgen van cameratoezicht rond de metrostations. Verder wordt er minder aan loonkosten doorverdeeld aan dit subprogramma t.o.v. vorig jaar (-/- € 196.000).

Het restverschil betreft mutaties < € 50.000.

1.2 Het budget voor de frictiekosten vanwege de DBP-ontvlechting is met € 400.000 afgenomen, vanwege de inzet van deze post op diverse plekken in de begroting. Verder was het budget voor de verkiezingen in 2025 incidenteel afgeraamd, waardoor de lasten t.o.v. dat jaar met € 96.000 toenemen. Daarnaast is het aandeel van de DBP-bijdrage in programma 1 verlaagd (ca. -/- € 650.000). Hier staat tegenover dat het aandeel van deze bijdrage in programma 9 is toegenomen. Tot slot wordt er meer aan loonkosten doorverdeeld aan dit subprogramma t.o.v. vorig jaar (+ € 872.000).

Het restverschil betreft mutaties < € 50.000.

Baten

1.1 Alle mutaties zijn < € 50.000.

1.2 Alle mutaties zijn < € 50.000.

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Diefstallen uit woningen (bron: CBS)	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.	1,1	1,2	2024
2	Vernielingen (bron: CBS)	Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte, zoals brandstichting, opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, openlijke geweldpleging en godslastering.	5,5	5,7	2024
3	Verwijzingen Halt (bron: Stichting Halt)	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 17 jaar	6	9	2024
4	Winkeldiefstallen (bron: CBS)	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	0,4	2,2	2024
5	Geweldsmisdrijven (bron: CBS)	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag, en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling etc.)	4,9	4,3	2024

Waar staat je gemeente
augustus 2025

* Klasse matig stedelijk

Kerngegevens

Bestuurlijke structuur	Raadsleden	Wethouders
Echt voor Albrandswaard (EVA)	6	1 (1 fte)
Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD)	4	1 (1 fte)
Stem Lokaal	3	-
GroenLinks-PvdA	3	-
Christen Democratisch Appel (CDA)	3	1 (1 fte)
Leefbaar Albrandswaard	1	-
Nieuwe Albrandswaardse partij (NAP)	1	-
Totaal	21	3 (3,0 fte)

Programma 2 - Ruimtelijke ordening, Wonen en Economie

Inleiding en missie Programma 2

Wonen in Albrandswaard

Albrandswaard is een geliefde woonplaats waar zowel jongeren als ouderen graag blijven wonen. De uitdaging is om iedereen een geschikte plek te bieden. Een divers woningaanbod, met aandacht voor starters en ouderen, is essentieel om de gemeente toekomstbestendig te maken. Wij zetten ons daarom in voor de ontwikkeling van meer gelijkvloerse woningen, zodat mensen op hoge leeftijd zelfstandig kunnen blijven wonen.

Samen met woningcorporaties, de regio en de provincie Zuid-Holland werken we aan de realisatie van voldoende woningen. Projecten zoals Kruisdijkpark, Schutskooiwijk/Poortugaal-West, Omloop en Hof van Poortugaal spelen hierbij een belangrijke rol. Toch is dit niet genoeg. Daarom plannen we ongeveer 70 flexwoningen te bouwen aan de Achterdijk in Rhoon. Deze sociale flexwoningen bevorderen doorstroming op de woningmarkt. Bij alle bouwplannen houden we rekening met de groene omgeving en de kwetsbare dijkstructuur in Albrandswaard.

Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Deze wet vereenvoudigt procedures en zorgt voor een integrale benadering van de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie, die de komende jaren wordt uitgewerkt, vormt de basis voor ruimtelijk beleid. Op dit moment wordt er gewerkt aan de opstelling van een Omgevingsplan, inclusief thematische programma's.

Albrandswaard streeft naar een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor innovatieve ondernemers die bijdragen aan de transitie naar een duurzame economie. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met regionale partners.

Doelen:

- Een evenwichtige woningvoorraad met nadruk op starters en ouderen;
- Realisatie van ongeveer 70 flexwoningen aan de Achterdijk in Rhoon;
- Lange-termijnkeuzes maken voor de Rand van Rhoon, vastgelegd in het Omgevingsplan;
- Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers die bijdragen aan een duurzame economie, en
- Behoud van Albrandswaards unieke woonkwaliteit en groene ruimte, als bijdrage aan een gezonde regionale economie.

Albrandswaard streeft naar een sterke lokale economie die bijdraagt aan een gezonde regionale economie, waarbij de kwaliteiten van de woon- en groene ruimte centraal staan.

Huidige acties:

- Het maken van afspraken met regio en provincie over de woningvoorraad;
- Ontwikkeling van de genoemde woningbouwlocaties in samenwerking met ontwikkelaars en woningcorporaties, met inachtneming van ruimtelijke procedures, en
- Start van het proces voor de ontwikkeling van de integrale omgevingsvisie.

2.1 Ruimtelijke Ordening

Omgevingswet

Wat willen we bereiken?				
Werken volgens de Omgevingswet die waarschijnlijk op 1-1-2023 in werking treedt.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
1a	Uitwerking van de concept omgevingsvisie. Het gefaseerd opstellen van deel omgevingsplannen die tezamen voor 2030 één omgevingsplan voor het hele grondgebied van de gemeente vormen.	Continu	De concept omgevingsvisie verder uitwerken in beleidskaders (denk aan mobiliteit, groen, woon-zorg etc.).	Binnen begroting.

Rand van Rhoon

Wat willen we bereiken?				
Keuzes maken voor de Rand van Rhoon op lange termijn.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
2a	Scenario's uitwerken voor de Rand van Rhoon.	N.n.b.; er wordt eerst ingezet op ontwikkelingen bij De Omloop.	Een vastgestelde visie op de Rand van Rhoon.	Binnen begroting.

2.2 Wonen

Wonen

Wat willen we bereiken?				
Een evenwichtige woningvoorraad, gericht op starters en ouderen. Dit met behoud van een goede balans tussen wonen, groen en infrastructuur.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
1c	Onderzoek doen naar de mogelijkheden voor alternatieve woonvormen (Tiny Houses, flexwoningen).	Eind 2024 / mogelijke uitloop naar 2025	Realiseren van tijdelijke huisvesting voor specifieke doelgroepen.	€ 419.100 voor pacht grond en afschrijving op krediet. Dit wordt gedekt door een onttrekking uit de reserve Migratie & Wonen.

2.3 Economie

Economie

Wat willen we bereiken?				
Albrandswaard heeft een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers die vooruit willen, innovatief zijn maar ook actief bijdragen aan de transitie naar een duurzame economie.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
1a	Intensiever contact met ondernemers en winkeliers.	Continu	Bundeling van kracht om de kwaliteit te verbeteren van het bedrijfs-, werk-, woon- en verblijfsklimaat.	Binnen begroting.

Wat mag het kosten?

Programma Ruimtelijke ordening, Wonen en Economie	Realisatie 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
2.1 - Ruimtelijke ordening	4.167.344	7.376.400	6.064.400	10.297.100	10.734.800	10.975.200
2.2 - Wonen	451.584	205.100	627.400	627.100	626.700	627.900
2.3 - Economie	144.624	160.300	584.400	621.800	642.000	659.600
Totaal Lasten	4.763.552	7.741.800	7.276.200	11.546.000	12.003.500	12.262.700
Baten						
2.1 - Ruimtelijke ordening	2.532.118	5.230.600	3.246.700	7.399.500	7.719.300	7.856.900
2.2 - Wonen	246.570	477.100	487.100	477.100	477.100	477.100
2.3 - Economie	59.754	54.300	58.700	57.500	57.500	57.500
Totaal Baten	2.838.442	5.762.000	3.792.500	7.934.100	8.253.900	8.391.500
Saldo baten en lasten	-1.925.110	-1.979.800	-3.483.700	-3.611.900	-3.749.600	-3.871.200
Onttrekkingen	1.078.575	60.000	548.000	419.100	419.100	419.100
Stortingen	1.010.648	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Mutaties reserves	67.927	35.000	523.000	394.100	394.100	394.100
Totaal programma 2	-1.857.183	-1.944.800	-2.960.700	-3.217.800	-3.355.500	-3.477.100

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 2 ten opzichte van gewijzigde begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Verschil 1e tr 2025 - Begroting 2026
Lasten			
2.1 - Ruimtelijke ordening	7.376.400	6.064.400	1.312.000
2.2 - Wonen	205.100	627.400	-422.300
2.3 - Economie	160.300	584.400	-424.100
Totaal Lasten	7.741.800	7.276.200	465.600
Baten			
2.1 - Ruimtelijke ordening	5.230.600	3.246.700	-1.983.900
2.2 - Wonen	477.100	487.100	10.000
2.3 - Economie	54.300	58.700	4.400
Totaal Baten	5.762.000	3.792.500	-1.969.500
Saldo baten en lasten	-1.979.800	-3.483.700	-1.503.900

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Personeelslasten

Als gevolg van het inrichten van onze eigen personeelsbegroting hebben we voor Ruimtelijke ordening per 1-1-2026 de volgende teams:

- Management Ruimte;
- VTH, en
- Omgeving.

In totaal gaat het om 25,40 fte. Voor deze teams hebben we € 2.954.817 begroot in 2026.

Deze kosten worden, net als de DBP-bijdrage, verdeeld over de programma's middels een procentuele verdeelsleutel.

Lasten

2.1 Het verschil komt voornamelijk door de aanpassingen in de grondexploitaties, als gevolg van het MPO 2025. De grondexploitaties zijn geraamd in lijn, zoals besloten in het MPO. Deze aanpassingen leiden tot een verlaging van de lasten van ongeveer € 1,7 miljoen voor grex Plan Spui. Daarnaast is er voor de ontwikkeling van de Omgevingsvisie vanuit de jaarrekening 2024 een bedrag van € 60.000 doorgeschoven naar 2025 voor een nieuwe aanbesteding. Dit budget komt niet terug in 2026. Tot slot leidt de doorbelasting van de DBP-bijdrage en de eigen personeelsbegroting tot een lagere last in dit subprogramma (-/- € 797.000).

Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

2.2 De verhoging komt voornamelijk door de afschrijvingslast en de pachtkosten m.b.t. de flexwoningen, samen goed voor ca. € 445.000 aan lasten. Deze kosten worden gedekt door een onttrekking uit de reserve Migratie & Wonen, zodat het per saldo budgetneutraal in de begroting zit.

Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

2.3 De doorbelasting van de loonkosten aan dit subprogramma zijn ca. € 425.000 hoger i.v.m. vorig jaar.

Baten

2.1 De afname komt voornamelijk door de aanpassingen in de grondexploitaties, als gevolg van het MPO 2025. De grondexploitaties zijn geraamd in lijn zoals besloten in het MPO. Per saldo zorgen de mutaties in het nieuwe MPO voor een afname van ca. € 2,0 miljoen.

Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

2.2 Alle mutaties zijn < € 50.000.

2.3 Alle mutaties zijn < € 50.000.

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Functievermenging (bron: CBS BAG/LISA)	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen woningen) en 100 (alleen werken). Bij de waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	48,5%	54,2%	2023
2	Vestigingen van bedrijven (bron: LISA)	Het aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 – 65 jaar.	134,7	181,8	2023
3	Nieuwbouw woningen (bron: BAG/ABF)	Het aantal nieuw gebouwde woningen, per 1.000 woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.	6,9	8,4	2024
4	Demografische druk (bron: CBS)	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	73,7%	70,7%	2025

Waar staat je gemeente augustus 2025

* Klasse matig stedelijk

Programma 3 - Buitenruimte

Inleiding en missie Programma 3

Duurzaam en Groen

Wij streven ernaar om een mooie en duurzame gemeente na te laten voor onze kinderen en kleinkinderen. Ons doel is om tegen 2050 een klimaatneutrale gemeente te zijn. De buitenruimte wordt aangepast aan klimaatveranderingen, bijvoorbeeld door betere opvang van regenwater en het verminderen van hittestress. We moedigen inwoners aan om hun huis en tuin te vergroenen, bijvoorbeeld door meer groen in de tuin aan te leggen, een regenton te plaatsen of de regenwaterafvoer te scheiden van de riolaansluiting.

Albrandswaard is een prachtige, groene oase ten zuiden van Rotterdam, met het Buytenland van Rhoon, de Grienden en de Oude Maas als bijzondere blikvangers. De unieke polders en grienden trekken wandelaars en fietsers aan, en die natuurlijke rijkdom koesteren we. Onze gemeente fungeert als de groene long van Rotterdam. Met ons groenbeleid zetten we ons in voor het behoud van een groene en leefbare omgeving. In het beleid is vastgelegd hoe we met de natuur omgaan, het versterken van de biodiversiteit, het behouden of verwijderen van bomen, en het waarborgen van een gezonde groene leefomgeving. Het beleid helpt ons om tijd en middelen efficiënt in te zetten.

Van afval naar grondstof

Ons motto voor de komende jaren is: van afval naar grondstof. Als gemeente zetten we stappen om afvalstromen te verminderen en grondstoffen te hergebruiken. Dankzij goede samenwerking met onze inwoners hebben we al mooie resultaten behaald in het beter scheiden van afval. We blijven ons inzetten om het restafval verder te verminderen door het inwoners zo makkelijk mogelijk te maken om afval en grondstoffen te scheiden. We stimuleren afvalscheiding door voorlichting te geven en nieuwe manieren van scheiden en hergebruik te onderzoeken.

Voorrang voor langzaam verkeer

Albrandswaard kent een historische dijkstructuur die de inrichting van onze wegen bepaalt. Dit beperkt onze mogelijkheden om wegen grootschalig aan te passen, terwijl de groei van de bevolking meer verkeer met zich meebrengt. In 2026 geven wij verder invulling aan de vastgestelde mobiliteitsvisie en nemen we maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren, met de focus op fietsers en voetgangers. In de dorpskernen zijn auto's te gast, en schoolroutes en omgevingen krijgen prioriteit bij aanpassingen. Daarnaast bevorderen we deelmobiliteit en investeren we in voldoende laadvoorzieningen voor elektrische voertuigen.

Beleef, doe mee en leer

Kunst en cultuur verrijken, verbinden en versterken onze gemeenschap. Albrandswaard waardeert haar rijke culturele erfgoed, wat een onmisbaar onderdeel is van ons dagelijks leven. In de nota 'De kracht van kunst en cultuur' staat beschreven hoe de gemeente dit verder wil ontwikkelen. We stimuleren en faciliteren samenwerking tussen evenementen, cultuur, erfgoed, verenigingen en maatschappelijke initiatieven.

Wat willen we bereiken?

- Inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties dragen bij aan het verduurzamen en vergroenen van onze gemeente;
- De biodiversiteit in de gemeente wordt gestimuleerd en versterkt;
- We verminderen de hoeveelheid restafval en stimuleren afvalscheiding;
- Wegen worden veiliger gemaakt met fietsers en voetgangers centraal;
- De diversiteit van evenementen wordt vergroot door lokale culturele aanbieders;
- Meer inwoners worden betrokken bij de rijke geschiedenis van Rhoon en Poortugaal;
- Ons erfgoed wordt beter zichtbaar en toegankelijk gemaakt voor bezoekers, en

- We versterken de samenwerking met culturele verenigingen en maatschappelijke initiatieven.

Wat doen we al?

We zorgen ervoor dat scholen en culturele organisaties intensiever samenwerken.

3.1 Buitenruimte

Buitenruimte

Wat willen we bereiken?				
Inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties nemen hun aandeel in het verduurzamen van onze gemeente. Iedereen in Albrandswaard is bewust van onze ambitie om voor 2050 een klimaatneutrale gemeente te zijn.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
1a	Transparant maken van de afweging tussen verschillende aspecten m.b.t. de effecten van duurzaamheid.	Continu	Elke duurzaamheidsparagraaf is voorzien van een onderbouwd advies.	Binnen begroting.
1b	We stimuleren inwoners om bij te dragen aan klimaatadaptatie. Waar mogelijk vergroenen we de openbare ruimte. Hierbij stellen we onszelf als doel om 5% aan overbodige verharding in de openbare ruimte om te vormen naar groen.	Continu	Bevorderen van de klimaatbestendigheid van de leefruimte. We gaan voor een klimaatrobuuste inrichting van de openbare ruimte om wateroverlast, droogte en hittestress te voorkomen.	Wordt jaarlijks geïnventariseerd en geactualiseerd. Financiering volgt middels separate voorstellen.
1c	We inventariseren welke initiatieven er zijn om het hergebruik van materialen te stimuleren. We verkennen de samenwerking met verschillende partners.	Continu	We verminderen de afvalstroom en hergebruiken van grondstoffen in de gemeente.	Binnen begroting.

Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?				
We werken aan een duurzame en groene gemeente. Dit doen we o.a. door het versterken van het groene karakter van onze gemeente. Daarnaast dringen we de hoeveelheid restafval terug en stimuleren we bewoners te scheiden.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
2a	Opstellen groenvisie en uitvoeringsplan waarin we de biodiversiteit stimuleren.	Continu	Heldere kaders voor het groenbeheer.	Binnen begroting.

Verkeersveiligheid

Wat willen we bereiken?				
Vergroten van de verkeersveiligheid en het veiligheidsgevoel bij onze inwoners. Hierbij staan de fietser en voetganger centraal in het verkeer. Wij realiseren veilige (school)omgevingen. Wij stimuleren duurzame mobiliteit en deelmobiliteit.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
3c	Het verhogen van de verkeersveiligheid met als focus schoolroutes en omgevingen.	Continu	Vergroten van de verkeersveiligheid en het veiligheidsgevoel bij onze inwoners.	Projecten kunnen met aanvulling van subsidies binnen de beschikbare middelen uitgevoerd worden.
3d	Het stimuleren van deelmobiliteit en de bereikbaarheid van het openbaar vervoer.	Continu	Het aanbod van alternatief vervoer i.p.v. de auto vergroten. In ieder geval het aanpassen van fietsenstallingen.	Binnen begroting.
3e	De realisatie van een snellaad netwerk binnen de gemeentegrenzen.	Continu	Stimuleren van duurzaam vervoer.	Binnen begroting.

3.2 Kunst & Cultuur

Kunst & Cultuur

Wat willen we bereiken?				
Cultuur in Albrandswaard verrijkt, verbindt en versterkt. Cultuur is een onmisbaar onderdeel van de Albrandswaardse samenleving.. Wij koesteren het cultuurhistorische karakter van Albrandswaard en vragen aandacht voor culturele profilering.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
1b	Uitdragen van de doelen en ambities in de kunst- en cultuurnota.	Continu	Zichtbaarheid en (h)erkenning van kunst en cultuur in Albrandswaard.	Binnen begroting.
1c	De Albrandswaardse monumenten (terug) onder de aandacht brengen. Meedoen aan Monumentendag.	Eind 2025	Zorg en aandacht voor onze monumenten.	Binnen begroting.
1d	Het evenementenbeleid wordt herzien.	Eind 2025	Duidelijke kaders en subsidiemogelijkheden. Meer evenementen mogelijk maken en de aanvraagprocedure eenvoudiger maken.	Binnen begroting.

Wat mag het kosten?

Programma Buitenruimte	Realisatie 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
3.1 -Buitenruimte	17.748.538	17.817.700	18.027.500	18.195.400	18.261.400	18.413.900
3.2 - Kunst & Cultuur	150.237	103.100	103.300	101.500	101.500	101.500
Totaal Lasten	17.898.775	17.920.800	18.130.800	18.296.900	18.362.900	18.515.400
Baten						
3.1 -Buitenruimte	9.948.381	9.757.100	9.928.500	9.728.200	9.571.700	9.460.700
3.2 - Kunst & Cultuur	23.600	3.800	14.600	14.300	14.300	14.300
Totaal Baten	9.971.980	9.760.900	9.943.100	9.742.500	9.586.000	9.475.000
Saldo baten en lasten	-7.926.795	-8.159.900	-8.187.700	-8.554.400	-8.776.900	-9.040.400
Onttrekkingen	647.978	299.400	163.200	163.200	163.200	163.200
Stortingen	231.500	80.600	81.500	104.100	104.100	104.100
Mutaties reserves	416.478	218.800	81.700	59.100	59.100	59.100
Totaal programma 3	-7.510.316	-7.941.100	-8.106.000	-8.495.300	-8.717.800	-8.981.300

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 3 ten opzichte van gewijzigde begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Verschil 1e tr 2025 - Begroting 2026
Lasten			
3.1 - Buitenruimte	17.817.700	18.027.500	-209.800
3.2 - Kunst & Cultuur	103.100	103.300	-200
Totaal Lasten	17.920.800	18.130.800	-210.000
Baten			
3.1 - Buitenruimte	9.757.100	9.928.500	171.400
3.2 - Kunst & Cultuur	3.800	14.600	10.800
Totaal Baten	9.760.900	9.943.100	182.200
Saldo baten en lasten	-8.159.900	-8.187.700	-27.800

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Personeelslasten

Als gevolg van het inrichten van onze eigen personeelsbegroting hebben we voor Buitenruimte per 1-1-2026 de volgende teams:

- Wijkregie
- BOR
- Buitenruimte

In totaal gaat het om 42,50 fte. Voor deze teams hebben we € 3.506.674 begroot in 2026. Deze kosten worden, net als de DBP-bijdrage, verdeeld over de programma's middels een procentuele verdeelsleutel.

Lasten

3.1 Vanuit het mobiliteitsplan wordt vanaf 2026 budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van projecten m.b.t. verkeer en mobiliteit. Dit leidt in 2026 tot een toename van de lasten van € 60.000. Daarnaast nemen de lasten voor de inzameling van huishoudelijk afval met ca. € 250.000 toe, als gevolg van toenemende kosten bij de NV BAR afval. Hier staat een daling van de lasten van ca. € 51.000 tegenover, voor het afval aanbestedstation. We blijven met deze wijzigingen de begroting van de NV BAR afval volgen.

Op basis van het nieuwe waterplan, voor het onderhoud van de riolering, wordt er in 2026 ca. € 110.000 meer gestort in de voorziening voor de vervanging van de riolering. Hier staat een ongeveer even grote bate tegenover uit de voorziening bekleemde middelen.

Verder is voor de huur van Binnenbaan 34, voor de Buitendienst, € 52.900 minder begroot dan in 2025, omdat het de verwachting is dat dit pand tot het voorjaar van 2026 gehuurd wordt. Voor het planmatig onderhoud waterwegen nemen de lasten met ca. € 85.000 af. In 2025 was incidenteel extra budget toegekend voor de indexering op het bestek onderhoud Koedoodseplas en Noordrand en de hogere baggerlasten.

Door de nieuwe doorverdeling van de DBP-bijdrage en de eigen loonkosten, wordt er ongeveer € 110.000 meer doorbelast aan dit subprogramma ten opzichte van vorig jaar.

Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

3.2 Alle mutaties zijn < € 50.000.

Baten

3.1 Voor het planmatig onderhoud van de riolering wordt in 2026, op basis van het nieuwe gemeentelijk waterplan, ongeveer € 110.000 meer onttrokken uit de voorziening bekleemde middelen t.o.v. vorig jaar. De verhuur van het pand aan de Nijverheidsweg aan de NV BAR afval is, in tegenstelling tot vorig jaar, voor 2026 voor slechts één kwartaal geraamd, waardoor de baten in 2026 ongeveer € 150.000 lager uitvallen. De verwachte baten uit de afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn ongeveer € 119.000 hoger dan in 2025. Daarnaast stijgen de verwachte baten uit de begraafplaatsrechten met € 50.000.

Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

3.2 Alle mutaties zijn < € 50.000.

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Omvang huishoudelijk restafval (bron: CBS)	Aantal kilo niet-gescheiden ingezameld huishoudelijk afval per inwoner.	167,0	148,0	2023
2	Hernieuwbare elektriciteit (bron: RWS)	Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit.	20,7%	32,5%	2022

Waar staat je gemeente augustus 2025

* Klasse matig stedelijk

Programma 4 - Financiën

Inleiding en missie Programma 4

Houdbare financiën

Dit programma richt zich op het versterken van de financiële positie van de gemeente Albrandswaard en het beheersen van onze risico's. Via de Planning- en Controlcyclus monitoren we actief de voortgang van ons beleid en bewaken we de financiële gezondheid van de gemeente.

We geven niet meer uit dan we binnenkrijgen: onze structurele lasten zijn in balans met de structurele inkomsten. Zo houden we onze financiën op orde en zorgen we dat gemeentelijke voorzieningen op peil blijven. We streven ernaar de lasten voor inwoners zo laag mogelijk te houden.

Daarnaast sturen we actief op een gezonde reservepositie en een verantwoorde schuldenlast. We werken aan verdere verbetering hiervan om toekomstige risico's beter op te vangen. Tegelijkertijd onderzoeken we actief nieuwe financieringsbronnen – van lokale en regionale fondsen tot Europese subsidies – om onze ambities waar te maken zonder de druk op de begroting te vergroten.

Wat willen we bereiken?

We willen een stevig niveau van reserves behouden, passend bij de risico's en verwachtingen voor de komende jaren. Albrandswaard staat voor grote opgaven zoals de energietransitie en woningbouw. Deze ontwikkelingen brengen financiële risico's met zich mee, waar we nu al op willen anticiperen.

Daarom zorgen we dat de risicoreserve in verhouding staat tot de opgaven die op ons afkomen. We houden rekening met factoren die invloed hebben op onze financiële positie, zoals schommelende rijksbijdragen, de herijking van het gemeentefonds, bevolkingsgroei, woningbouw en de beperkte ruimte om lokale inkomsten te verhogen.

Ons doel is om de financiële risico's goed op te vangen, zonder dat inwoners en ondernemers dat direct voelen in hun portemonnee. We blijven daarom inzetten op lage lasten voor inwoners en bedrijven, terwijl we tegelijkertijd werken aan een toekomstbestendige financiële buffer.

4.1 Financiën

Maatschappelijk rendement

Wat willen we bereiken?				
Het maatschappelijk rendement van de uitgaven wordt vergroot. Scherpe keuzes maken wij met betrekking tot nut en noodzaak van voorgenomen investeringen. Dit doen wij ook bij vervolgbesluiten van eerder genomen besluiten.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2025/6
1a	In het besluitvormingstraject het maatschappelijk rendement meer mee laten wegen bij de uiteindelijke beslissing.	Continu	Verhoogd maatschappelijk rendement en het voorkomen van onnodige (dubbele) investeringen.	Binnen begroting.
1b	Signalerende en acterende rol richting provincie en Rijk over gemeentefonds en kansen/bedreigingen voor onze gemeente.	Continu	Meer stabiliteit, continuïteit en evenredigheid in de inkomsten vanuit het Rijk.	Binnen begroting.

Financiële positie

Wat willen we bereiken?				
Bij een goede en stabiele financiële positie van de gemeente, hoort ook een actueel financieel beleid. Dit draagt bij aan een goede (financiële) afweging bij de besluitvorming.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
2a	Onderzoek naar inzet en noodzaak verhogen/verlagen van reserves en voorzieningen.	Continu	Een actueel en opgeschoond overzicht van de reserves en voorzieningen op basis van aangepaste beleidsvoornemens en maatschappelijke ontwikkelingen.	Binnen begroting.
2b	Frequenter bijstellen van het financieel beleid (nota's en verordeningen) naar aanleiding van wijzigingen in de wetgeving (jaarlijks bij wijziging wetgeving) en/of bedrijfsvoering (iedere 3 jaar).	Continu	Voldoen aan rechtmatigheid en doelmatigheid.	Binnen begroting.

Risicobeheersing

Wat willen we bereiken?				
Een meer integrale aanpak van het kwalificeren en kwantificeren van de risico's die een gemeente loopt en vergroting van de sturing op en beperking van deze risico's.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
3b	Een ruim voldoende financiële buffer houden om alle risico's te kunnen opvangen.	Continu	Een weerstandsvermogen met een ratio van minimaal 1,5.	Binnen begroting.

Wat mag het kosten?

Programma Financiën	Realisatie 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
4.1 - Financien	41.051	67.800	300.200	1.301.900	1.547.100	1.905.800
Totaal Lasten	41.051	67.800	300.200	1.301.900	1.547.100	1.905.800
Baten						
4.1 - Financien	29.231	600.000	714.000	914.000	914.000	914.000
Totaal Baten	29.231	600.000	714.000	914.000	914.000	914.000
Saldo baten en lasten	-11.820	532.200	413.800	-387.900	-633.100	-991.800
Onttrekkingen	353.500	275.700	197.000	89.800	78.500	78.500
Stortingen	10.800	10.800	10.800	10.800	10.800	10.800
Mutaties reserves	342.700	264.900	186.200	79.000	67.700	67.700
Totaal programma 4	330.880	797.100	600.000	-308.900	-565.400	-924.100

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 4 ten opzichte van gewijzigde begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Verschil 1e tr 2025 - Begroting 2026
Lasten			
4.1 – Financien	67.800	300.200	-232.400
Totaal Lasten	67.800	300.200	-232.400
Baten			
4.1 – Financien	600.000	714.000	114.000
Totaal Baten	600.000	714.000	114.000
Saldo van baten en lasten	532.200	413.800	-118.400

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Lasten

4.1 De toename in de lasten wordt met name veroorzaakt door de verschuiving van de investeringsplanning, waardoor eerder opgenomen financierings- en afschrijvingslasten vrijvallen en doorschuiven naar 2026 en verder. Vanwege het oplopende karakter van het investeringsvolume loopt het totaalsaldo van de stelposten met name vanaf 2027 hard op. Daarnaast staan de opgenomen indexeringen vanaf 2027 op de stelposten.

Baten

4.1 In de Ombuigingengids 2026 zijn een aantal baten opgenomen die betrekking hebben op het proces rondom de marktinitiatieven en het plaatsen van een reclamemast langs de snelweg A15 (voor in totaal € 114.000). Voor deze baten dient nog een nadere invulling te komen, waardoor ze voor nu geparkeerd staan op de stelposten. Verder staat de in 2025 opgenomen vrijval (die betrekking heeft op 2023) vanuit het BTW-Compensatiefonds (BCF) structureel op de stelposten, als extra inkomst uit de algemene uitkering.

Kerngegevens

Financiële structuur	Jaarrekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026
Omvang totale begroting/exploitatieomzet	82.114.653	80.221.010	77.327.010
(Begrotings)resultaat	612.924	-1.440.600	-257.800
Omvang algemene uitkering incl stelpost Jeugd	42.222.290	42.755.900	44.347.400
Algemene reserve	14.973.410	13.226.046	14.035.486
Beklemd reserves en bestemmingsreserves	23.972.635	23.958.331	24.653.983
Weerstandscapaciteit	17.458.381	15.521.016	16.330.380
Voorzieningen	8.650.994	7.660.140	11.467.971

Programma 5 - Educatie

Inleiding en missie Programma 5

Educatie is meer dan onderwijs

Onderwijs is onmisbaar voor de ontwikkeling van elk kind. Met goed onderwijs bieden wij onze kinderen de ruimte om zich te ontwikkelen tot zelfstandige volwassenen.

Wat willen we bereiken?

Het programma Educatie richt zich op het bevorderen van de ontwikkeling van alle kinderen, het bevorderen van toeleiding naar specifieke activiteiten, de doorgaande leerlijn en doorgaande zorglijn. Het maatschappelijk middenveld is een sterke partner bij het behalen van de doelstellingen. Samenwerking zien wij als een belangrijke voorwaarde om succesvol te kunnen zijn.

Wat mag het kosten?

Programma Educatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
5.1 - Educatie	2.955.932	4.055.700	3.159.200	3.163.400	3.238.500	3.144.600
Totaal Lasten	2.955.932	4.055.700	3.159.200	3.163.400	3.238.500	3.144.600
Baten						
5.1 - Educatie	267.093	1.085.200	461.100	453.400	453.400	453.400
Totaal Baten	267.093	1.085.200	461.100	453.400	453.400	453.400
Saldo baten en lasten	-2.688.838	-2.970.500	-2.698.100	-2.710.000	-2.785.100	-2.691.200
Onttrekkingen	16.700	141.000	16.700	16.700	16.700	16.700
Mutaties reserves	16.700	141.000	16.700	16.700	16.700	16.700
Totaal programma 5	-2.672.138	-2.829.500	-2.681.400	-2.693.300	-2.768.400	-2.674.500

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 5 ten opzichte van gewijzigde begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Verschil 1e tr 2025 - Begroting 2026
Lasten			
5.1 – Educatie	4.055.700	3.159.200	896.500
Totaal Lasten	4.055.700	3.159.200	896.500
Baten			
5.1 – Educatie	1.085.200	461.100	-624.100
Totaal Baten	1.085.200	461.100	-624.100
Saldo baten en lasten	-2.970.500	-2.698.100	272.400

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Lasten

5.1 Voor BBS De Wegwijzer waren in 2025 lasten begroot voor het bouwrijp maken van grond en voor de huur van een noodlokaal, samen voor € 90.000. Deze budgetten waren vanuit de jaarrekening 2024 overgeheveld naar 2025. Naar verwachting zullen deze lasten in 2026 niet meer terugkomen. Daarnaast zijn de diverse SPUK-regelingen die in dit programma zitten, nog niet verwerkt in de begroting voor 2026. Dit zal plaatsvinden in de 1e tussenrapportage van 2026. Als gevolg hiervan zijn de lasten ongeveer € 632.000 lager

i.v.m. 2025.

Verder nemen bij peuterwerk de lasten toe met iets meer dan € 50.000, voornamelijk veroorzaakt door het weer gedeeltelijk terugdraaien van teveel afgeraamd budget, ten tijde van het opstellen van de begroting 2025. Tot slot nemen de lasten bij jeugdwerk toe met € 110.000, als gevolg van het vervallen van de in 2024 ingeboekte taakstelling in dit onderdeel. Tot slot wordt er aan dit programma ongeveer € 217.000 minder doorverdeeld aan personeelslasten t.o.v. vorig jaar.

Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

Baten

5.1 Vanwege het nog niet verwerkt zijn van de diverse SPUK-regelingen in de begroting, zijn de baten (net als de lasten) ongeveer € 632.000 lager i.v.m. 2025.

Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Absoluut verzuim (bron: DUO/Ingrado)	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2024' staat voor schooljaar '2023/2024'. Aantal per 1.000 leerlingen.	6,9	6,7	2024
2	Relatief verzuim (bron: DUO/Ingrado)	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2024' staat voor schooljaar '2023/2024'. Aantal per 1.000 leerlingen.	22,0	28,0	2024
3	Voortijdig schoolverlaters (bron: DUO/Ingrado)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding '2024' staat voor schooljaar '2023/2024'.	1,0%	2,3%	2024

Waar staat je
gemeente augustus
2025

* Klasse matig stedelijk

Programma 6 - Sport

Inleiding en missie Programma 6

Actief en gezond

Sporten en bewegen is belangrijk voor een gezond gewicht en een gezonde leefstijl. Iedereen kan daarin meedoen. Daar zorgen we onder andere voor met de regeling 'Meedoen'. Binnen Albrandswaard is een zeer actief verenigingsleven, waardoor er voor elke inwoner een passende sport of hobby te vinden is.

Hiervoor zijn gezonde en sterke verenigingen van groot belang, net als culturele initiatieven. Zij verdienen aandacht en ondersteuning van de gemeente, met wederkerigheid als uitgangspunt. Sport en cultuur hebben gedeelde belangen en zijn samen op zoek naar kansrijke lokale verbindingen. Wij trekken met elkaar op in het Akkoord van Albrandswaard. Op dit moment zijn de sterk stijgende energiekosten een grote zorg voor onze verenigingen en culturele instellingen. Wij zijn hierover in gesprek om met elkaar een aanpak te bepalen.

Wat willen we bereiken?

Wij koesteren onze verenigingen, zij brengen saamhorigheid en verbinding. Het is een laagdrempelige ontmoetingsplek voor veel mensen. Sport geeft individuen en groepen een gemeenschappelijke identiteit, van waaruit zij in verbinding kunnen komen met nieuwe ervaringen en andere mensen.

6.1 Sport

Sport

Wat willen we bereiken?				
Iedereen in Albrandswaard doet mee met sporten en bewegen. Het is belangrijk voor een gezond gewicht en een gezonde leefstijl.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
1a	Stimuleren in de uitvoering van het Akkoord van Albrandswaard.	Continu	Verenigingen vormen met elkaar een netwerkorganisatie en werken hierin effectief samen.	Binnen begroting.
1b	Actief stimuleren rookvrije accommodaties.	Continu	Alle sportaccommodaties in Albrandswaard zijn rookvrij.	Binnen begroting.
1c	Actief stimuleren 'de gezonde kantine'.	Continu	Alle sportaccommodaties doen mee met het programma 'de gezonde kantine'.	Binnen begroting.
1d	Bewegen in de buitenruimte.	Continu	Albrandswaard investeert in voldoende mogelijkheden om te bewegen in de buitenruimte.	Binnen begroting.
1e	Actualiseren sportbeleid.	Continu	Een geactualiseerde beleidsnotitie 'blijve gezichten'.	Binnen begroting.

Wat mag het kosten?

Programma Sport	Realisatie 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
6.1 - Sport	2.043.268	2.226.900	1.754.400	2.594.100	2.539.700	2.448.000
Totaal Lasten	2.043.268	2.226.900	1.754.400	2.594.100	2.539.700	2.448.000
Baten						
6.1 - Sport	711.616	660.100	416.900	408.200	408.200	408.200
Totaal Baten	711.616	660.100	416.900	408.200	408.200	408.200
Saldo baten en lasten	-1.331.652	-1.566.800	-1.337.500	-2.185.900	-2.131.500	-2.039.800
Onttrekkingen	0	136.800	0	0	0	0
Mutaties reserves	0	136.800	0	0	0	0
Totaal programma 6	-1.331.652	-1.430.000	-1.337.500	-2.185.900	-2.131.500	-2.039.800

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 6 ten opzichte van gewijzigde begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Verschil 1e tr 2025 - Begroting 2026
Lasten			
6.1 - Sport	2.226.900	1.754.400	472.500
Totaal Lasten	2.226.900	1.754.400	472.500
Baten			
6.1 - Sport	660.100	416.900	-243.200
Totaal Baten	660.100	416.900	-243.200
Saldo baten en lasten	-1.566.800	-1.337.500	229.300

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Lasten

6.1 Vanwege het nog niet verwerkt zijn van de diverse SPUK-regelingen in de begroting, zijn de lasten ongeveer € 265.000 lager vergeleken met 2025.

De lasten voor Sporthal Rhoon zijn € 131.000 lager dan 2025. Dit heeft te maken met de uitvoering van het MJOP (Meerjaren onderhoudsplan), waar nog geen budget voor beschikbaar is gesteld in 2026. De lasten voor Campus Portland zijn in 2026 € 129.000 lager t.o.v. vorig jaar, wat eveneens wordt veroorzaakt door het nog niet beschikbaar hebben gesteld van budget in 2026 voor de uitvoering van het MJOP.

Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

Baten

6.1 Vanwege het nog niet verwerkt zijn van de diverse SPUK-regelingen in de begroting, zijn de baten ongeveer € 121.000 lager vergeleken met 2025.

De kosten voor de uitvoering van het MJOP ten behoeve van de Campus Portland worden gedekt uit de voorziening Onderhoud sporthal Portland. Voor 2026 is nog geen onttrekking begroot.

Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Niet-sporters (bron: gezondheidsmonitor volwassenen, GGD'en, CBS en RIVM)	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	42,2%	42,5%	2024

Waar staat je gemeente augustus 2025

* Klasse matig stedelijk

Programma 7 - Sociaal Domein

Inleiding en missie Programma 7

Sociaal en nabij

De meeste Albrandwaarders zitten goed in hun vel en kunnen over het algemeen hun draai goed vinden. We hebben een grote groep vrijwilligers die samen een rijk verenigingsleven mogelijk maken. Met elkaar bouwen we aan een stevige en hechte samenleving. Sommige inwoners hebben een steuntje in hun rug nodig. En dat steuntje is er. Iedereen kan meedoen binnen zijn of haar eigen mogelijkheden. In Albrandswaard staat welzijn en welbevinden van onze inwoners centraal. We zorgen ervoor dat inwoners hun weg weten te vinden naar (welzijns)activiteiten, verenigingen en noodzakelijke zorg. Iedereen hoort erbij, doet er toe, iedereen doet mee. Bijdragen aan de samenleving op je eigen manier vergroot de zingeving en geeft je een goed gevoel. We moedigen inwoners aan om bij elkaar betrokken te zijn, elkaar te respecteren en elkaar te helpen. Inwoners nemen met elkaar verantwoordelijkheid. De informele zorg door inwoners heeft grenzen, daar biedt de gemeente hulp en ondersteuning aan degenen die omzien naar hun naasten. Factoren zoals personeelstekort in de zorg, hoge inflatie en afnemende financiële draagkracht vragen van ons een extra steun in de rug.

Wat willen we bereiken

Elke inwoner krijgt de kans om zich te ontwikkelen.
Iedereen heeft gelijke kansen om mee te doen.
Inwoners kunnen voor zichzelf zorgen en kijken naar elkaar om.
Inwoners van jong tot oud, zijn (langer) vitaal, gelukkig en gezond.
Inwoners zijn in staat om (langer) (veilig) thuis te (blijven) wonen.

Wat doen we al

- Centrum voor jeugd en gezin (CJG) o.a. opvoedondersteuning;
- Wijkteams (o.a., POH GGZ, medewerker gekoppeld aan school);
- Lokale preventieagenda;
- Minimaregelingen (o.a. meedoen, schoolkostenregeling etc.);
- Schuldhulpverlening, schuldhulpmaatjes, vroegsignalering met partners etc.;
- Stichting Welzijn Albrandswaard (SWA: Vraagwijzer, vrijwilligers ondersteuning; Mantelzorgondersteuning, ouderenwerk, jongerenwerk, buurtsportcoaches, wijkcentra, aanpak eenzaamheid, aanpak dementie, preventie etc.);
- Overleg-/adviesorganen: Wonen, Welzijn, Zorg (WWZ), Maatschappelijke Adviesraad Albrandswaard (MAA), en
- Akkoord van Albrandswaard.

7.1 Maatschappelijke Ondersteuning

Maatschappelijke ondersteuning

Wat willen we bereiken?				
Iedereen krijgt mogelijkheden om mee te doen aan werk, onderwijs, activiteiten, sport en cultuur etc. om zijn/haar talenten te ontwikkelen en om plezier te hebben.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
1b	Vergunninghouders en ontheemden zo spoedig mogelijk aan betaald werk helpen. Lokale beschermd wonen projecten verbinden met onze lokale verenigingen/organisaties/winkeliers en ondernemers.	Continu	Percentage (arbeids)participatie onder nieuwkomers met 25% verhogen ten opzichte van 2022.	Binnen begroting.

Woningen en voorzieningen

Wat willen we bereiken?				
Woningen en voorzieningen in Albrandswaard helpen inwoners om langer veilig thuis wonen mogelijk te maken.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
2a	De processen bij Jeugdhulp onderzoeken om deze sneller en efficiënter te laten verlopen. Plan van aanpak opstellen en invoeren.	Continu	Wachttijden verkorten, snel de best passende hulp bieden.	Binnen begroting.

7.2 Kwetsbare Groepen

Kwetsbare groepen

Wat willen we bereiken?				
In onze dorps gemeenschap heeft iedereen oog voor elkaar en helpt elkaar. Wanneer iemand niet meer voor zichzelf kan zorgen en/of (externe) hulp nodig heeft, is die hulp goed vindbaar en bereikbaar.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2026
1a	We voeren samen met onze partners een campagne gericht op herkenning, bewustwording, voorlichting van dementie en evalueren die. Trainingsbijeenkomsten voor ketenpartners.	Continu	Een dementievriendelijke samenleving.	Binnen begroting.
1d	We verbeteren de samenwerking tussen GGZ, wijkteam, woningbouwverenigingen en inwoners op het gebied van overlast door verward gedrag in de wijken.	Continu	Iedereen moet gelukkig en veilig kunnen wonen in Albrandswaard.	Binnen begroting.
1e	Stimuleren dat Stichting Welzijn Albrandswaard en de wijkteams een communicatieplan opstellen om het loket Vraagwijzer van de Stichting Welzijn Albrandswaard en de functie daarvan te optimaliseren.	Continu	De vindbaarheid van hulp, ondersteuning en zorg vergroten.	Binnen begroting.

Wat mag het kosten?

Programma Sociaal Domein	Realisatie 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
7.1 - Maatschappelijke Ondersteuning	6.449.609	7.292.300	5.855.800	5.708.100	5.798.400	5.876.000
7.2 - Kwetsbare Groepen	1.832.720	829.000	843.800	843.800	843.800	843.800
7.3 - Participatie	9.883.849	8.917.710	8.289.210	8.348.510	8.387.710	8.421.710
7.4 - Jeugdzorg	8.258.988	8.016.800	8.302.900	8.339.600	8.357.600	8.373.200
7.5 - Zorg & Welzijn	1.421.745	1.641.700	1.265.100	1.329.000	1.361.800	1.394.500
7.6 - Wijkteams	1.931.710	2.133.700	1.499.800	1.446.500	1.446.500	1.446.000
Totaal Lasten	29.778.621	28.831.210	26.056.610	26.015.510	26.195.810	26.355.210
Baten						
7.1 - Maatschappelijke Ondersteuning	1.085.455	929.400	167.800	167.400	167.400	167.400
7.2 - Kwetsbare Groepen	2.528.564	0	0	0	0	0
7.3 - Participatie	6.561.090	5.707.510	5.707.510	5.707.510	5.707.510	5.707.510
7.4 - Jeugdzorg	535.015	160.000	0	0	0	0
7.5 - Zorg & Welzijn	368.695	434.700	210.200	205.800	205.800	205.800
7.6 - Wijkteams	63.395	14.100	14.600	14.100	14.100	14.100
Totaal Baten	11.142.213	7.245.710	6.100.110	6.094.810	6.094.810	6.094.810
Saldo baten en lasten	-18.636.408	-21.585.500	-19.956.500	-19.920.700	-20.101.000	-20.260.400
Onttrekkingen	2.797.899	235.000	35.000	35.000	35.000	35.000
Stortingen	2.740.300	44.000	44.000	44.000	44.000	44.000
Mutaties reserves	57.599	191.000	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000
Totaal programma 7	-18.578.809	-21.394.500	-19.965.500	-19.929.700	-20.110.000	-20.269.400

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 7 ten opzichte van gewijzigde begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Verschil 1e tr 2025 - Begroting 2026
Lasten			
7.1-Maatschappelijke Ondersteuning	7.292.300	5.855.800	1.436.500
7.2-Kwetsbare Groepen	829.000	843.800	-14.800
7.3-Participatie	8.917.710	8.289.210	628.500
7.4-Jeugdzorg	8.016.800	8.302.900	-286.100
7.5-Zorg & Welzijn	1.641.700	1.265.100	376.600
7.6-Wijkteams	2.133.700	1.499.800	633.900
Totaal Lasten	28.831.210	26.056.610	2.774.600
Baten			
7.1-Maatschappelijke Ondersteuning	929.400	167.800	-761.600
7.3-Participatie	5.707.510	5.707.510	0
7.4-Jeugdzorg	160.000	0	-160.000
7.5-Zorg & Welzijn	434.700	210.200	-224.500
7.6-Wijkteams	14.100	14.600	500
Totaal Baten	7.245.710	6.100.110	-1.145.600
Saldo baten en lasten	-21.585.500	-19.956.500	1.629.000

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Personeelslasten

Als gevolg van het inrichten van onze eigen personeelsbegroting hebben we in het Sociaal Domein vanaf 1-1-2026 de volgende teams:

- Management Sociaal Domein;
- Beleid & Advies;
- Jeugd, en
- Volwassenen.

In totaal gaat het om 50,18 fte. Voor deze teams hebben we € 4.553.158 begroot in 2026. Deze kosten worden, net als de DBP-bijdrage, verdeeld over de programma's middels een procentuele verdeelsleutel.

Lasten

7.1 Vanwege het nog niet verwerkt zijn van de diverse SPUK-regelingen in de begroting, zijn de lasten ongeveer € 800.000 lager i.v.m. 2025. Daarnaast zijn er in de Voorjaarsnota diverse structurele ombuigingen verwerkt in de WMO-voorzieningen, waardoor de lasten met ca. € 750.000 afnemen in vergelijking met vorig jaar. Verder wordt er, vanwege het opnieuw veranderen van de taakvelden in het Sociaal Domein, in 2026 voor ca. € 325k meer doorverdeeld aan dit subprogramma t.o.v. 2025.

Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

7.2 Alle mutaties zijn < € 50.000.

7.3 In 2026 wordt er ca. € 592.000 minder doorbelast naar dit subprogramma. Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

7.4 Vanwege het nog niet verwerkt zijn van de diverse SPUK-regelingen in de begroting, zijn de lasten ongeveer € 160.000 lager vergeleken met 2025. Daarentegen nemen de lasten voor lokale en regionale jeugdzorg tezamen met ca. € 490.000 toe. Dit wordt met name veroorzaakt door de begrote gedeeltelijke teruggave van de bijdrage aan de GRJR in 2025, welke in 2026 nog niet is geboekt. Verder wordt er vanuit de DBP-bijdrage en de eigen personeelsbegroting, ca. € 85.000 minder doorbelast naar dit subprogramma.

Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

7.5 Vanwege het nog niet verwerkt zijn van de diverse SPUK-regelingen in de begroting, zijn de lasten ongeveer € 229.000 lager vergeleken met 2025. Voorts wordt in 2026 ca. € 149.000 minder doorbelast naar dit subprogramma.

Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

7.6 In 2026 wordt er ca. € 611.000 minder doorbelast naar dit subprogramma. Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

Baten

7.1 Vanwege het nog niet verwerkt zijn van de diverse SPUK-regelingen in de begroting, zijn de baten (net als de lasten) ongeveer € 778.000 lager vergeleken met 2025. Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

7.2 Geen mutaties.

7.3 Geen mutaties.

7.4 Vanwege het nog niet verwerkt zijn van de diverse SPUK-regelingen in de begroting, zijn de baten ongeveer € 160.000 lager, vergeleken met 2025.

7.5 Vanwege het nog niet verwerkt zijn van de diverse SPUK-regelingen in de begroting, zijn de baten (net als de lasten) ongeveer € 229.000 lager, vergeleken met 2025. Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

7.6 Alle mutaties zijn < € 50.000.

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Banen (bron: CBS/LISA)	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. Betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.	596,5	836,6	2023
2	Jongeren met een delict voor de rechter (bron: CBS)	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	1%	1%	2023
3	Kinderen in uitkeringsgezinnen (bron: CBS)	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt.	3%	6%	2023
4	Netto arbeidsparticipatie (bron: CBS)	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	76,2%	73,2%	2024
5	Jeugdwerkloosheid (bron: CBS)	Percentage personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.	1%	2%	2023
6	Personen met een bijstandsuitkering (bron: CBS)	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015), exclusief uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling en dak- en thuislozen. Betreft het aantal personen per 10.000 inwoners.	238,9	343,6	2024
7	Aantal re-integratievoorzieningen (bron: CBS)	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	112,0	203,1	2024
8	Jongeren met jeugdhulp (bron: CBS)	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014).	11,1%	13,7%	2024
9	Jongeren met jeugdbescherming (bron: CBS)	Betreft percentage jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt.	0,4%	1,0%	2024
10	Jongeren met jeugdreclassering (bron: CBS)	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar).	0,3%	0,4%	2024
11	Wmo-cliënten met een maatwerkarr. (bron: CBS)	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.	570	720	2024

Waar staat je gemeente augustus 2025

* Klasse matig stedelijk

Kerngegevens

Sociale structuur	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Aantal inwoners	26.732	26.664	26.599
Aantal inwoners tot 20 jaar	6.152	6.174	6.023
Aantal inwoners 65 jaar en ouder	5.188	5.134	5.282

Niet in voorgaande programma's verantwoorde baten en lasten

Inleiding

Met ingang van het begrotingsjaar 2017 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (het BBV) gewijzigd. Een van de wijziging betreft het verantwoorden van algemene baten en lasten in de begroting en jaarrekening.

Baten en lasten die direct verbandhouden met activiteiten die gericht zijn op de externe klant, worden verantwoord in de programma's. Dit betekent dat alleen de baten en lasten die betrekking hebben op het primaire proces in de programma's worden opgenomen. Baten en lasten die hier niet onder vallen, worden buiten de programma's gehouden. Het gaat hierbij om overheadkosten, algemene dekkingsmiddelen, vennootschapsbelasting en onvoorzien.

Zo komt er meer inzicht in de omvang van de baten en lasten van het primaire proces in het algemeen en de overhead in het bijzonder.

1. Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen die geen relatie hebben met een bepaalde activiteit.

Onder de algemene dekkingsmiddelen vallen de taakvelden 0.5 Treasury, 0.61 OZB woningen, 0.62 OZB niet-woningen, 0.64 Belasting overig en 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds.

Wat mag het kosten?

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	839.125	511.100	495.600	819.400	1.071.800	1.270.200
Baten	50.660.824	51.248.400	53.419.600	55.323.200	56.324.400	58.781.900
Totaal baten en lasten	49.821.699	50.737.300	52.924.000	54.503.800	55.252.600	57.511.700
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	49.821.699	50.737.300	52.924.000	54.503.800	55.252.600	57.511.700

Verklaring van verschillen

Verschillen algemene dekkingsmiddelen ten opzichte van gewijzigde begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Verschil 1e tr 2025 - Begroting 2026
Lasten			
9.1 - Algemene dekkingsmiddelen	511.100	495.600	15.500
Totaal Lasten	511.100	495.600	15.500
Baten			
9.1 - Algemene dekkingsmiddelen	51.248.400	53.419.600	2.171.200
Totaal Baten	51.248.400	53.419.600	2.171.200
Saldo baten en lasten	50.737.300	52.924.000	2.186.700

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Lasten

9.1 Alle mutaties zijn < € 50.000.

Baten

9.1 De toename in de baten komt onder meer door hogere te verwachten dividendinkomsten (+ € 90.000). Verder ontvangen we meer geld vanuit het Rijk via het Gemeentefonds (+ € 1,6 mio) en nemen ook de OZB-inkomsten toe (+ € 492.000). De laatst genoemde inkomsten nemen harder toe dan normaal, vanwege de eenmalige tariefsverhoging op de OZB niet-woningen van 6,5%, zoals weergegeven en vastgesteld in de Ombuigingengids.

Uitsplitsing lokale heffingen

Lokale heffingen	Realisatie 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	277.420	346.400	323.400	327.300	331.300	335.300
Baten	7.983.205	8.280.100	8.768.000	9.251.000	9.659.000	10.140.000
Saldo lokale heffingen	7.705.785	7.933.700	8.444.600	8.923.700	9.327.700	9.804.700

Uitsplitsing algemene uitkering

Algemene uitkering	Realisatie 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	42.222.290	42.755.900	44.347.400	45.793.000	46.382.600	48.360.000
Saldo algemene uitkering	42.222.290	42.755.900	44.347.400	45.793.000	46.382.600	48.360.000

Uitsplitsing dividend

Dividend	Realisatie 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	16.134	8.400	8.400	8.400	8.400	8.400
Baten	312.507	235.500	325.500	300.500	300.500	300.500
Saldo dividend	296.373	227.100	317.100	292.100	292.100	292.100

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de betaalde rente en de ontvangen rente wordt door middel van het renteomslagpercentage via de kapitaallasten doorberekend aan de taakvelden. Deze doorberekening is gebaseerd op de boekwaarde van de vaste activa per 1 januari x het renteomslagpercentage. Het percentage wordt berekend bij het opstellen van de begroting, waarbij uitgegaan wordt van de geraamde boekwaarde van de vaste activa en de geraamde rente. Het saldo van de financieringsfunctie betreft het verschil tussen rentelasten van de geldleningen OG (verminderd met de eventueel ontvangen rente) en de doorbelaste rentelasten naar de taakvelden.

Uitsplitsing saldo financieringsfunctie

Financieringsfunctie	Realisatie 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	222.314	210.700	218.200	538.100	786.500	980.900
Baten	244.499	109.100	109.100	109.100	109.100	109.100
Saldo financieringsfunctie	22.185	-101.600	-109.100	-429.000	-677.400	-871.800

Ontwikkeling Algemene uitkering

De verantwoorde algemene uitkering uit het Gemeentefonds is gebaseerd op de ten tijde van het opstellen van de begroting bekende informatie (meicirculaire 2025). De ontwikkeling van de algemene uitkering voor de jaren 2026 - 2029 ziet er als volgt uit:

Ontwikkeling Algemene uitkering	2026	2027	2028	2029
Mutaties accres, uitkeringsfactor/uitkeringsbasis	514.000	470.000	391.000	450.000
Mutaties jeugd, wmo en overig	1.563.000	1.350.000	342.000	386.000
Overige mutaties	67.000	68.000	70.000	67.000
Effect Meicirculaire 2025	2.144.000	1.888.000	803.000	903.000
Vrijval stelpost jeugd	-246.000	-183.000	-217.000	-217.000
Totale ontwikkeling Algemene uitkering	1.898.000	1.705.000	586.000	686.000

+/- is positief

-/- is negatief

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Gemiddelde WOZ-waarde (bron: CBS)	De gemiddelde WOZ waarde van woningen in duizenden euro's.	456	398	2025
2	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (bron: COELO)	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	1.054	957	2025
3	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (bron: COELO)	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten	1.263	1.050	2025

Waar staat je gemeente augustus 2025

* Klasse matig stedelijk

2. Overhead

Inleiding

Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (BBV artikel 1 lid 2). In de notitie Overhead van de commissie BBV is aangegeven welke baten en lasten verantwoord worden onder overheadkosten.

In het kort komt het erop neer dat de volgende uitgangspunten gehanteerd kunnen worden:

- Directe kosten worden zoveel mogelijk direct toerekenen aan de desbetreffende taakvelden en programma's;
- Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren daarom tot de overhead;
- Sturende taken vervuld door hiërarchische leidinggevende behoren tot de overhead, en
- De positionering van een functie binnen de organisatie heeft geen invloed op de beoordeling of er sprake is van overhead.

De baten en lasten voor overhead zijn verantwoord op het taakveld 0.4 Overhead.

Wat mag het kosten?

Overhead	Realisatie 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
9.2 - Overhead	12.796.078	11.174.500	12.626.700	13.071.000	13.314.400	13.524.200
Totaal Lasten	12.796.078	11.174.500	12.626.700	13.071.000	13.314.400	13.524.200
Baten						
9.2 - Overhead	379.066	394.100	389.600	388.400	381.200	383.000
Totaal Baten	379.066	394.100	389.600	388.400	381.200	383.000
Totaal baten en lasten	-12.417.012	-10.780.400	-12.237.100	-12.682.600	-12.933.200	-13.141.200
Saldo overhead	-12.417.012	-10.780.400	-12.237.100	-12.682.600	-12.933.200	-13.141.200

Verklaring van verschillen

Verschillen overhead ten opzichte van gewijzigde begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Verschil 1e tr 2025 - Begroting 2026
Lasten			
9.2 - Overhead	11.174.500	12.626.700	-1.452.200
Totaal Lasten	11.174.500	12.626.700	-1.452.200
Baten			
9.2 - Overhead	394.100	389.600	-4.500
Totaal Baten	394.100	389.600	-4.500
Saldo baten en lasten	-10.780.400	-12.237.100	-1.456.700

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Lasten

9.2 De lasten voor Bestuursondersteuning nemen ongeveer met € 100.000 af, als gevolg van de bijgestelde personeelsbegroting. De overheadkosten vanuit DBP nemen daarentegen toe met ongeveer € 700.000. Hier staat tegenover dat de lasten vanuit DBP in programma 1 met ongeveer € 650.000 afnemen, wat laat zien dat een steeds groter deel van de DBP-bijdrage uit overhead bestaat. Verder worden op basis van de nieuwe procentuele verdeelsleutel, meer lasten toegerekend aan dit programma ten opzichte van vorig jaar (+ € 1 mio).

Het restant wordt verklaard door mutaties $< € 50.000$.

Baten

9.2 Alle mutaties zijn kleiner dan € 50.000.

3. Vennootschapsbelasting (Vpb)

Inleiding

Door de inwerkingtreding van de Wet modernisering Vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen zijn gemeenten met ingang van 1 januari 2016 Vpb-plichtig over hun (winstgevende) ondernemersactiviteiten. Doel van deze wet is het scheppen van een gelijk speelveld tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. Omdat de Belastingdienst de gemeente in zijn geheel aanslaat voor de Vpb-heffing en deze heffing niet per overheidsonderneming uitgesplitst is, wordt de eventueel af te dragen Vpb-heffing van alle ondernemingsactiviteiten opgenomen als één bedrag in het programmaplan en het overzicht van baten en lasten. Het is niet nodig om per programma waarin ondernemingsactiviteiten zijn opgenomen een naar rato-deelbedrag Vpb-heffing te ramen.

De Vpb is verantwoord onder het taakveld 0.9.

Wat mag het kosten?

Vennootschapsbelasting	Realisatie 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
9.3 - VPB	-8.034	7.100	7.200	44.000	58.000	68.000
Totaal Lasten	-8.034	7.100	7.200	44.000	58.000	68.000
Totaal saldo vennootschapsbelasting	8.034	-7.100	-7.200	-44.000	-58.000	-68.000

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Er zijn geen individuele verschillen groter dan € 50.000. Vanaf 2027 gaan de verwachte lasten toenemen, als gevolg van de verwachte positieve resultaten in de lopende grondexploitaties, met name in De Omloop.

4. Onvoorzien

Inleiding

In de begroting is een bedrag opgenomen voor onvoorziene lasten. Er is sprake van onvoorziene lasten wanneer deze onvoorzienbaar, onontkoombaar en onvermijdbaar zijn. Deze post is niet bedoeld om overschrijdingen op bestaande budgetten te dekken.

Wat mag het kosten?

Onvoorzien	Realisatie 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
9.4 - Onvoorzien	0	75.000	0	0	0	0
Totaal baten en lasten	0	-75.000	0	0	0	0
Saldo onvoorzien	0	-75.000	0	0	0	0

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

In de Ombuigengids, die bij de Voorjaarsnota 2026 hoort, is vastgesteld dat het op te nemen bedrag voor de post onvoorzien wordt verlaagd naar € 0. Deze post is al lang niet meer gebruikt, en is daarom meer een financieel-technische aanpassing, dan een echte ombuiging.

3. PARAGRAFEN

Paragraaf 1 - Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat informatie over de gemeentelijke belastingen en heffingen, waaronder het beleid, de opbrengstramingen, de tarieven, het kwietscheldingsbeleid en de lokale lastendruk over de periode 2026-2029.

Woonlasten en tarieven belastingen en heffingen

De gemeentelijke woonlasten worden gevormd door de uitgaven van inwoners aan de onroerendezaakbelasting (OZB), de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De OZB is een algemene belasting waarvan de opbrengsten worden toegevoegd aan de algemene dekkingsmiddelen en daarmee vrij besteedbaar zijn. Daarnaast zijn er gebonden heffingen die volledig worden aangewend voor de uitvoering van specifieke gemeentelijke taken. Dit betreft de afvalstoffenheffing, de rioolheffing, leges en retributies. Het beleid is erop gericht dat de tarieven de kosten volledig dekken, met uitzondering van de tarieven voor lijkbezorgingsrechten. Deze kosten omvatten tevens de toerekenbare compensabele btw, mutaties in voorzieningen en toerekenbare overheadkosten.

Algemene (beleids)ontwikkelingen

Benchmark woonlasten

Voor de benchmark van de woonlasten wordt gebruikgemaakt van de publicaties van het Centrum voor Onderzoek naar de Economie van de Lagere Overheden (COELO). Een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten maakt de onderlinge verschillen tussen Albrandswaard en de omliggende gemeenten inzichtelijk. Deze vergelijking is in deze paragraaf opgenomen. Het overzicht geeft de tarieven van de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing per gemeente weer, evenals het cumulatieve bedrag van deze drie heffingen, als representatie van de totale woonlasten per gemeente.

Kostenonderbouwing tarieven

In deze paragraaf zijn kostenonderbouwingen voor de berekening van de gebonden heffingen opgenomen. Deze geven inzicht in hoe de geraamde baten c.q. opbrengsten en de geraamde lasten met elkaar in verhouding staan. Het dekkingspercentage van het betreffende taakveld wordt hiermee weergegeven.

Overzicht geraamde belastingen en heffingen

Hierna treft u een totaal overzicht aan van in de begroting geraamde opbrengsten van de gemeentelijke belastingen en de gebonden heffingen.

Gemeentelijke belastingen	Begroting				
	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene dekkingsmiddelen					
Onroerende zaakbelastingen	8.280.100	8.768.000	9.251.000	9.659.000	10.140.000

Gebonden heffingen	Begroting				
	2025	2026	2027	2028	2029
Afvalstoffenheffing	4.350.500	4.442.400	4.350.500	4.350.500	4.350.500
Rioolheffing	3.400.400	3.421.400	3.433.900	3.459.400	3.459.400

De geraamde opbrengsten zijn een gevolg van de tariefstelling en het aantal heffingseenheden.

OZB tarieven 2026

Onroerende zaakbelastingen

De onroerendezaakbelasting (OZB) wordt berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak. Voor de raming van de OZB-opbrengst in de begrotingsjaren 2026–2029 wordt de opbrengst van 2025 gecorrigeerd met een stijgingspercentage van 3%, exclusief de areaaluitbreiding door nieuwbouw.

OZB-tarieven 2026

Op basis van het voorgaande en door SVHW aangeleverde WOZ-waardeontwikkeling zien de OZB-tarieven voor 2026 er als volgt uit:

Onroerende zaakbelastingen (als percentage van de WOZ-waarde)	2025	2026
Eigenaren woningen	0,1023%	0,0959%
Eigenaren niet-woningen	0,3991%	0,4167%
Gebruikers niet-woningen	0,3325%	0,3456%

Afvalstoffenheffing tarieven 2026

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven om de kosten te betalen die de gemeente Albrandswaard maakt voor het (laten) inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Voor de afvalstoffenheffing hanteren wij kostendekkende tarieven in combinatie met een planmatige inzet van de daarvoor gevormde voorzieningen.

Onderbouwing kostendekkende tarieven

De in de afvalstoffenheffing te dekken kosten zijn als volgt bepaald:

Afvalstoffenheffing	
Omschrijving	2026
Lasten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	3.293.000
Lasten vanuit de gemeente, inclusief (omslag)rente	713.907
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-340.600
Netto kosten van de activiteit	3.666.307
Vanuit andere activiteiten toe te rekenen kosten	642.022
Overhead, inclusief (omslag)rente	181.030
Compensabele BTW	755.832
Totale kosten	5.245.191
Opbrengst afvalstoffenheffing	4.442.400
Dekkingspercentage	85%

Op basis van bovenstaand dekkingspercentage zien de tarieven voor 2026, in vergelijking met 2025, er als volgt uit:

Afvalstoffenheffing	2025	2026
Eenpersoonshuishouden (vast tarief)	257,04	257,04
Tweepersoonshuishouden (vast tarief)	334,08	334,08
Meerpersoonshuishouden (vast tarief)	353,04	353,04
Variabel tarief container 240 liter	4,90	4,90
Variabel tarief 60 liter	1,23	1,23
Variabel tarief 30 liter	0,62	0,62

Rioolheffing tarieven 2026

Rioolheffing

Het uitgangspunt van de rioolheffing is om gemeenten in staat te stellen de kosten te betalen die samenhangen met de gemeentelijke watertaken. Het Water Rioleringsplan (WRP) 2026-2030 geldt als basis bij de berekening van de tarieven voor de rioolheffing.

De in de rioolheffing te dekken kosten zijn als volgt bepaald:

Rioolheffing	
Omschrijving	2026
Kosten riolering en gemalen	1.030.700
Kosten personeel en kapitaallasten, inclusief omslagrente	987.600
Inkomsten van activiteit, exclusief heffingen	-40.400
Dotatie aan voorziening vervanging riolering	1.064.900
Netto kosten van de activiteit	3.042.800
Vanuit andere activiteiten toe te rekenen kosten	361.331
Overhead, inclusief (omslag)rente	519.840
Compensabele BTW	484.387
Totale kosten	4.408.358
Opbrengst rioolheffing	3.421.400
Dekkingspercentage	78%

Op basis van bovenstaand dekkingspercentage zien de tarieven voor 2026, in vergelijking met 2025, er als volgt uit:

Rioolheffing	2025	2026
Eenpersoonshuishouden	227,04	231,84
Meerpersoonshuishouden	302,76	309,12

Lijkbezorging tarieven 2026

Lijkbezorging

Voor het verlenen van diensten door en/of het gebruik van de faciliteiten van de begraafplaatsen in Rhooen en Poortugaal worden rechten geheven voor onder andere begraven, onderhoudsrechten en andere lijkbezorgingsrechten.

De in de lijkbezorgingsrechten te dekken kosten zijn als volgt bepaald:

Lijkbezorgingsrechten	
Omschrijving	2026
Lasten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	644.100
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-
Netto kosten van de activiteit	644.100
Overhead, inclusief omslagrente	340.005
Totale kosten	984.105
Opbrengst lijkbezorgingsrechten	264.400
Dekkingspercentage	27%

Op basis van bovenstaand dekkingspercentage zien de tarieven voor 2026, in vergelijking met 2025, er als volgt uit:

Lijkbezorging	2025	2026
Particulier graf in Poortugaal (1 diep) voor een periode van 20 jaar	1.865	1.900
Particulier dubbel graf in Poortugaal (1 diep) voor een periode van 20 jaar	3.725	3.725
Particulier graf in Rhoon (2 diep) voor een periode van 20 jaar	3.055	3.725
Begraafkosten (personen vanaf 18 jaar)	1.445	1.450
Afkoop van verplichte onderhoudskosten 1 diep (20 jaar)	950	2.310

Leges

De algemene verhoging als gevolg van prijsindexering van de overige gemeentelijke heffingen bedraagt in beginsel 3%.

Voor producten en diensten die de gemeente aan burgers, bedrijven en anderen verleent, worden leges in rekening gebracht. De belangrijkste hiervan zijn de leges voor burgerzaken (paspoort, rijbewijs, huwelijksvoltrekking, enz.), aanvraag APV-vergunningen en omgevingsvergunningen. Bij de bepaling van de hoogte van de legestarieven wordt gekeken naar de kostendekkendheid.

De leges worden geheven voor verstrekte diensten en producten. Een aantal tarieven van leges zijn wettelijk gemaximeerd, zoals het tarief voor paspoorten, aanwezigheidsvergunning speelautomaten of bijvoorbeeld een uittreksel Burgerlijke stand. Voor het overige geldt ook hier dat de tarieven van leges maximaal kostendekkend mogen zijn. Volgens de gemeentewet mag de legesverordening als geheel gezien maximaal kostendekkend zijn. Het is mogelijk om kruissubsidiëring toe te passen. Daarmee wordt verstaan: het hoger stellen van tarieven van leges voor sommige diensten om daarmee de tarieven voor andere diensten laag te kunnen houden.

De kosten en opbrengsten van de leges zien er als volgt uit:

Leges						
Hoofdstuk/Paragraaf	Kosten taakveld	Overhead	BTW	Lasten	Baten	Dekking
1. Algemene dienstverlening						
Paragraaf 1.1 - Burgerlijke stand	65.435	19.319		84.754	44.900	53%
Paragraaf 1.2 - Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	442.185	194.261		636.446	451.500	71%
Paragraaf 1.3 - Rijbewijzen	85.587	46.253		131.839	107.500	82%
Paragraaf 1.4 - Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	17.012	1.721		18.733	4.000	21%
Paragraaf 1.5 - Bestuursstukken						
Paragraaf 1.6 - Vastgoedinformatie						
Paragraaf 1.7 - Overige publiekszaken	2.083	1.979		4.063	4.600	113%
Paragraaf 1.8 - Gemeentearchief						
Paragraaf 1.9 - Bijzondere wetten	75.885	25.256		101.141	58.700	58%
Paragraaf 1.10 - Diversen						
Totaal Algemene Dienstverlening	688.200	288.800	-	977.000	671.200	69%
Hoofdstuk/Paragraaf	Kosten taakveld	Overhead	BTW	Lasten	Baten	Dekking
2. Dienstverlening in het kader van de Omgevingswet						
2.3. Omgevingsvergunning	502.300	419.900	12.700	934.900	457.600	49%
Totaal Algemene Dienstverlening i.h.k.v. Omgevingswet	502.300	419.900	12.700	934.900	457.600	49%
Hoofdstuk/Paragraaf	Kosten taakveld	Overhead	BTW	Lasten	Baten	Dekking
3. Diensten waarop de Europese dienstenrichtlijn van toepassing is						
Paragraaf 3.1 - Horeca	1.313	1.248		2.561	2.900	113%
Paragraaf 3.2 - Gereserveerd						
Paragraaf 3.3 - Winkeltijdenwet						
Paragraaf 3.4 - Organiseren evenement of markt	226	215		442	500	113%
Paragraaf 3.5 - Standplaatsen	23.170	731		23.901	1.700	7%
Paragraaf 3.6 - Huisvestingswet 2014						
Paragraaf 3.7 - In dit hoofdstuk niet benoemd besluit	1.223	1.162		2.385	2.700	113%
Totaal Dienstverlening Europese Richtlijn	25.900	3.400	-	29.300	7.800	27%
KOSTENDEKKING LEGES TOTALE TARIEVENTABEL	1.216.400	712.100	12.700	1.941.200	1.136.600	59%

Gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid

Indien een inwoner van Albrandswaard moeite heeft om zijn belasting te voldoen, kan hij in aanmerking komen voor kwijtschelding, waardoor de betreffende belasting niet betaald hoeft te worden. Het behandelen van verzoeken om kwijtschelding verloopt via het SVHW. De kwijtscheldingen hebben betrekking op het vaste tarief van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De kosten van verleende kwijtscheldingen worden doorberekend in de tarieven van de betreffende heffingssoorten.

In de begroting 2026 zijn de volgende bedragen voor kwijschelding opgenomen:

Kwijschelding	2025	2026	2027	2028	2029
Afvalstoffenheffing	98.600	98.600	98.600	98.600	98.600
Rioolheffing	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Totaal	198.600	198.600	198.600	198.600	198.600

Overzicht belastingdruk

Tot de woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De woonlasten vormen het grootste deel van de opbrengst uit de gemeentelijke heffingen en daarmee grotendeels de lokale lastendruk. De woonlasten voor de inwoners (woningen) zijn als volgt:

Omschrijving	2024	2025	2026	Afwijking	
+ = stijging en - = daling van lasten				Absoluut	In %
A: Eénpersoonshuishouding met een huurwoning					
Rioolgebruik	€ 220,50	€ 227,04	€ 231,84	€ 4,80	2%
Afval**	€ 257,04	€ 257,04	€ 257,04	€ 0,00	0%
Totaal	€ 477,54	€ 484,08	€ 488,88	€ 4,80	1%
B1: Tweepersoonshuishouding met een huurwoning					
Rioolgebruik	€ 294,00	€ 302,76	€ 309,12	€ 6,36	2%
Afval (tweepersoons)**	€ 334,08	€ 334,08	€ 334,08	€ 0,00	0%
Totaal	€ 628,08	€ 636,84	€ 643,20	€ 6,36	1%
B2: Meerpersoonshuishouding met een huurwoning					
Rioolgebruik	€ 294,00	€ 302,76	€ 309,12	€ 6,36	2%
Afval (meerpersoons)**	€ 353,04	€ 353,04	€ 353,04	€ 0,00	0%
Totaal	€ 647,04	€ 655,80	€ 662,16	€ 6,36	1%
C: Eénpersoonshuishouding met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 572.400*					
Rioolgebruik	€ 220,50	€ 227,04	€ 231,84	€ 4,80	2%
Afval**	€ 257,04	€ 257,04	€ 257,04	€ 0,00	0%
OZB-eigendom	€ 516,08	€ 532,98	€ 548,93	€ 15,95	3%
Totaal	€ 993,62	€ 1.017,06	€ 1.037,81	€ 20,75	2%
D1: Tweepersoonshuishouding met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 572.400*					
Rioolgebruik	€ 294,00	€ 302,76	€ 309,12	€ 6,36	2%
Afval (tweepersoons)**	€ 334,08	€ 334,08	€ 334,08	€ 0,00	0%
OZB-eigendom	€ 516,08	€ 532,98	€ 548,93	€ 15,95	3%
Totaal	€ 1.144,16	€ 1.169,82	€ 1.192,13	€ 22,31	2%
D2: Meerpersoonshuishouding met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 572.400*					
Rioolgebruik	€ 294,00	€ 302,76	€ 309,12	€ 6,36	2%
Afval (meerpersoons)**	€ 353,04	€ 353,04	€ 353,04	€ 0,00	0%
OZB-eigendom	€ 516,08	€ 532,98	€ 548,93	€ 15,95	3%
Totaal	€ 1.163,12	€ 1.188,78	€ 1.211,09	€ 22,31	2%

*OZB-grondslag voor 2024 en 2025 is de gemiddelde WOZ-waarde uit Coelo. OZB 2026 uitgaande van 9,87% stijging WOZ en concept tarief 2026.

** Bovenop dit tarief komt het variabel tarief per aanbidding/lediging per zak (60 ltr of 30 ltr) á € 1,23 resp. € 0,62 of per container á € 4,90.

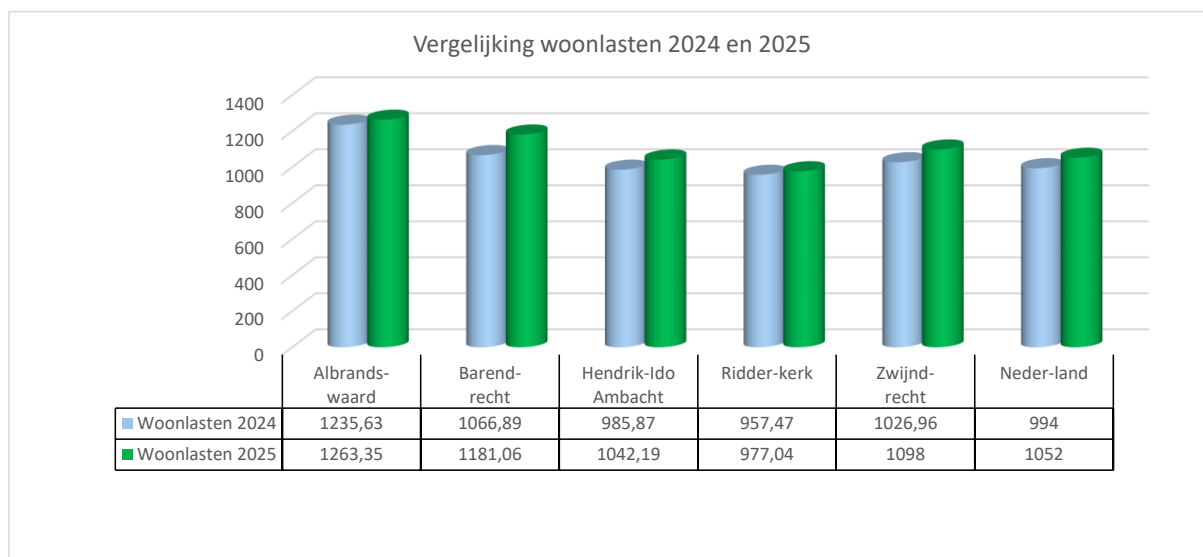
Albrandswaard ten opzichte van buurgemeenten

De woonlasten van de omliggende gemeenten voor het belastingjaar 2026 zijn nog niet beschikbaar. Om de woonlasten te kunnen vergelijken wordt gebruik gemaakt van de woonlasten van deze gemeenten in 2025. Deze vergelijking maakt de onderlinge verschillen van de woonlasten tussen Albrandswaard en omliggende gemeenten inzichtelijk. Er is hierbij uitgegaan van de woonlasten van een gezin met een koopwoning.

tarieven per gemeenten 2025					
	afvalstoffenheffing	rioolheffing	OZB-tarief	gem. woningwaarde	woonlasten*
Albrandswaard	428	303	0,1023%	521.000	1.263
Barendrecht	501	243	0,0877%	499.000	1.181
Ridderkerk	396	218	0,0906%	400.000	977
Zwijndrecht	408	334	0,0857%	415.000	1.098
Hendrik-Ido-Ambacht	414	224	0,0883%	494.000	1.042

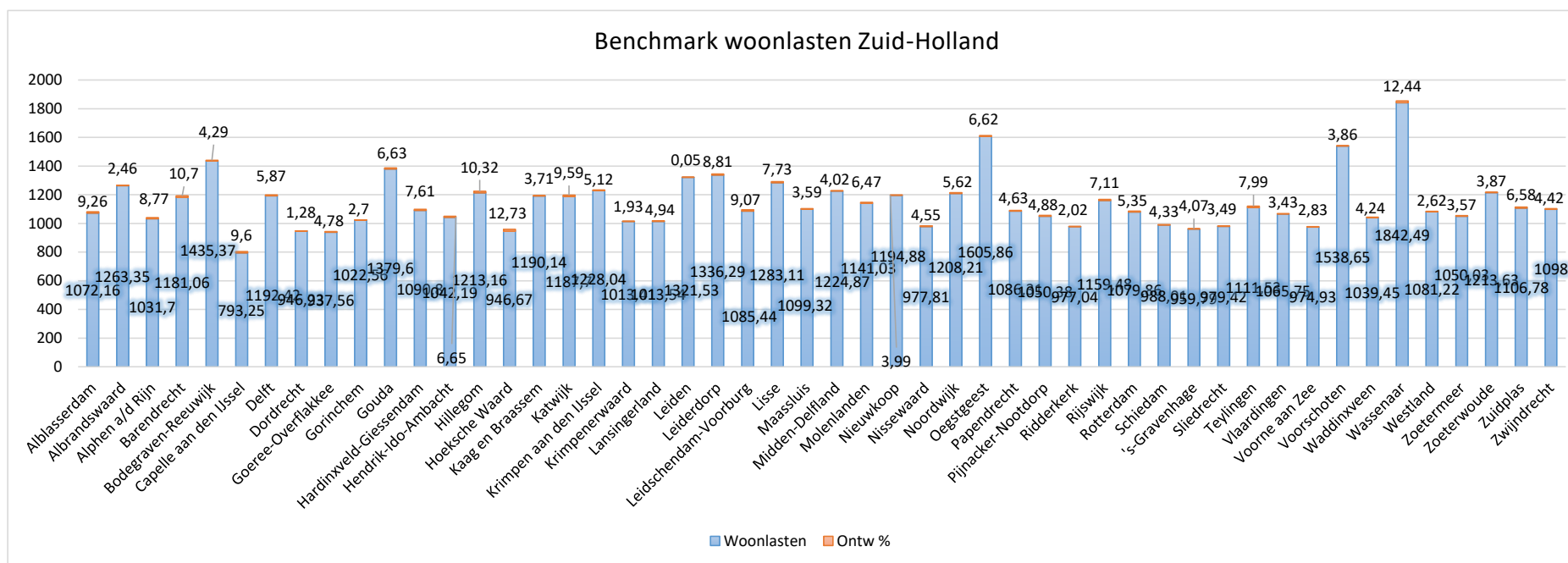
* Coelo-Atlas 2025

Vergelijking woonlasten 2024 en 2025

Benchmark woonlasten Provincie Zuid-Holland (Coelo 2025)

De benchmark vergelijkt voor alle gemeenten binnen een provincie de hoogte en de ontwikkeling van de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een koopwoning. De woonlasten zijn de som van de gemiddeld betaalde ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing minus een eventuele heffingskorting. Uit de grafiek is af te lezen dat de hoogste stijging van de woonlasten in de Gemeente Wassenaar is met een stijging van 12,44% en de woonlasten in Leiden op hetzelfde niveau (0%) is gebleven. Albrandswaard kent een stijging van 2,46%.

Bron: Coelo 2025

Paragraaf 2 - Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aanleiding en achtergrond

De gemeente Albrandswaard voert actief beleid op de beheersing van de risico's die de gemeente loopt. Gekeken wordt naar de maatregelen die worden getroffen om de risico's af te dekken. Voor de risico's waarvoor geen maatregelen getroffen kunnen worden, bijvoorbeeld omdat het verzekeren ervan te duur zou zijn, wordt ingeschat welke buffer noodzakelijk is. Dit is de benodigde weerstandscapaciteit. Op basis van de continu geïnterpreteerde risico's en de beschikbare financiële middelen (beschikbare weerstandscapaciteit) is het weerstandvermogen berekend. In dit risicoprofiel worden de belangrijkste trends en ontwikkelingen benoemd en meegewogen.

Risicoprofiel

Door actieve risicobeheersing heeft de gemeente in beeld wat de risico's zijn en is het mogelijk om het weerstandsvermogen te bepalen. Alle risico's worden voor zover mogelijk 2 maal per jaar herijkt en er wordt continu geanticipeerd op nieuwe risico's. Het getoonde risicoprofiel is bepaald vanuit de inventarisatie en analyse zoals uitgevoerd t/m 11 juli 2025. We kijken vanuit de huidige omstandigheden vooruit met als doel een actueel risicoprofiel te presenteren waarin rekening wordt gehouden met realistische scenario's voor de nabije toekomst.

De belangrijkste trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op het risicoprofiel worden kort toegelicht. De gevolgen van externe invloeden zoals de (geo)politieke spanningen, de nog steeds relatief hoge inflatie, de krappe arbeidsmarkt en de brandstofprijzen laten zich zien en voelen over de hele breedte van het risicoprofiel. De geïdentificeerde risico's met betrekking tot de ondersteunende bedrijfsvoering vallen vanaf 2024 binnen het risicocluster van De BedrijfsvoeringsPartner welke u terugvindt in bijgaand overzicht.

In het volgende overzicht worden de belangrijkste (geconsolideerde) risico's gepresenteerd die de grootste invloed hebben bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit. Bij ieder risico worden kort de beheersmaatregelen weergegeven. De lijst met belangrijkste risico's omvat circa 82% van alle geïdentificeerde risico's.

Trends & ontwikkelingen risicoprofiel Albrandswaard

De gemeente ontvangt ruim de helft van haar inkomsten via een algemene uitkering uit het gemeentefonds. De meeste gemeenten voorzien vanaf 2026 grote tekorten omdat de algemene uitkering met ingang van 2026 terugloopt. Om hier op in te spelen moet er nu al actie worden ondernomen om de product- en dienstverlening op een acceptabel niveau in te kunnen blijven vullen. Hierdoor moet er mogelijk opnieuw geprioriteerd worden, worden bezuinigingsmogelijkheden onderzocht en wordt er naar andere weerstandscomponenten gekeken om de dekking en de dienstverlening op peil te houden.

Binnen het **sociaal domein (Wmo, Jeugdwet en Participatiewet)** is er in lijn met het landelijke beeld een aanhoudende trend te zien van hoge en/of stijgende kosten. De gemeente heeft hierdoor te maken met alsmaar groeiende uitgaven zonder dat hier adequate structurele financiering tegenover staat.

In de uitvoering van de Jeugdwet is de kans op overschrijding van de beschikbaar gestelde budgetten ook komend jaar groot. De hulpvraag onder jongeren is in aantal cliënten wellicht iets afgenomen, ten aanzien van voorgaande perioden van stijging, maar blijft groot en zeer kostbaar. De daarnaast beperkte beschikbaarheid van passende hulpverlening draagt bij aan het aanhouden van een verstevigd risico in het gemeentelijk risicoprofiel als het gaat om de

uitvoering van de Jeugdwet. Het CPB voorziet in de middellange termijn raming (heden-2033) landelijk een aanhoudende kostenstijging op de uitvoering van de Jeugdwet van gemiddeld 2,4%.

In de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning zullen de netto kosten en de vraag zeker tot en met 2027 hoog blijven en ook hier wordt landelijk een kostenstijging van circa 2% per jaar verwacht. Uiteraard zal er lokaal binnen het sociaal domein alles aan worden gedaan om de uitvoering zo efficiënt en effectief als mogelijk uit te voeren.

De uitvoering van de Participatiewet laat eveneens een negatieve trend zien met een trage maar aanhoudende groei van uitkeringsgerechtigden. Ondanks alle maatregelen op het gebied van preventie, activering en handhaving blijft dit risico stevig in omvang. De krapte op de arbeidsmarkt biedt hierin maar beperkt verlichting omdat er in veel gevallen maar beperkt aansluiting blijkt te zijn op diezelfde arbeidsmarkt om hier snel positieve verandering in te realiseren.

ICT/ Informatiebeveiliging en Privacy. De bescherming van alle gevoelige informatie en het aanbieden van moderne en veilige digitale product- en dienstverlening ontkomt ook niet aan oplopende kosten van noodzakelijk onderhoud, beheer en doorontwikkeling. De kosten voor ICT en informatiebeveiliging lopen de laatste jaren sneller op. Burgers verwachten daarbij steeds meer op het gebied van digitale dienstverlening. De gemiddelde kosten op ICT gebied per inwoner per jaar heeft zich inmiddels ontwikkeld tot circa € 110. Deze risico's maken voor een belangrijk deel onderdeel uit van processen waar De BedrijfsvoeringsPartner zorg voor draagt.

De wetgeving op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming wijst de gemeente altijd als risico eigenaar aan en stelt harde toenemende eisen aan techniek, inrichting, beschikbare competenties en capaciteit. Dit alles is noodzakelijk om de dienstverlening op peil te houden, maar helaas ook om kwaadwillenden te weren uit onze digitale omgeving. De gemeente werkt hierin nauw samen met de Informatiebeveiligingsdienst en De BedrijfsvoeringsPartner.

Risico's De BedrijfsvoeringsPartner. De (niet primaire) taken die vallen onder het technische beheer en het ondersteunen van de product- en dienstverleningsprocessen van de gemeente(n) worden door De BedrijfsvoeringsPartner uitgevoerd. De bedrijfsvoeringsrisico's die hierbij bestaan vormen het risicoprofiel van de BedrijfsvoeringsPartner. De gemeente deelt naar rato in het afdekken van een deel van deze risico's. Dit risico is als één cluster opgenomen in de top 10.

Bestuurlijke en financiële verhoudingen Rijk en decentrale overheden (risico Rijksbijdrage gemeentefonds). Er is al langere tijd sprake van een (toegenomen) disbalans tussen financiële en bestuurlijke verhoudingen tussen Rijk en decentrale overheden. Zoals eerder aangegeven zorgen de teruglopende bijdragen van het gemeentefonds en de nieuwe verdeel- en berekensystematiek van het gemeentefonds voor grote onzekerheid.

Decentralisaties/ nieuwe & aangepaste wettelijke taken. Het transformeren naar een uitgebalanceerde uitvoeringsorganisatie voor de vanuit het Rijk gedecentraliseerde taken als wel het implementeren en ten uitvoer leggen van nieuwe en aangepaste wetten en regelgeving is en blijft een zeer complexe en uitdagende opgave waaraan altijd risico's zijn verbonden.

Restrisico Grondexploitaties. Dit onderdeel staat niet langer in top 10. De risico's die eerder werden aangehouden zijn sterk afgenomen en hebben minimale invloed op de benodigde weerstandscapaciteit.

Risico's

In onderstaand overzicht staan de 10 belangrijkste (geconsolideerde) risico's gepresenteerd die de grootste invloed hebben op de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Belangrijkste financiële risico's

Nr.	Risicogebeurtenis	Gevolgen	Maatregelen	Kans	Financiële gevolgen	Invloed
R1401	Risicocluster tekorten uitvoering (gedecentraliseerde) taken Sociaal Domein.	geld - Opgenomen risico's sociaal domein.	Optimaliseren uitvoering processen preventie, activering en handhaving, monitoring, business intelligence.	90%	max.€ 1.150.000	20.25%
R501	Algemene Uitkering gemeentefonds wordt lopende het begrotingsjaar lager.	geld - Rijksbezuinigingen.	Her-prioritering, bezuinigingen, inkomsten verhogen.	50%	max.€ 1.000.000	9.82%
R1662	(Gekwalificeerd) personeel is moeilijk verkrijgbaar.	tijd - Stagnatie van bedrijfsprocessen, kostbare inhuur expertise.	Beperkte invloed, DBP.	50%	max.€ 1.000.000	9.76%
R1440	Risicocluster uitvoering wet- en regelgeving Informatiebeveiliging en Privacy.	geld - Financieel, juridische aansprakelijkheid.	DBP, proces meldpunt datalekken, beheer register gegevens-verzamelingen, compliance.	90%	max.€ 500.000	8.84%
R532	Risico dat de BedrijfsvoeringsPartner haar taken niet kan uitvoeren binnen het beschikbaar gestelde budget	geld - (Tijdelijk)extra (frictie)kosten/uren/inhuur personeel.	DBP, monitoring, business intelligence, competentieontwikkeling.	90%	max.€ 460.000	8.08%
R385	Begrotingstekorten in gemeenschappelijke regelingen waardoor de gemeente financieel moet bijspringen.	geld - Financieel.	Beperkte invloed, monitoring.	60%	max.€ 500.000	5.86%
R1442	Oplopende kosten in bouwsector door stijgende conjunctuur (schaarste).	geld - Financieel.	Beperkte invloed.	50%	max.€ 500.000	4.91%
R1558	Toenemende inflatie.	geld - Dekkingsproblemen bij de begroting.	Beperkte invloed.	50%	max.€ 500.000	4.90%
R1555	Er is niet voldoende woonruimte voor een uiteindelijke huisvesting van vluchtelingen beschikbaar.	geld - Geen betaalbare mogelijkheden beschikbaar; woonruimte moet plotseling nieuw gebouwd worden.	Beperkte invloed.	50%	max.€ 500.000	4.89%
R1552	Integraal huisvestingsplan Onderwijs.	geld - Financieel.	Beperkte invloed.	50%	max.€ 500.000	4.89%

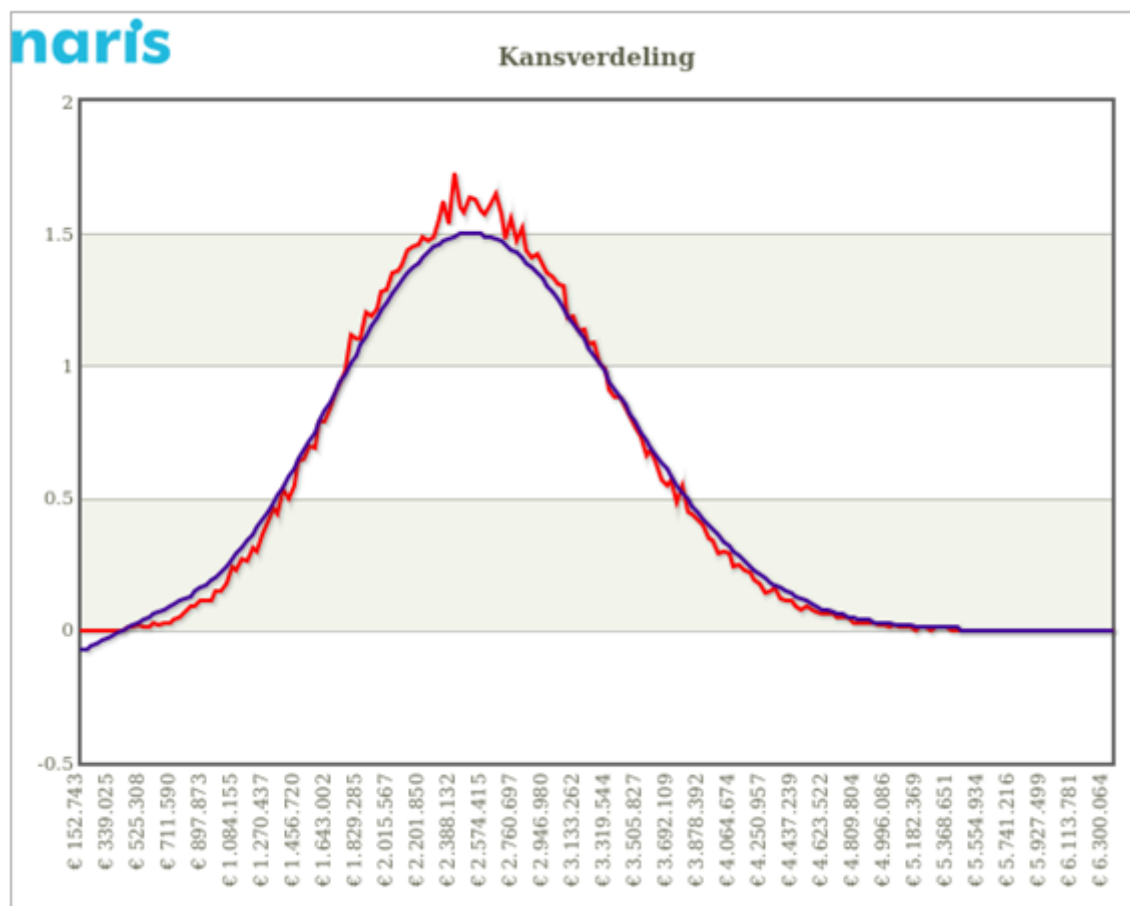
**Totaal
grote
risico's:
€6.610.000**

Het bovenstaande overzicht toont risico's die incidenteel schade op kunnen leveren met daarbij het maximale financiële gevolg. De onderstaande tabel geeft aan hoe groot de kans is in lengte van tijd en hoe de spreiding in tijd is terug te vertalen.

Kwantiteit	Referentiebeelden	Kans klasse	Toelichting kansklasse
10%	<0 of 1 keer per 10 jaar	1	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het onwaarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
30%	1 keer per 5-10 jaar	2	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het niet waarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
50%	1 keer per 2-5 jaar	3	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's die zich in het komende jaar wel maar ook niet kunnen voordoen.
70%	1 keer per 1-2 jaar	4	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het waarschijnlijk is dat ze zich in de komende jaar zullen voordoen.
90%	1 keer per jaar of >	5	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het zeer waarschijnlijk is dat ze zich in de komende jaar zullen voordoen.

Op basis van de ingevoerde risico's is een zogeheten risicosimulatie uitgevoerd. Wij doen dit met behulp van risicoanalyse software. Hiermee kunnen we met alle risico's die we lopen 100.000 keer doen alsof deze in meer of mindere mate optreden om zo nauwkeuring mogelijk in te kunnen schatten welke financiële buffer er op dit moment tenminste nodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden.

Onderstaande figuur en de bijhorende tabel tonen de resultaten van de risicosimulatie.

Uit de tabel met zekerheidspercentages volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van **€ 3.558.478 (benodigde weerstandscapaciteit)**.

Benodigde weerstands- capaciteit bij verschillende zekerheidspercentages	
Percentage	Bedrag
5%	€ 1.355.470
25%	€ 2.020.250
50%	€ 2.531.104
75%	€ 3.062.688
90%	€ 3.558.478
95%	€ 3.855.615

Risicoprofiel grondbedrijf

Voor het berekenen van het risicoprofiel voor het grondbedrijf wordt aangesloten bij het Meerjaren Perspectief Ontwikkelpojecten (MPO) 2025. Voor het grondbedrijf wordt het risicoprofiel niet gesimuleerd, maar wordt de kans van optreden maal het effect van optreden opgenomen. Hierbij is rekening gehouden of het gewaardeerde risico binnen het resultaat van het project opgevangen kan worden. Wanneer dit niet het geval is, heeft dit een effect op het risicoprofiel.

Project	MPO 2025 Risico's (ongewogen en gesaldeerd)	MPO 2024 Risico's (ongewogen en gesaldeerd)	MPO 2025 Risico's (gewogen en gesaldeerd) A	MPO 2024 Risico's (gewogen en gesaldeerd) B	Vershil C = A-B	Op te vangen in grondexploitatie D	Niet op te vangen in grondexploitatie E=D-A
Spui	-275.000	-275.000	-42.500	-42.500	0	0	-42.500
Polder Albrandswaard	0	-80.000	0	-20.000	20.000	0	0
Binnenland	0	-200.000	0	-50.000	50.000	0	0
De Omloop	-4.622.700	-4.534.000	-1.386.800	-1.360.000	-26.800	1.386.800	0
Schutskooiwijk	-330.000	0	1.000	0	1.000	-1.000	0
TOTAAL	-5.227.700	-5.089.000	-1.428.300	-1.472.500	44.200	1.385.800	-42.500

Voor het grondbedrijf Albrandswaard kunnen op basis van bovenstaande doorrekening alle risico's worden afgedekt met een totaalbedrag van **€ 42.500 (benodigde weerstandscapaciteit)**.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van gemeente Albrandswaard bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. Zie de tabel hieronder.

Beschikbare weerstandscapaciteit per 1 januari 2026	
Weerstandsonderdelen	Huidige capaciteit
Algemene reserve	€ 14.035.410
Reserve MPO	€ 484.970
Reserve Sociaal domein	€ 1.810.000
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 16.330.380

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Risico's	Weerstandscapaciteit
Bedrijfsproces	Algemene reserve
Financieel	Reserve MPO
Imago/politiek	Reserve Sociaal domein
Informatie/strategie	
Juridisch/aansprakelijkheid	
Letsel/veiligheid	
Materieel	
Milieu	
Personeel/Arbo	
Product	

Weerstandvermogen

$$\text{Ratio weerstandsvmogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 16.330.380}{(€ 3.558.478 + € 42.500) = € 3.600.978} = 4,53$$

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2	Uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Het ratio van Albrandswaard valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

Risicokaart

Risico's waarvan de oorzaken en gevolgen in klassen ingedeeld zijn kunnen geplaatst worden in een risicokaart. De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. De nummers in de risicokaart corresponderen met de aantallen risico's die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Een risico dat in het groene gebied zit, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico dat een score heeft die in het oranje gebied zit, vraagt om aandacht. Een risico dat een risicoscore heeft die in het rode gebied zit vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie wordt bedreigd.

Er wordt een onderscheid gemaakt in het bruto en netto risico. Het bruto risico geeft de

situatie weer voordat er maatregelen zijn getroffen. Het netto risico geeft het resultaat na het nemen van maatregelen

Geld	Bruto				
$x > €500.000$			2		1
$€250.000 < x < €500.000$	1	2	5		2
$€100.000 < x < €250.000$	3	4	1		
$€25.000 < x < €100.000$	6	8			
$x < €25.000$					
Geen geldgevolgen					
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Geld	Netto				
$x > €500.000$			2		1
$€250.000 < x < €500.000$	1	1	5		2
$€100.000 < x < €250.000$	3	3	1		
$€25.000 < x < €100.000$	8	8			
$x < €25.000$					
Geen geldgevolgen					
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Kengetallen

In het onderdeel kengetallen geven wij duiding aan onze financiële positie voor de begroting 2026 met haar meerjarenperspectief. Om een goed beeld te krijgen van de financiële positie kijken wij naar de ontwikkelingen aan de hand van een aantal belangrijke financiële kengetallen. Per kengetal geven wij de trend weer en de betekenis ervan voor onze financiële positie. Is de trend bijvoorbeeld risicovol, gunstig, of is het een directe dreiging voor de financiële gezondheid van onze gemeente?

Ze hebben geen functie als normeringsinstrument in het kader van het financieel toezicht. Het reëel en structureel sluitend zijn van de begroting blijft het bepalende criterium.

In onderstaande tabel wordt het totaalbeeld van alle kengetallen weergegeven. Vervolgens worden de kengetallen per stuk toegelicht.

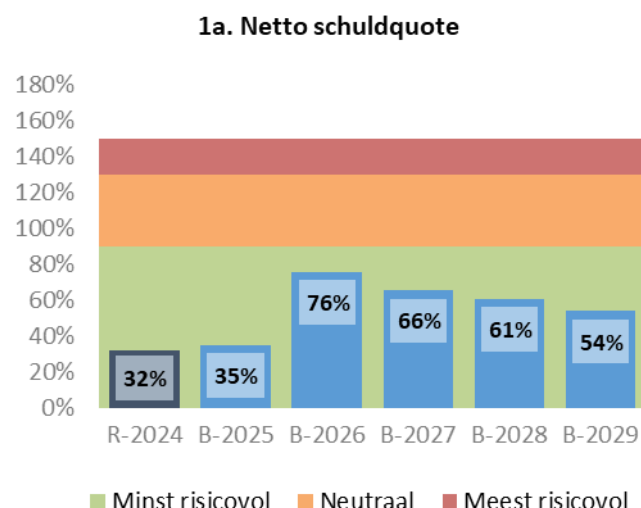
Kengetallen	Realisatie	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1a. Netto schuldquote	32%	35%	76%	66%	61%	54%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	30%	34%	74%	64%	59%	52%
2. Solvabiliteitsratio	42%	43%	32%	31%	31%	31%
3. Grondexploitatie	3%	2%	8%	3%	-1%	-5%
4. Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,8%	0,1%	-1,6%	-2,1%	-1,3%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	124%	120%	122%	122%	122%	122%

De waarden van de kengetallen zijn ingedeeld in 3 categorieën die aansluiten bij de landelijk vastgestelde signaleringswaarden (2016). Categorie A is het minst risicovol en C het meest risicovol.

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A minst risicovol	Categorie B neutraal	Categorie C meest risicovol
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Schuldquote

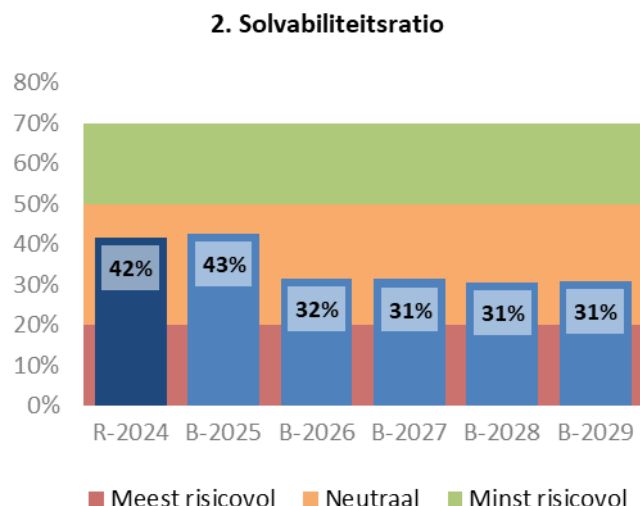
Een graadmeter voor de financiële positie is de omvang van onze schuldverplichtingen in relatie tot onze opbrengsten, oftewel de schuldquote. Onderstaande grafiek illustreert deze ontwikkeling.

Onze schulden zullen naar verwachting de komende jaren aanzienlijk toenemen, vanwege de geplande investeringen. Zowel reeds genomen als toekomstige beslissingen over de besteding van middelen, evenals mogelijke nieuwe investeringen, zullen invloed hebben op de schuldquote.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan welk gedeelte van je bezit met eigen vermogen is gefinancierd. Indien bijvoorbeeld een woning voor 80% is gefinancierd bij de bank en voor 20% is betaald met eigen spaargeld, dan is de solvabiliteit in dat geval 20%. Onderstaande grafiek illustreert de ontwikkeling van dit kengetal voor onze gemeente.

Albrandswaard beschikt momenteel over een stabiele vermogens- en reservepositie. Beslissingen over de besteding van middelen en toekomstige grote investeringen zullen echter invloed hebben op de solvabiliteit.

Voor de komende jaren staan aanzienlijke investeringen gepland, die een stijging van het vreemd vermogen met zich mee zullen brengen. Om deze investeringen te financieren, zal er geld aangetrokken moeten worden. In combinatie met een naar verwachting afnemend eigen vermogen, zal dit leiden tot lagere solvabiliteitsratio's. Daarbij merken we op dat ook het ravijnjaar 2028 hierin doorwerkt, en dat er nog keuzes gemaakt moeten worden die eveneens hun effect op de solvabiliteit zullen hebben.

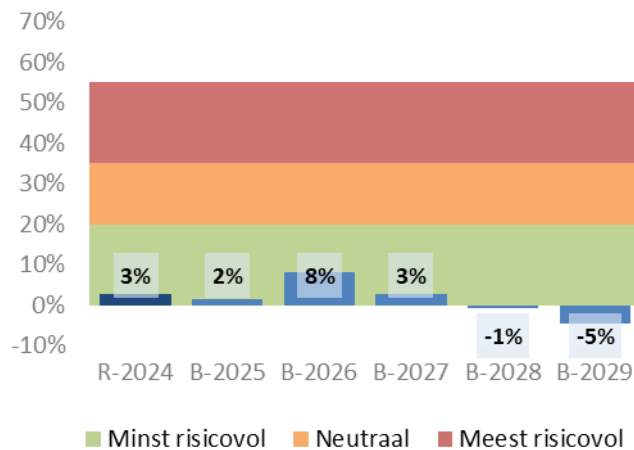
De economie kent een cyclisch karakter, waardoor financiële tegenvallers niet altijd voorspelbaar zijn. Gezien de schaalgrootte (omzet) van Albrandswaard zijn wij kwetsbaar; wanneer zich een financieel risico voordoet, kan dit een grote impact hebben op onze algemene reserve. Het is daarom belangrijk om de solvabiliteit nauwgezet te blijven monitoren, zodat bij een economische tegenwind tijdig weloverwogen keuzes kunnen worden gemaakt tussen inhoudelijke prioriteiten en financiële mogelijkheden.

Grondexploitaties

Afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitaties een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. Bij grondexploitaties volgen de inkomsten altijd pas na de uitgaven. Bijvoorbeeld voor een nieuw woningbouwproject moet de grond eerst gekocht en bouwrijp gemaakt worden voordat het weer verkocht kan worden. De financiering voor grondaankopen en bouwrijp maken leiden normaal gesproken (tijdelijk) tot hogere schulden.

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling weer van de (financiële) waarden van onze grondposities ten opzichte van de totale opbrengsten (exclusief reservemutaties). Daarbij geldt dat hoe lager de (boek)waarden van onze grondposities (exploitaties) zijn, in vergelijking met de totale opbrengsten, des te minder financiële risico's wij lopen. Als de waarden van de grondposities namelijk laag liggen hoeven de (grond)verkoop minder op te leveren om investeringen uit het verleden terug te verdienen.

3. Grondexploitatie

Onze financiële positie is de afgelopen jaren verbeterd. De realisatie van sociale woningbouw, samen met woningbouw in de vrije markt, blijft een belangrijk aandachtspunt. Dit speerpunt heeft ook invloed op onze financiële kengetallen.

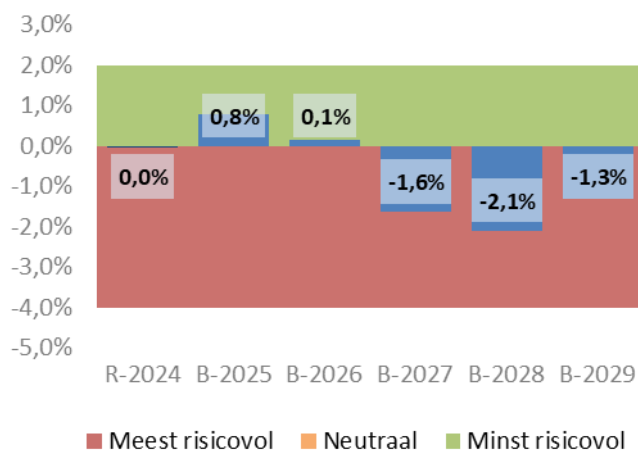
Nieuwe plannen en exploitaties zullen investeringen en financiering vereisen, wat van nature risico's met zich meebrengt bij het terugverdienen. Dit kengetal schiet uit in 2026 door de geplande investeringen.

Vanaf 2028 daalt dit kengetal onder 0 als gevolg van een lage boekwaarde. Een negatieve waarde is een signaal dat de grondexploitatie financieel onder druk staat en dat projecten mogelijk niet rendabel zijn zonder extra maatregelen of herzieningen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten nodig is om in evenwicht te komen met de structurele lasten. De signaalgrens is daarom ook 0%. Wanneer het cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te kunnen blijven dragen. In de toekomst zullen er dan opbrengststijgingen en/of ombuigingen gerealiseerd moeten worden.

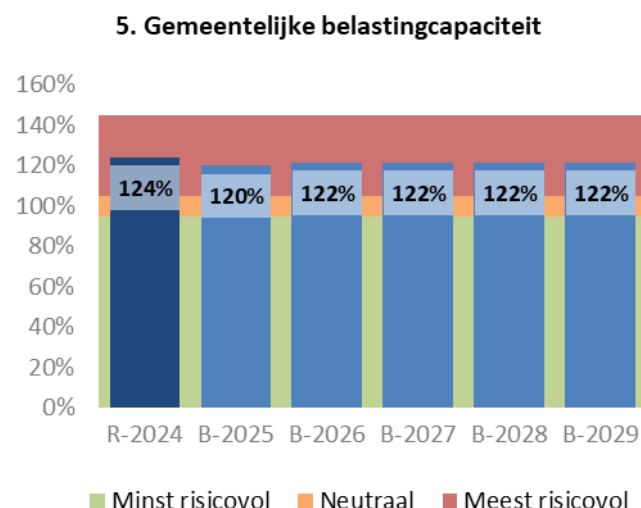
4. Structurele exploitatieruimte

Het kengetal laat de 'ravijnjaren' duidelijk zien. Vanaf 2027 zien we een verslechtering van het kengetal optreden. Daarom zal er een intern traject gestart worden, samen met de gemeenteraad, om tot beleidskeuzes te komen die vanaf 2027 ingezet kunnen worden, zodat er uiteindelijk opnieuw evenwicht gaat ontstaan. Voor 2026 is het gelukt om precies met de huidige structurele baten de structurele lasten te dragen. Het is nodig om kritisch te blijven kijken naar hoe structurele lasten in evenwicht kunnen blijven met structurele baten.

Gemeentelijke belastingcapaciteit

De gemeentelijke belastingcapaciteit geeft de gemiddelde woonlasten van een inwoner van Albrandswaard weer ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Onder woonlasten wordt hier bedoeld de rioolheffing, afvalstoffenheffing en onroerende zaakbelasting (ozb).

Inwoners van Albrandswaard betalen hogere woonlasten dan het landelijk gemiddelde. Dit betekent echter niet dat de gemeente daardoor meer financiële ruimte heeft dan andere gemeenten. De riool- en afvalstoffenheffing zijn namelijk zogenoemde gesloten financiële systemen: de opbrengsten mogen uitsluitend worden gebruikt voor de betreffende diensten. Hogere kosten kunnen ontstaan door lokale omstandigheden, zoals de aard van de bodem, het oppervlak of omgevingsfactoren.

Om te voorkomen dat de lasten voor inwoners onnodig stijgen, is het belangrijk om beschikbare middelen doelmatig in te zetten en, waar mogelijk, gebruik te maken van innovatieve of kostenbesparende maatregelen. Ondanks stijgende kosten en onzekerheden bij het bepalen van de lasten, blijft de belastingcapaciteit voor inwoners van Albrandswaard stabiel.

De relatief hoge gemeentelijke belastingen zijn noodzakelijk om een sluitende begroting te realiseren, mede gezien het bestaande voorzieningenniveau, veranderingen in andere inkomstenbronnen en stijgende uitgaven.

Conclusie over huidige risicoprofiel

In de voorgaande onderdelen is de relatie tussen het risicoprofiel van de gemeente en het benodigde weerstandsvermogen uiteengezet. Onze organisatie is ingedeeld in klasse A (waarderingcijfer), met een weerstandsvermogen dat als uitstekend wordt gekwalificeerd. Hiermee kunnen we vaststellen dat de financiële positie van de organisatie goed is.

Investerings, de fluctuaties in de algemene uitkering en diverse risico's beïnvloeden de financiële kengetallen. Het is daarom van essentieel belang deze kengetallen nauwlettend te monitoren en de financiële gezondheid te waarborgen door tijdig afwegingen en keuzes te maken, met name bij omvangrijke investeringen. Daarnaast is het noodzakelijk om ook in de komende jaren vast te houden aan een begroting die gebaseerd is op realistische en verantwoorde ramingen.

Paragraaf 3 - Financiering

In deze paragraaf bespreken we de plannen en acties rondom het liquiditeitsbeheer, de financiële posities en de bijbehorende risico's voor de jaren 2026 tot en met 2029. Naast de verplichte onderwerpen die in deze paragraaf aan bod moeten komen, behandelen we ook diverse ontwikkelingen die essentieel zijn voor een effectieve uitvoering van de treasuryfunctie. We gaan in deze paragraaf achtereenvolgens in op:

- Wettelijke kaders en treasurystatuut;
- Rentevisie en rentebeleid;
- Renterisicobeheer;
- Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte;
- Uitzettingen;
- Renteomslag;
- Garantstelling, en
- Relatiebeheer.

Wettelijke kaders en treasurystatuut

De wettelijke kaders voor de financieringsfunctie zijn vastgelegd in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido), waarbij de beheersing van financiële risico's een belangrijke rol speelt. De uitwerking hiervan is opgenomen in de financiële verordening 2025 en het treasurystatuut 2024.

In 2025 is de financiële verordening herzien en vastgesteld. Sindsdien zijn er geen wijzigingen geweest in wet- en regelgeving of het gemeentelijk beleid. Daarom is een aanpassing van de financiële verordening en/of het treasurystatuut momenteel niet noodzakelijk.

In 2021 heeft het college de nota Garantstellingen en Leningen vastgesteld. Deze nota bevat de spelregels en beleidskaders voor garantstellingen en leningen, als nadere uitwerking van de bepalingen in het treasurystatuut.

Rentevisie en beleid

Rente speelt een belangrijke rol in de begroting. Gezien de omvang van de bedragen is het belangrijk om uw raad inzicht te geven in de keuzemogelijkheden en factoren die de rente beïnvloeden. Dit noemen we 'rentebeleid', waarbij we onderscheid maken tussen korte rente (leningen tot 1 jaar) en lange rente (leningen van 1 jaar of langer).

Het is essentieel de renteontwikkelingen op de kapitaalmarkt te volgen vanwege de mogelijke risico's. Wij monitoren deze ontwikkelingen nauwkeurig en gebruiken hiervoor (online) informatie van diverse geldverstrekkers.

Voor 2026 wordt een voortzetting verwacht van het voorzichtige renteverlagingsbeleid van de Europese Centrale Bank, dat in 2024 is ingezet. De inflatie in de eurozone beweegt zich langzaam richting de doelstelling, maar economische onzekerheden blijven aanwezig. Hierdoor blijft het rentebeleid van de ECB afhankelijk van actuele economische ontwikkelingen en inflatieverwachtingen. Hoewel de rente in 2026 naar verwachting stabiel blijft, kunnen geopolitieke spanningen, loonontwikkelingen en mondiale economische trends zorgen voor schommelingen. De kans op een omslag in het beleid later in het jaar is niet uitgesloten, mocht het economisch herstel sterker doorzetten dan nu voorzien.

Voor het gemeentelijk beleid betekent dit dat we rekening houden met een gematigd renteniveau, maar alert blijven op mogelijke risico's. Bij het aantrekken van financiering

wegen we zorgvuldig af of flexibiliteit of het vastleggen van condities het meest verstandig is. We blijven de marktontwikkelingen en het beleid van de ECB nauwgezet volgen, om tijdig in te kunnen spelen op veranderingen in het renteklimaat.

Zolang het gunstiger is om voor liquiditeitstekorten een kasgeldlening af te sluiten in plaats van gebruik te maken van de kredietfaciliteit op de rekening courant, maken we gebruik van deze faciliteit met inachtneming van de kasgeldlimiet.

Renterisicobeheer

In dit onderdeel geven we inzicht in de renterisico's van de gemeente. Risicobeheersing is een centrale pijler van de Wet Fido. Voor het beheersen van renterisico's bij de uitvoering van de treasuryfunctie gelden twee wettelijke normen: de kasgeldlimiet voor kortlopende leningen (tot één jaar) en de renterisiconorm voor langlopende leningen (vanaf één jaar). Deze normen zijn bedoeld om de financiële gevolgen van mogelijke rentestijgingen te beperken en zo de begrotingsstabiliteit te waarborgen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is bedoeld om de risico's van toekomstige rentestijgingen op de kapitaalmarkt te beperken, met name bij herfinanciering van aflossingen en bij renteherzieningen op bestaande langlopende leningen. Door deze norm toe te passen wordt de leningenportefeuille goed gespreid, waardoor het renterisico evenwichtig over de jaren wordt verdeeld. De norm stelt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal bloot mag staan aan herfinanciering of renteherziening.

Renteherziening doet zich voor wanneer in de leningsovereenkomst is opgenomen dat de rente tussentijds wordt aangepast. Herfinanciering betreft het afsluiten van nieuwe leningen ter vervanging van aflossingen of bestaande financieringen.

Uit het onderstaande overzicht blijkt dat de gemeente binnen de renterisiconorm voldoende ruimte heeft om, indien nodig, ook aanvullende investeringen of uitgaven voor grondexploitatie met langlopende leningen te dekken.

Renterisico op vaste schuld	Bedragen x € 1.000			
	2026	2027	2028	2029
1. Netto renteherziening op vaste schuld	-	-	-	-
2. Betaalde aflossingen	3.628	4.659	3.226	4.533
3. Renterisico op vaste schuld (1 + 2)	3.628	4.659	3.226	4.533
Renterisiconorm				
4a. Begrotingstotaal 2026	77.327			
4b. Het bij het ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%			
4. Renterisiconorm	15.465			
Toets renterisiconorm				
5a. Ruimte onder renterisiconorm (4 - 3)	11.837			
5b. Overschrijding renterisiconorm (4 - 3)	-			

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt een grens aan het bedrag aan kortlopende leningen (met een looptijd tot één jaar) dat een gemeente mag inzetten voor haar financiering. Deze limiet is bedoeld om te voorkomen dat schommelingen in de korte rente direct grote gevolgen hebben voor de rentelasten binnen het lopende begrotingsjaar. Bij een overschrijding van de kasgeldlimiet

gedurende drie opeenvolgende kwartalen is de gemeente verplicht dit te melden aan de toezichthouder (de provincie), inclusief een plan om binnen de norm terug te keren.

Onderstaand is een prognose opgenomen van de kasgeldlimiet voor 2026. Bij een verwacht liquiditeitstekort wordt telkens afgewogen of financiering op korte of lange termijn het meest passend is, afhankelijk van de actuele rentestand en de aard van de financieringsbehoefte.

		Bedragen x € 1.000			
		2026	2027	2028	2029
Totaal vlottende schuld		7.763	8.376	8.516	8.626
Totaal vlottende middelen		1.182	1.182	1.182	1.182
Gemiddeld saldo schuld (+) of overschot (-)		6.581	7.194	7.334	7.444
Kasgeldlimiet		6.573	7.194	7.334	7.444
Begrotingstotaal		77.327	84.641	86.285	87.575
Vastgesteld percentage		8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Ruimte onder kasgeldlimiet		0	0	0	0

Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

De financieringspositie wordt beïnvloed door factoren zoals het investeringsniveau en -tempo, fluctuaties in de grondexploitaties en wijzigingen in de geldleningenportefeuille. Met behulp van een liquiditeitsplanning brengen we structuur aan in de verwachte kasstromen, waardoor tijdig inzicht ontstaat in de financieringsbehoefte.

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Kasstroomoverzicht				
Kasstroom uit operationele activiteiten	-2.400	6.000	4.500	6.200
Investerings	-26.700	-2.000	-1.500	-1.800
Aflossing leningen	-3.600	-4.600	-3.200	-4.500
Financieringsoverschot/-tekort	-32.700	-600	-200	-100

Verwachte financieringspositie voor de komende jaren

Vanaf 2026 ontstaat er een financieringsbehoefte om de liquiditeitspositie op peil te houden. Dit komt door een aantal omvangrijke projecten waarvoor eigen middelen onvoldoende toereikend zijn. In het bovenstaande overzicht en bij de raming van de aan te trekken middelen is uitgegaan van de huidige projectplanning. De daadwerkelijke financieringsbehoefte kan afwijken, afhankelijk van het tempo en de voortgang van de uitvoering.

Leningenportefeuille

Voor de dekking van het financieringstekort maken we optimaal gebruik van kortlopende leningen, binnen de grenzen van de kasgeldlimiet. De resterende financieringsbehoefte wordt aangevuld met langlopende leningen. De keuze tussen kort- en langlopende financiering wordt bepaald op basis van de actuele rentestand en bijbehorende voorwaarden.

We hanteren de marktrente en berekenen jaarlijks de gemiddelde rente over de uitstaande langlopende leningen. Per 1 januari 2026 bedraagt deze gemiddeld 1,0%. In het onderstaande overzicht is het verloop van de bestaande langlopende leningen opgenomen, evenals de verwachte nieuwe langlopende financieringen.

Langlopende leningen	Bedragen x € 1.000				
	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029
Stand leningen	35.517	31.351	53.399	48.740	45.514
Nieuwe lening	-	25.676	-	-	-
Reguliere aflossingen	4.166	3.628	4.659	3.226	4.533

Uitzettingen

Op grond van de Regeling Schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht om overtoollige liquide middelen aan te houden in 's Rijks schatkist. Overtoollige middelen kunnen ook tijdelijk via deposito's bij de schatkist worden aangehouden. De hoogte van de rentevergoeding is gelijk aan de rente waartegen de Nederlandse Staat zichzelf financiert op de geld- en kapitaalmarkten (de zogenoemde 'inleenrente'). Wij verwachten niet dat er in de komende jaren sprake zal zijn van overliquiditeit. Daarom zullen wij geen gebruik maken van deze faciliteit.

Verstrekte leningen

Het onderstaande overzicht toont de leningen die aan derden zijn verstrekt. Voor leningen met een variabele rente wordt bij de renteberekening uitgegaan van de 1-maands Euribor op het moment van renteherziening.

Naam geldnemer	%	Saldo uitzettingen 1 januari 2026	Verwachte mutaties in 2026	Saldo uitzettingen 31 december 2026
Carnisse Mondzorg B.V.	3%	77.542	-26.807	50.735
Totaal verstrekte gelden		77.542	-26.807	50.735

Renteomslag

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat rente via de taakvelden wordt toegerekend aan de programma's. Door gebruik te maken van een renteomslag wordt de renteverantwoording in de begroting geharmoniseerd. Op advies van de commissie BBV gebruiken we onderstaand model voor de berekening van de renteomslag. Dit model geeft inzicht in de rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Het BBV stelt dat de gehanteerde omslagrente niet meer dan 0,5% mag afwijken van de berekende renteomslag. Voor 2026 resulteert de berekening in een gemiddelde renteomslag van 0,62%. Wij hanteren voor 2026 echter een omslagpercentage van 0,55%.

Schema rentetoerekening		
Externe rentelasten financiering	+/+	588.800
Externe rentebaten	-/-	100.000
Saldo rentelasten en rentebaten		488.800
Rente projectfinanciering	-/-	13.400
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		475.400
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente		387.700
Renteresultaat op taakveld treasury		-87.700
Toe te rekenen rente		475.400
Boekwaarde per 1 januari		76.891.000
Renteomslagpercentage		0,62%

Garantstelling

In het verleden zijn regelmatig garantstellingen verstrekt voor leningen aan derden. Gezien de financiële risico's gaan wij hier terughoudend mee om. Garanties worden alleen verleend als het maatschappelijk belang duidelijk is en er voldoende zekerheden zijn.

Per 1 januari 2025 bedraagt het totaal aan directe garantstellingen € 34.486. Daarnaast is via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw een achtervangfunctie verstrekt voor € 34,5 miljoen. De risico's van deze garantstellingen zijn verwerkt in de berekening van ons weerstandvermogen.

Relatiebeheer

We voeren regelmatig overleg met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) om nieuwe ontwikkelingen te bespreken. Diverse kredietverstrekkers geven ons regelmatig advies over het aantrekken en uitzetten van gelden. Ook in 2026 maken we gebruik van deze adviesdiensten om optimaal gebruik te maken van beschikbare financiële instrumenten. In ons treasurystatuut zijn de administratieve organisatie, interne controle en informatievoorziening uitgebreid vastgelegd.

Paragraaf 4 - Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente beheert de kapitaalgoederen waarvoor zij verantwoordelijk is. De kapitaalgoederen verhardingen, riolering, civiele kunstwerken, groen, speelgelegenheden, openbare verlichting en watergangen vertegenwoordigen tezamen een vervangingswaarde van ruim € 200 miljoen (peildatum 2023). Zorgvuldig beheer van dit kapitaal is belangrijk. Hiermee wordt kapitaalvernietiging voorkomen en blijft de waarde zo hoog mogelijk. De waarde is afgestemd op de activiteiten die in de openbare ruimte plaatsvinden, zoals wonen, werken en recreëren. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen wordt aangegeven wat de kaders zijn waarbinnen het onderhoud van deze goederen plaats vindt.

Aanwezige kapitaalgoederen

De gemeente beheert de kapitaalgoederen waarvoor zij verantwoordelijk is. De kapitaalgoederen verhardingen, riolering, civiele kunstwerken, groen, speelgelegenheden, openbare verlichting en watergangen vertegenwoordigen tezamen een vervangingswaarde van ruim € 200 miljoen (peildatum 2023). Zorgvuldig beheer van dit kapitaal is belangrijk.

Hiermee wordt kapitaalvernietiging voorkomen en blijft de waarde zo hoog mogelijk. De waarde is afgestemd op de activiteiten die in de openbare ruimte plaatsvinden, zoals wonen, werken en recreëren. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen wordt aangegeven wat de kaders zijn waarbinnen het onderhoud van deze goederen plaats vindt.

Aanwezige kapitaalgoederen

De gemeente Albrandswaard beheert binnen de openbare ruimte de volgende kapitaalgoederen:

- Verhardingen zoals wegen, straten, paden en pleinen binnen de bebouwde kom;
- Straatmeubilair;
- Openbare verlichting;
- Verkeer- en straatnaamborden;
- Gemeentelijke riolering;
- Waterbodems, beschoeiingen;
- Civiele kunstwerken;
- Openbaar groen;
- Speelvoorzieningen, en
- Gemeentelijke gebouwen.

De openbare ruimte wordt onderhouden binnen de wettelijke kaders en binnen de met de gemeenteraad afgesproken beleidskaders. Uitgangspunt daarbij is dat de plannen voor vervanging en groot onderhoud zijn gebaseerd op resultaatgericht beheer. Dit houdt in dat wordt onderhouden of vervangen wat daadwerkelijk nodig is, in plaats van onderhouden of vervangen op basis van technische levensduur. Door de BAR-ontvlechting hebben we een lichte achterstand opgelopen in de renovatie van kapitaalgoederen maar deze wordt de komende jaren verder ingelopen. Daarbij wordt ook het beheerplan geactualiseerd om voor de komende jaren het beheer goed en gestructureerd uit te kunnen voeren.

Voor het onderhoud en beheer van de gemeentelijke gebouwen vormt het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) de basis. In 2016 is voor alle gemeentelijke gebouwen een MJOP vastgesteld. Dit plan wordt periodiek herijkt om het gebouwenbeheer actueel en doelmatig te houden. De meest recente afgeronde versie dateert uit 2023. Momenteel wordt gewerkt aan een nieuwe herijking van het MJOP, die naar verwachting eind september 2025 wordt geformaliseerd. Deze herijking zorgt ervoor dat het onderhoudsbeleid aansluit bij de actuele staat van de gebouwen en de toekomstige beheerbehoeften.

Zorg voor de openbare ruimte

Binnen het vastgestelde beheerplan zijn de beeldnormeringen van de CROW en de landelijke Standaard het uitgangspunt. Het beheerplan differentieert op basis van gebiedsindeling en kwaliteitsniveaus. De afgesproken beeldkwaliteit wordt bewaakt middels monitoring.

In de beheerplannen zijn projecten en onderhoudsmaatregelen opgenomen om de gewenste kwaliteit te realiseren en te behouden. De plannings van de verschillende beheerdisciplines worden op elkaar afgestemd, zodat werkzaamheden gecombineerd worden uitgevoerd. Om deze integraliteit te borgen wordt het beheerplan geactualiseerd.

De onderliggende beheerplannen en het integrale beheer heeft als doel:

- Het zorgen voor een veilige, comfortabele, leefbare en duurzame openbare ruimte voor de bewoners van Albrandswaard;
- De afgesproken kwaliteit van de openbare ruimte waarborgen door kwaliteitssturing;
- Het beleid en consequenties hiervan v.w.b. de vastgestelde kwaliteitsniveaus aan alle belanghebbenden communiceren, zodat gekozen beleid en daarmee keuzes in de dagelijkse praktijk duidelijk en uitlegbaar zijn;
- Voldoen aan wettelijke normen;
- Budgetbeheersing;
- Integrale afstemming tussen de verschillende beheeractiviteiten;
- Termijnplanning voorhanden, en
- Integrale aanpak van de taakvelden om hiermee een efficiëntieslag te behalen.

De beleidskaders waarbinnen het beheer en onderhoud wordt uitgevoerd is o.a. opgenomen in: het Groenbeleidsplan gemeente Albrandswaard, Water en Rioleringsplan (WRP) 2026-2030, de Mobiliteitsvisie, Laadvisie Albrandswaard 2021, Speelruimtebeleidsplan, Licht op Albrandswaard, beleidskader openbare verlichting 2016, Beleidsplan afval en grondstoffen 2024-2028 en het Baggerplan. Dit beleid is vertaald in de genoemde beheerplannen en wordt zo ter uitvoering gebracht.

Wegen

De functie van het gemeentelijke wegennet is om het verkeer veilig, vlot en comfortabel te verwerken. Als wegbeheerder heeft de gemeente een zorgplicht om haar wegen te onderhouden en veilig te houden. Deze plicht is afgeleid van de Wegenwet. Onvoldoende zorg hiervoor leidt tot klachten van gebruikers van de buitenruimte en mogelijk tot schadeclaims. Door het opstellen van het nieuwe beheerplan openbare ruimte dient de financiering van het onderhoud van het totale wegenbestand voor de komende jaren inzichtelijk en beheersbaar te worden gemaakt. De onderhoudstoestand van de wegen in relatie tot het beschikbare budget is hierbij onderbouwd.

Vanaf 2025 en 2026 ligt de focus op het renoveren van een wijk in Poortugaal. Het gaat hier om de straten Warnaar, Meeting, Terp en De Heuvel. Deze renovatie is in 2025 verder voorbereid en wordt aanbesteed. De uitvoering en realisatie van het project zal plaatsvinden in 2026 met doorloop naar begin 2027. In het kader van de integrale aanpak wordt hierbij de hele openbare ruimte meegenomen waaronder groen, riolering en indien nodig openbare verlichting. Bij de planvorming wordt ook rekening gehouden met eventuele verkeerskundige aanpassingen om de verkeersveiligheid en gebruiksgemak te verbeteren. Daarbij wordt mede gekeken naar het aanbrengen van klimaat adaptieve maatregelen. Naast deze reconstructie vinden er aan de hand van jaarlijkse weginspecties onderhoudswerkzaamheden plaats. Deze locaties zijn door weginspecties in beeld gebracht in de 1e helft van 2025. De daarbij geconstateerde (toegenomen) gebreken zijn verdeeld over de gehele gemeente voor zowel asfalt als elementverhardingen. Dit behoeft enige inhaalslag van achterstand d.m.v. grotere aanpak in 2026 en enkele daarop volgende jaren. Voor uitvoering hebben we meerjarige raamovereenkomsten afgesloten van klein en groot

onderhoud elementen verhardingen. Ook voor asfalt onderhoud is er een raamovereenkomst in wording. Deze zal in het 1e kwartaal van 2026 worden aanbesteed, waarna die in uitvoering gaat in 2026.

Kwaliteit

Albrandswaard beschikt over circa 112 hectare aan diverse verharding met een vervangingswaarde van circa € 67 miljoen. Binnen deze discipline is kwaliteitsniveau A doorgevoerd in de centra gebieden, niveau B in de woonwijken en niveau C op industrieterreinen. Deze niveaus worden getoetst conform de CROW beeldnormeringen. De technische staat van de elementenverharding op dit moment is op diverse locaties in Albrandswaard ondermaats. Dit is het effect van de doorgevoerde bezuiniging in 2021 en 2022 waardoor achterstallig onderhoud is ontstaan van. In het beheerplan maken we inzichtelijk hoe groot deze achterstand is en welke middelen er nodig zijn om verder achteruitgang te voorkomen. De onderhoudsmaatregelen worden bepaald uit de resultaten van de jaarlijkse wegininspecties .

Zettingsgebieden

De bodem onder de openbare ruimte van Albrandswaard bestaat nagenoeg overal uit klei. Klei is een middelmatig stabiele bodemondergrond en geeft doorgaans een gelijkmatige zetting. Echter in de eind jaren '90 en beginjaren '00 is er infrastructuur aangelegd op een minder stabiele bodem dan klei. Dit betreft de (Vinex) wijken Parels, Diamant van Portland en een derde deel van de wijk Valckesteyn in Poortugaal. Hier zal eerder groot onderhoud nodig zijn. Komend jaar zal onderzoek verricht gaan worden om de aanpak en de kosten voor de komende periode te bepalen voor deze wijken.

Straatreiniging

Binnen het onderdeel 'schoon houden van de openbare ruimte' valt ook de onkruidbestrijding op verhardingen. Binnen Albrandswaard worden hiervoor geen chemische bestrijdingsmiddelen gebruikt.

Kwaliteit

Een schone leefomgeving heeft in onze gemeente een hoge prioriteit. In de dorpscentra (winkelgebieden) wordt kwaliteitsniveau A als norm gehanteerd en voor het overige deel van de openbare ruimte kwaliteitsniveau B. Via visuele controles buiten en tussentijdse oplevermomenten van wijken waar het onderhoud is uitgevoerd zien we erop toe dat deze kwaliteit wordt behaald.

Openbare verlichting

Openbare verlichting speelt een belangrijke rol in de openbare ruimte. Als gemeente dragen we zorg voor een goed functionerende openbare verlichting waarmee de sociale veiligheid, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid wordt gediend. Bij de toepassing of vervanging van openbare verlichting hanteren we de volgende uitgangspunten:

- De gemeente zorgt voor verlichting op maat daar waar het volgens de Nederlandse Praktijk Richtlijn NPR 13201 + A1:2018 nl noodzakelijk is of vanuit sociale veiligheid wenselijk is;
- De openbare verlichting is energiezuinig en afgestemd op de behoefte;
- Vervanging van masten/armaturen wordt zoveel mogelijk gecombineerd met geplande reconstructies en uitgevoerd in LED-verlichting;
- Om de elektrotechnische veiligheid van de installaties te verbeteren voorzien we niet geaarde lichtmasten van dubbel geïsoleerde armaturen, en
- In het buitengebied en bij randen van natuurgebieden hanteren wij het uitgangspunt: 'er wordt niet verlicht, tenzij'.

In 2025 zijn ca. 600 armaturen op diverse locaties in Rhooen en Poortugaal vervangen. Hierbij gaan we over naar LED-verlichting waardoor op energie bespaard wordt.

Kwaliteit

Albrandswaard beschikt over een areaal van circa 6115 lichtmasten met een vervangingswaarde van circa € 5,5 miljoen. De gehele openbare verlichtingsinstallatie voor het preventieve en correctieve onderhoud wordt uitbesteed aan een daartoe gespecialiseerd bedrijf. Storingen die gerelateerd zijn aan de ondergrondse infrastructuur zijn voor verantwoordelijkheid van Stedin.

De verlichtingskwaliteit zelf is niet via wettelijke of bindende bepalingen geregeld. De Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV) heeft wel richtlijnen opgesteld. De gemeente Albrandswaard volgt hierbij een tweesporen beleid ten aanzien van de te hanteren verlichtingsniveaus:

1. De openbare verlichting ten behoeve van nieuwe infrastructuur bij reconstructies binnen de bebouwde kom dient te voldoen aan de Nederlandse Praktijk Richtlijn NPR 13201 + A1:2018 nl, en
2. In het buitengebied en bij randen van natuurgebieden hanteren wij het uitgangspunt: 'er wordt niet verlicht, tenzij'.

Verkeer en straatnaamborden

Binnen het integraal mobiliteitsplan 2023-2030, is in 2024 de mobiliteitsvisie vastgesteld. Met vaststelling van deze visie bepalen we de richting die we in Albrandswaard op willen gaan op het gebied van mobiliteit. Tevens biedt deze visie een stevige basis waarop we gefundeerde beslissingen kunnen nemen op het gebied van mobiliteit. Verder dient de visie als basis voor het vormgeven van de volgende deelproducten uit het mobiliteitsplan: gebiedsprofielen, de nota parkeernormen, wegencategorisering en een strategisch plan duurzame mobiliteit.

We doen onderzoek naar hoe de gemeente Albrandswaard in elkaar zit op het gebied van mobiliteit, om zo ons wegnnet opnieuw te beoordelen op functieniveau. We stellen ook een nieuwe nota parkeernormen op zodat we daarmee zo goed mogelijk kunnen adviseren op de steeds groter wordende woningbouwopgave. Jezelf duurzaam kunnen verplaatsen en dit stimuleren wordt steeds urgenter. Zodoende is ook een strategisch plan duurzame mobiliteit onderdeel van het mobiliteitsplan.

Binnen het mobiliteitsplan is er ook uitgebreid aandacht voor duurzamere en schonere vormen van mobiliteit met als doelstelling deze te stimuleren. Hierbij is er aandacht voor het aantrekkelijker maken van het openbaar vervoer, deelvervoer en duurzame mobiliteit (Co2-vrij). Daarnaast willen we lopen en fietsen aantrekkelijker en toegankelijker maken. Dit doen we door deze onderdelen centraal te stellen in het bepalen van de koers. Op deze wijze dragen we bij aan het terugdringen van het autogebruik en de uitstoot die daarmee gepaard gaat.

Al deze deelproducten moeten uiteindelijk leiden tot een uitvoeringsagenda waarin toekomstige projecten en maatregelen in de tijd zijn uitgezet. Zo verbeteren we de mobiliteit in gemeente Albrandswaard in de breedste zin van het woord, van verkeersveiligheid tot bereikbaarheid. Met het mobiliteitsplan en de daarbij horende uitvoeringsagenda leggen we vast welke lijn we als gemeente willen volgen en waaraan we de komende periode gaan werken.

Naast het mobiliteitsplan – waarin de focus vooral ligt op de toekomst – blijven we ons ook richten op de lopende projecten en de urgente verkeersvragen vanuit de samenleving. We zetten daarbij in op het veiliger maken van bestaande 30 km/u wegen en het verbeteren van de routes voor langzaam verkeer.

Kwaliteit

Voor de verkeersinrichting van wegen worden de richtlijnen van het CROW- en de SWOV-richtlijnen aangehouden. Het betreft hier richtlijnen maar geen inrichtingsvereiste, waar mogelijk worden deze toegepast maar de omstandigheden buiten laat dit niet altijd toe waardoor er soms afgeweken wordt. Ook voor verkeersmiddelen is geen landelijk afgesproken kwaliteitsnormeringssysteem ontwikkeld. We hanteren hierbij het beheerplan voor verkeer- en straatnaamborden. Bij verkeersmiddelen (verkeers- en straatnaamborden en verkeersobjecten) heeft het begrip kwaliteit betrekking op:

- Veiligheid: het juiste bord op de juiste plaats, en
- Zichtbaarheid: technische normen voor reflectie.

Riolering

Het Water en Rioleringsplan (WRP) 2026-2030 vormt de basis voor het onderhoud en vervangingen aan riolering. Het WRP is de opvolger van wat voorheen het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) en Programma Stedelijk Water (PSW) werd genoemd. Binnen dit programma staat beschreven hoeveel onderhoud of vervanging per jaar noodzakelijk is. De rioolheffing wordt op basis van het WRP bepaald. In 2025 is dit opgesteld en is het totaalpakket rondom riolering en klimaatadaptatie tegen het licht gehouden.

Riolering

Riolering draagt bij aan de volksgezondheid. De gemeente heeft een zorgplicht met betrekking tot inzameling en transport van afvalwater, hemelwater en grondwater. Hiervoor mag de gemeente een rioolheffing innen. Dit is vastgelegd in het Programma Stedelijk Water 2021 – 2025 (PSW), dat door de raad is vastgesteld in 2020. In 2025 is een nieuw PSW (het heet nu Water en RioleringsPlan (WRP)), opgesteld. Dit WRP 2026-2030 wordt in het najaar aan de raad ter vaststelling voorgelegd. De thema's duurzaamheid en klimaatadaptie krijgen in het WRP 2026-2030 nadrukkelijk aandacht. Het WRP geeft een actueel beeld van de benodigde onderhoudsbehoefte voor de riolering voor een periode van 5 jaar en voor de lange termijn.

In 2024 wordt is het project aanpak van de openbare ruimte in de De Warneer, De Meeting, De Heuvel en De Terp voorbereid gestart met ontwerpen en informatiebijeenkomsten. Uitvoering zal naar verwachting in 2025 2026-2027 plaatsvinden. Door een integrale aanpak krijgt de wijk een robuuste en klimaat adaptieve inrichting. Binnen dit integrale project wordt de riolering vervangen. In 2026 zal worden begonnen met de voorbereiding van de integrale aanpak van de wijk Ghijsseland. Ook hier is het belangrijkste onderdeel rioolvervanging en vergroening van de wijk. De uitvoering zal meerdere jaren in beslag nemen.

Kwaliteit

Albrandswaard beschikt over circa 142 kilometer vrij verval riool en 77 kilometer drukriolering. Volgens landelijke maatstaven wordt ten aanzien van de kwaliteit van rioolstelsels niet gesproken in termen van kwaliteitsnormen zoals bij wegen, groen en straatreiniging maar van schadeklassen. Voorbeelden van deze schadeklassen zijn: scheurvorming in buizen, wortel-ingroei, verzakking en zandinloop. De beslissing tot vervanging of renovatie is gebaseerd op de uitkomsten van een rioolinspectie. Riolering gaat normaliter gemiddeld 60 tot 65 jaar mee. De riolering wordt eens in de 7 jaar gereinigd (ongeveer 20 km) en eens in de 14 jaar geïnspecteerd (ongeveer 10 km). Incidenteel worden extra inspecties uitgevoerd naar aanleiding van klachten (bijv. over wegverzakkingen).

Bij rioolvervangersprojecten wordt zoveel als mogelijk integraal gewerkt. Daarbij streven we ernaar om de openbare ruimte robuust in te richten. Effecten van klimaatverandering, waaronder wateroverlast, kunnen op die wijze worden beperkt. We werken samen met onze inwoners, ondernemers en woningbouwverenigingen. Risico dialogen blijven belangrijk om eventuele wateroverlast onder de aandacht van betrokkenen te brengen. Duidelijk moet zijn

dat wateroverlast niet altijd door het aanpassen van riolering is op te lossen. De interactie tussen riolering en buitenruimte (groen en verharding) speelt een grote rol.

Groen en bomen

Het groen, in de breedste zin van het woord, is de aankleding en groene longen van de leefomgeving. Ze levert een grote belangrijke bijdrage aan de beleving, klimaat en biodiversiteit van de buitenruimte. De gemeente hanteert het motto 'Albrandswaard: Dorpen tussen groen en stad'. De groene long in een verder verstedelijkte omgeving. Het ontwikkelen, opbouwen en onderhouden van het openbaar groen is daarom een belangrijk gegeven. De uitgangspunten van groen zijn vastgelegd in een nieuw groenbeleidsplan dat in 2024 is vastgesteld. De ambities voor de toekomst zijn hierin vastgelegd en vormen de leidraad om onze gemeente ook groen te houden en verder te ontwikkelen.

Sinds 2016 wordt ingezet op een consequent boombeheer gericht op een optimale begeleiding en ontwikkeling van bomen en het uitvoeren van structurele boomveiligheidscontroles. Jaarlijks wordt 1/3 deel van het bomenbestand gecontroleerd conform de geplande cyclus en worden de snoeimaatregelen uitgevoerd. Vanuit de wettelijke controle wordt er een kap- en vervangingsplan opgesteld en uitgevoerd om te voldoen aan de veiligheidsnormen. Vervolgens wordt in hetzelfde jaar gekapt en waar mogelijk vervangen. Door jaarlijkse herhaling van deze planning wordt er zorg gedragen voor een kwalitatief goed en veilig bomenbestand.

In 2025 is er volop ingezet om het nieuwe groenbeleidsplan te vertalen naar concrete doelen en projecten. Dit gaat de komende jaren inhoud geven aan het groen en bomen in Albrandswaard en de verdere ontwikkeling en verbetering ervan.

Kwaliteit

Albrandswaard beschikt over circa 300 ha beplanting, 1050 ha gras en 13.710 bomen met een vervangingswaarde van circa € 15 miljoen. Binnen het groen is kwaliteitsniveau A het uitgangspunt in de centra gebieden en niveau B in de woonwijken en industrieterreinen. Via visuele controles buiten en tussentijdse oplevermomenten van wijken waar het onderhoud is uitgevoerd wordt erop toegezien dat de kwaliteit wordt behaald. Waar nodig wordt vervolgens bijgestuurd of extra onderhoud gepleegd om het buiten schoon, heel en veilig te houden.

Waterwegen en baggeren

De gemeente en het waterschap zijn verantwoordelijk voor het onderhoud van het oppervlaktewater en voor het op diepte houden van de sloten en waterwegen in de gemeente. Het onderhoud bestaat uit het verwijderen van waterplanten en riet (dagelijks onderhoud) en baggeren (planmatig onderhoud). Bij slecht beheer en onderhoud kunnen beide ervoor zorgen dat er een slechte doorstroming en afwatering ontstaat.

Van deze werkzaamheden is baggeren het meest ingrijpend. In alle wateren in ons gebied ligt op de bodem een laag bagger: een mengeling van plantenresten en bezonken slib. De aangroei van bagger is een natuurlijk proces. Gemiddeld groeit bagger met ongeveer een centimeter per jaar. Om te voorkomen dat onze wateren steeds minder diep worden, moeten we de bagger eens in de zoveel tijd weghalen. Met het baggeren komen de sloten en waterwegen weer op de oorspronkelijke diepte. Problemen met de waterhuishouding, waterkwaliteit en te ondiep water worden daarmee opgelost.

Daarnaast worden er binnen onze gemeente beschoeiingen onderhouden. Op basis van technische levensduur en visuele inspecties wordt beoordeeld waar beschoeiing aan vervanging toe is. Waar mogelijk wordt daarbij bekeken of beschoeiing vervangen kan worden door natuurvriendelijke oevers. Indien dit niet mogelijk blijkt zal nieuwe beschoeiing

terug geplaatst worden. Indien uit de inspectie blijkt dat vervanging nodig is zal dit uitgevoerd worden, indien in goede staat zal vervanging worden uitgesteld.

Koedood

De Koedood is de grootste aaneengesloten waterplas in onze gemeente en neemt daardoor een bijzondere positie in qua waterbeheer. In 2017 is er een overeenkomst getekend met het Waterschap Hollandse Delta over het onderhoud van de Koedood bij Portland. Per 1 januari 2018 is daarmee het baggeronderhoud door het waterschap afgekocht en ligt het volledig beheer bij de gemeente. Om het waterbeheer van de Koedood alsmede het groenbeheer van de Noordrand goed vorm te geven en aan te laten sluiten bij de wensen van de bewoners, is in 2018 samen met een groep bewoners uitgangspunten voor beheer opgesteld. Er is vervolgens gekozen voor een Europese aanbestedingsprocedure volgens de 'mededingingsprocedure met onderhandeling', deze is in 2020 afgerond. Middels deze procedure is een aannemer gecontracteerd met de beste kennis van zaken, creatieve en innovatie oplossingsrichtingen en de volle motivatie om de komende 10 jaar aan de slag te gaan in dit gebied. Het beschikbare budget staat vast in deze aanbesteding. Binnen dit contract is vastgelegd dat de onderhoudsaannemer samen met bewoners, gemeente en overige belangrijke stakeholders in overleg treedt over de inrichting, wensen en het onderhoud van het gebied. Hiermee moet een recreatief en aantrekkelijk gebied met ook voldoende natuur en biodiversiteit ontstaan. Omdat dit een 10-jarig contract is, is er wel een indexering van toepassing.

Kwaliteit

De gemeente Albrandswaard beschikt over circa 46 ha. oppervlakte water (sloten en plassen). Baggeronderhoud wordt planmatig gedaan op basis van jaarlijkse steekproeven over het gehele areaal, opvolging van klachten en meldingen/afkeur van het waterschap. De hieruit voortkomende werkzaamheden worden in een onderhoudsbestek verwerkt en uitgevoerd door een aannemer. Bij uitvoering van het baggeren speelt de Wet Natuurbescherming en beperking van overlast een belangrijke rol. Daarom vindt uitvoering plaats tussen 1 oktober en 15 maart. Het dagelijks onderhoud van de oevers en het verwijderen van riet en waterplanten wordt jaarlijks uitgevoerd. Uitvoering van deze werkzaamheden vinden plaats vanaf 15 juli. Via toezicht zorgt de gemeente ervoor dat de juiste kwaliteit wordt behaald en voldaan wordt aan de wet- en regelgeving.

Civiele kunstwerken

De civiele kunstwerken in Albrandswaard bestaan uit bruggen, trappen, geluidsschermen, vlonders en visplaatsen. Bruggen vormen hiervan het grootste aandeel. Voor het in beeld krijgen van de staat van onderhoud zijn in 2024 alle objecten van Albrandswaard geïnspecteerd en technisch beoordeeld. Daarbij zijn 5 objecten toegevoegd aan het huidige areaal. Deze gegevens zijn in het 1e kwartaal 2026 ondergebracht in een nieuw en actueel beheerplan. Ten aanzien van de gemiddelde onderhoudskosten en de levensduur van bruggen zijn geen landelijke normen vastgesteld. Reden hiervoor is dat dit per brug sterk afhankelijk is van de ligging, omgevingsaspecten en de toegepaste constructie. Door regelmatige inspecties wordt het degeneratie proces inzichtelijk gehouden.

Met de nieuwe objectgegevens i.c.m. de technische inspecties wordt het beheerplan 2026-2030 opgesteld. Dit geeft inzicht in de onderhoudsaanpak in deze periode en het daarvoor nodige onderhoudsbudget. Het beheerplan 2026-2030 bevat naast het levensduur verlengend onderhoud ook een meerjarig vervangingsplan. Voor vervanging plaatsvindt, wordt met een maatregeltoets op locatie eerst gecontroleerd of vervanging direct noodzakelijk is of dat uitstel met een levensduur verlengende maatregel mogelijk is.

Kwaliteit

Albrandswaard beschikt over circa 107 civiele kunstwerken met een vervangingswaarde van

circa € 7,7 miljoen. Bij het opstellen van het beheerplan en het daarin ook opgenomen vervangingsplan zijn de hierna genoemde aspecten afgewogen:

- Veiligheid;
- Vervanging;
- Levensduur verlengend onderhoud, en
- Schoonhouden.

Vanwege noodzakelijke bezuinigingen in 2021 en 2022 is er op het onderhoudsbudget voor civiele kunstwerken bespaard. Dit was mogelijk vanwege de (op dat moment) goede onderhoud staat van de bruggen (schoon, heel en veilig). Nu, drie jaar later, is er onderhoud noodzakelijk t.a.v. het esthetische aspect schoon maar vooral ook het conserveren (o.a. schilderen). Bruggen zijn hierdoor op korte termijn niet minder veilig geworden maar minder fraai om te zien en kwetsbaarder door ontbreken van conserverende laklaag. Voor herstel hiervan zullen vanaf 2026 veel bruggen hiervoor het nodige onderhoud krijgen. Daarnaast zullen levensduur verlengende onderhoudswerken gebleken uit genoemde inspecties worden gedaan. In 2026 zal brug 22 Rijdsijk geheel worden vervangen.

Spelen

In het 'Besluit Veiligheid van Attractie- en Speeltoestellen' (het Attractiebesluit) zijn de wettelijke bepalingen voor aansprakelijkheid en veiligheid vastgelegd. Indien er sprake is van een ongeval door een gebrek aan het speeltoestel of een onveilige ondergrond, dan is degene die het speeltoestel beheert altijd als eerste aansprakelijk.

Alle speelruimten en speeltoestellen zijn beoordeeld en afgezet tegen de demografische ontwikkelingen binnen de gemeente. Dit is verwoord in het Speelruimteplan 2010 - 2020. Ook na 2020 was dit plan nog actueel genoeg om mee te werken waarbij de planning was om in 2023 een nieuw beleidsplan op te stellen. Vanwege de ontvlechting van de BAR organisatie is het nog niet gelukt nieuw beleid te ontwikkelen maar dit is in 2025 opgepakt en zal in 2026 zijn beslag krijgen. Onderhoud en vervangingen vinden plaats op afschrijvingstermijn en als dit vanuit veiligheid (inspectie) noodzakelijk is. Bij renovatie van volledige speellocaties wordt altijd gekeken of toestellen die herbruikbaar zijn eventueel te verplaatsen zijn.

Kwaliteit

Albrandswaard beschikt over 129 speelplekken met een vervangingswaarde van circa € 2,4 miljoen. Speeltoestellen worden vier keer per jaar gecontroleerd en geconstateerde afwijkingen en mankementen worden zo snel als mogelijk verholpen. De inspectieresultaten, reparaties en aanpassingen worden vastgelegd in een logboek. Tijdens het dagelijks onderhoud door de buitendienst wordt er op gelet dat alles schoon, heel en veilig is.

Gebouwen

Het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) uit 2023 vormt voorlopig de basis voor de financiële doorrekening van onderhoudskosten. De herijking, die eind september 2025 wordt afgerond, is nog niet beschikbaar voor de indieningsdeadline van 15 augustus. Eventuele aanpassingen worden meegenomen in de eerste tussentijdse rapportage 2026.

Kwaliteit

Ten aanzien van de kwaliteitsnorm voor gemeentelijke gebouwen worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De gemeentelijke gebouwen bevinden zich op onderhoudsniveau 3, en

- Het op planmatige wijze uitvoeren van regulier onderhoud met materialen van gelijkwaardige kwaliteit.

Budgetten en kredieten onderhoud/vervanging kapitaalgoederen

Omschrijving	Budget/krediet	Opmerking
<u>Budgetten</u>		
Wegen	904.900	excl. 795.000 kapitaallasten
Riolering	803.700	excl. 487.000 kapitaallasten
Verkeersmiddelen	221.600	excl. 11.600 kapitaallasten
Groen, waterwegen en baggeren	2.384.700	excl. 112.300 kapitaallasten
Civiele kunstwerken	77.000	
Spelen	77.400	excl. 105.700 kapitaallasten
Straatreiniging	760.200	
Straatmeubilair	72.200	
Openbare verlichting	441.000	excl. 121.000 kapitaallasten
	5.742.700	
<u>Investerings</u>		
Wegen	1.435.600	
Riolering	1.064.900	
Bruggen	68.600	
Beschoeiingen	97.600	
Speelvoorzieningen	336.000	
Openbare verlichting	110.000	
	3.112.700	

Relevante reserves

Naam Reserve	Saldo per 1-1-2025	Saldo per 1-1-2026	Saldo per 1-1-2027	Saldo per 1-1-2028	Saldo per 1-1-2029	Saldo per 1-1-2030
Reserve Baggeren	280.286	224.386	168.486	112.586	56.686	786
Reserve Grootonderhoud gebouwen	1.186.817	1.052.117	1.228.417	1.427.317	1.626.217	1.825.117
	1.467.103	1.276.503	1.396.903	1.539.903	1.682.903	1.825.903

Kerngegevens kapitaalgoederen

Op de volgende bladzijde staat een overzicht van alle kapitaalgoederen die aanwezig zijn binnen de gemeente Albrandswaard.

Omschrijving	Aantal	Toelichting
<u>Groen</u>		
Bomen	13.728 stuks	
Natuurlijke beplanting	176.075 m2	bosplantsoen, etc.
Cultuurbeplanting	102.879 m2	heesters, rozen, etc.
Haag	22.042 m2	
Gras	1.022.838 m2	
<u>Openbare verlichting</u>		
Lichtmasten	6.031 stuks	
Armaturen	6.082 stuks	
Lichtbronnen	6.093 stuks	
<u>Speelvoorzieningen</u>		
Speel- en sporttoestellen	550 stuks	
Kunstmatische valondergronden	9.340 m2	waaronder kunstgras, rubber tegels, ecoscape, zand, boomschors en gietvloer.
Schoolpleinen	9 stuks	
Speel- en sportplekken	118 stuks	
<u>Waterhuishouding</u>		
Watergang	462.838 m2	
Oeverbeschoeiing	24.004 m	
Natuurlijke oevers	38.367 m	
Natuurvriendelijke oever	32 m	
<u>Verhardingen</u>		
Asfalt	282.335 m2	
Bestrating	899.947 m2	
Overige verhardingen	14.712 m2	
Goot	1.493 m	
Kolken	11.896 stuks	
<u>Verkeer</u>		
Markeringen	2.914 m2	
Verkeersborden	2.320 stuks	
Verkeersteken	1.680 stuks	
<u>Civiele kunstwerken</u>		
Fiets- en voetbruggen	72 stuks	
Overige kunstwerken	69 stuks	trappen, vlonders, visplaatsen
Verkeersbruggen	8 stuks	
Vlonder	2 stuks	
<u>Riolering</u>		
Drukriolering	77.400 m	
Rioolput	3.685 stuks	
Rioolvoorziening	9 stuks	
Vrijervalleiding	143.437 m	
<u>Gemalen</u>		
Bergbezinkvoorziening	5 stuks	
CVK	43 stuks	
Drukriool	234 stuks	
Groot gemaal (droog)	4 stuks	
Groot gemaal (nat)	38 stuks	
Kunstwerk	1 stuks	
Oppervlaktewatergemaal	2 stuks	
Opvoergemaal	1 stuks	

Paragraaf 5 - Bedrijfsvoering

Inleiding

Een goede bedrijfsvoering is essentieel om de programma's uit de begroting succesvol uit te voeren. De paragraaf Bedrijfsvoering biedt de gemeenteraad, zoals toegelicht in het BBV, inzicht in hoe dit wordt georganiseerd.

Bedrijfsvoering betreft de processen die nodig zijn om beleidsdoelstellingen te realiseren, evenals de manier waarop deze processen worden aangestuurd en beheerst. Deze processen zorgen ervoor dat beleidsprogramma's efficiënt en effectief worden uitgevoerd, in lijn met de geldende wet- en regelgeving.

In deze paragraaf wordt aan de hand van relevante ontwikkelingen en thema's uiteengezet hoe de bedrijfsvoering hier op een samenhangende manier aan bijdraagt – zowel in het komende jaar als op langere termijn.

Ambtelijke organisatie

De ambtelijke organisatie blijft ook in 2026 volop in ontwikkeling. In 2024 traden, als gevolg van de gedeeltelijke ontvlechting van de BAR-organisatie, de eerste medewerkers in dienst van onze gemeente – een belangrijke stap richting een zelfstandige ambtelijke organisatie. In 2025 werd de samenwerking met de gemeente Ridderkerk beëindigd en volgde de overgang van ook deze medewerkers. Begin 2026 staat de formele integratie van de financieel adviseurs gepland. Deze opeenvolgende veranderingen vragen blijvende aandacht voor organisatieontwikkeling, het waarborgen van continuïteit en het verder professionaliseren van onze interne processen.

In 2026 zetten we belangrijke stappen in de doorontwikkeling van onze organisatie. We pakken organisatiebrede vraagstukken samen op en hebben de belangrijkste thema's en knelpunten gebundeld in de Ontwikkelagenda 2025–2028. Deze agenda is gebaseerd op de visie Slim Samenwerken en aangevuld met ideeën uit de organisatie en inzichten uit eerdere werkgroepen. De kernwaarden nabijheid, eigenaarschap, opgavegericht werken en betrouwbaarheid vormen hierbij de leidraad.

Een belangrijk onderdeel van deze ontwikkeling is het versterken van ons werkgeverschap. We willen ons profileren als een organisatie waar mensen zich verbonden voelen, met plezier werken en zich kunnen ontwikkelen. Aantrekkelijk werkgeverschap helpt om talent aan te trekken en te behouden, vergroot de betrokkenheid van medewerkers en leidt tot lagere inhuur- en wervingskosten.

De bedrijfsvoeringstaken – met uitzondering van gemeentelijke communicatie en financieel advies – blijven ondergebracht bij De BedrijfsvoeringsPartner.

Personeelskosten

Het begrote aantal medewerkers in dienst van de gemeente bedraagt per 1 januari 2026 169,81 FTE, waarvan 19,09 FTE als vacatureruimte.

Voor de loonkostenbegroting rekenen we met het aantal formatieplaatsen en bijbehorende werkgeverslasten. Overige personeelskosten – zoals vergoedingen voor woon-werkverkeer, dienstreizen, thuiswerken, gratificaties en de reservering voor spaarverlof – schatten we in op basis van vaste bedragen per fte. Opleidingskosten zijn begroot op 1% van de totale loonsom.

Om hun werk goed te kunnen doen, hebben teams ook ondersteunende middelen nodig. Denk aan abonnementen, licenties, materialen, dienstkleding, verzekeringen en vergelijkbare zaken. Deze kosten zijn meegenomen in deze begroting.

Hieronder volgt een overzicht van de totale personeelskosten van Albrandswaard in 2026.

Kosten eigen organisatie Albrandswaard	€ 16.110.600
Kosten De Bedrijfsvoeringspartner	€ 7.497.800
Totaal	€ 23.608.400

Arbeidsmarkt

Ook in 2026 blijft de arbeidsmarkt naar verwachting krap. Sommige vacatures zijn lastig te vervullen, wat gevolgen kan hebben voor onze ambities en plannen. Waar nodig zetten we daarom externe medewerkers in, wat vaak extra kosten met zich meebrengt. Naast de financiële impact is de beperkte beschikbare capaciteit een belangrijke factor bij het bepalen van de prioriteit van projecten en investeringen.

Huisvesting

Na de ontvlechting is duidelijk geworden dat het aantal werkplekken en vergaderruimtes in het gemeentehuis niet toereikend is. In 2026 blijven we op zoek naar mogelijkheden om het aantal werkplekken uit te breiden.

Sinds augustus 2024 is de gemeentewerf tijdelijk gevestigd aan de Binnenbaan in Rhooen. Deze locatie wordt gehuurd totdat NV BAR-Afvalbeheer verhuist naar een andere locatie. Na het vertrek van NV BAR-Afvalbeheer is de intentie de gemeentewerf te verhuizen naar de Nijverheidsweg.

Rechtmatigheid

Met ingang van verslagjaar 2023 is het college van burgemeester en wethouders zelf verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Dit betekent dat het college expliciet aangeeft in hoeverre de financiële handelingen van de gemeente zijn uitgevoerd binnen de kaders van wet- en regelgeving.

Om deze verantwoording op een betrouwbare manier af te kunnen geven, zijn stevige interne beheersmaatregelen noodzakelijk. Er wordt daarom geïnvesteerd in:

- Versterking van de interne controlefunctie, onder andere door inzet van AO/IB;
- Stelselmatige risicoanalyse van financiële processen;
- Documentatie en monitoring van beheersmaatregelen, en
- Digitalisering en kwaliteitsverbetering van administratieve processen.

In deze begroting zijn waar nodig middelen opgenomen voor de verdere professionalisering van de interne controle en beheersing. Daarmee geven wij invulling aan onze verantwoordelijkheid om transparant en rechtmatig om te gaan met publieke middelen.

De uitvoering en bewaking van deze beheersmaatregelen wordt periodiek geëvalueerd. Afwijkingen ten opzichte van wet- en regelgeving boven de wettelijke tolerantiegrens worden nader toegelicht in de jaarstukken.

Versterking van budgetbeheer en financiële sturing

In de komende jaren blijven we investeren in het versterken van onze processen voor budgetbeheer en de planning & control-cyclus. De focus ligt daarbij op het vroegtijdig signaleren en beheersen van zowel overschrijdingen als onderschrijdingen van budgetten.

Waar voorheen met name aandacht uitging naar overschrijdingen, wordt vanaf 2026 ook actiever gestuurd op onderschrijdingen. Dit draagt bij aan een meer volledige en realistische begrotingsuitvoering.

Om dit te ondersteunen, zetten we in op verdere ontwikkeling van de rapportages en het verbeteren van de kwaliteit van de prognoses. Betere informatievoorziening maakt vroegtijdig bijsturen mogelijk en vergroot de financiële rechtmatigheid.

Daarnaast worden de SPUK-regelingen vanaf 2025 structureel opgenomen in de begrotingscyclus. Hiermee zorgen we voor een betere integratie van deze middelen in onze financiële planning en voorkomen we dat deze pas achteraf worden verwerkt.

Tot slot blijft de borging van kennis en ervaring binnen de organisatie een aandachtspunt. Door de ontvlechting zijn op enkele plekken knelpunten ontstaan, zowel in kennisoverdracht als in formatie. In 2025 zijn de eerste stappen gezet om deze 'weeffouten' te herstellen. In 2026 zetten we dit traject voort met als doel om op alle niveaus te beschikken over voldoende en goed toegeruste capaciteit voor een robuuste uitvoering van onze financiële processen.

Paragraaf 6 - Verbonden partijen

Algemeen

De gemeente Albrandswaard heeft de kadernota verbonden partijen vastgesteld voor de periode 2016 – 2020. Het doel van deze nota is een methodiek te ontwikkelen waarmee de bestaande verbonden partijen kunnen worden beoordeeld en aangestuurd. De nota sluit aan bij de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen die per 1 januari 2015 van kracht is en tot doel heeft de democratische legitimatie te versterken. Als de uitvoering van een publieke taak aan een verbonden partij is overgedragen, is het onvermijdelijk dat (volledige) directe invloed/sturing door de gemeente niet langer aan de orde is. Dit omdat de verbonden partij een eigen bestuur heeft waarin meerdere gemeenten zijn vertegenwoordigd.

Om de invloed van de gemeente op verbonden partijen te optimaliseren is in de nota een methodiek opgenomen die deze optimalisatie van invloed moet bewerkstelligen. De invloed van het gemeentebestuur op een verbonden partij is het grootst als deze zich richt op de voorkant van de processen van de verbonden partij. De methodiek die kan worden ingezet om de invloed passend te laten zijn bij de situatie bestaat uit: het proces van positiebepaling; een governance-scan, het bepalen van een passend aansturingsscenario en het daarbij passende instrumentarium.

De BedrijfsvoeringsPartner

Gemeenschappelijke regeling De BedrijfsvoeringsPartner (DBP)			Vestigingsplaats Barendrecht	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk			
Stemverhouding	33,33%			
Openbaar belang	Het openbaar belang van de GR bedrijfsvoeringspartner, zoals vastgelegd in de regeling, wordt uitgedrukt in de volgende doelen: Efficiënte dienstverlening: Het samenvoegen van bedrijfsvoeringstaken leidt tot efficiëntere en kosteneffectievere processen, wat resulteert in een betere besteding van publieke middelen. Verbetering van de kwaliteit: Door specialisatie en bundeling van kennis binnen de organisatie kan de kwaliteit van de dienstverlening op het gebied van financiën, personeelszaken, informatietechnologie en juridische zaken worden verhoogd. Flexibiliteit en innovatie: De gezamenlijke organisatie is beter in staat om te reageren op veranderingen en om te innoveren, bijvoorbeeld door de implementatie van nieuwe technologieën of werkmethoden. Bestuurlijke stabiliteit: De samenwerking zorgt voor een stabiele basis voor de bedrijfsvoering van de gemeenten, onafhankelijk van veranderingen in het lokale bestuur. Behoud van lokale identiteit: Hoewel de bedrijfsvoering is samengevoegd, behouden de afzonderlijke gemeenten hun eigen bestuurlijke en beleidsmatige autonomie. Schaalvoordelen: Door samen te werken kunnen de gemeenten gebruikmaken van schaalvoordelen, wat leidt tot lagere kosten per eenheid en een groter vermogen om te investeren in verbeteringen.			
Bestuurlijk belang	Het bestuurlijk belang van de GR De BedrijfsvoeringsPartner (voorheen de BAR Organisatie) voor de deelnemende gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk is het realiseren van schaalvoordelen, het vergroten van de slagkracht, en het bieden van een kwalitatief hoogwaardige en efficiënte bedrijfsvoering. Dit stelt de gemeenten in staat zich meer te richten op hun kerntaken en beleidsontwikkeling.			
Actuele ontwikkelingen	Geen.			
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente	
	1 januari 2026	31 december 2026		
Eigen vermogen	667	667	Aandelen kapitaal	0
Vreemd vermogen	3.812	3.440	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2026		0	Bijdrage gemeente 2026	7.733
Risico's	Uitvoering/implementatie van nieuwe wet- en regelgeving, informatie beveiliging, ver(der)gaande digitalisering van de werkprocessen en dienstverlening. Voldoende en gekwalificeerd personeel om de opdrachten en (wettelijke) taken en opgaven uit te voeren.			
Sturingsscenario	Chauffeur			

bedragen x €
1.000

BNG

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)		Vestigingsplaats Den Haag		Naamloze vennootschap	
Deelnemende partijen	342 gemeenten				
Stemverhouding	0,29%				
Openbaar belang	BNG is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Ze verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. De klanten zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal van de BNG vanwege dit maatschappelijk belang en dus niet primair uit een oogpunt van geldbelegging.				
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder. Vertegenwoordiging in de Algemene vergadering van Aandeelhouders via wethouder Financiën.				
Actuele ontwikkelingen	De strategische koers blijft gericht op het financieren van het publieke domein, met extra focus op verduurzaming, warmtenetten en het woningtekort. Efficiëntie, digitalisering en versterking van de IT-infrastructuur dragen bij aan wendbaarheid en optimale klantbediening.				
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2026	31 december 2026			
Eigen vermogen	nb	nb	Aandelen kapitaal	11	
Vreemd vermogen	nb	nb	Leningen/garantstellingen	0	
Resultaat 2025		nb	Bijdrage gemeente 2026	0	
Risico's	BNG Bank beschikt over voldoende buffers en behoudt een AAA-rating. Voor kredietnemers met verliezen wordt jaarlijks een voorziening getroffen, terwijl het aandeel oninbare leningen binnen de totale kredietportefeuille laag blijft. De kredietportefeuille behoudt een sterke kwaliteit.				
Sturingsscenario	Achterbank				

bedragen x €
1.000

Centrum Jeugd & Gezin Rijnmond

Centrum Jeugd & Gezin Rijnmond (CJG)		Vestigingsplaats Rotterdam		Stichting	
Deelnemende partijen	De gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Westvoorne.				
Stemverhouding	3,6%				
Openbaar belang	CJG Rijnmond treedt op als uitvoerder van de wettelijke gemeentelijke taken op het gebied van de jeugdgezondheidszorg. Het CJG is de plek waar ouders en verzorgers, kinderen, jongeren en professionals terecht kunnen voor ondersteuning en advies over opgroeien, opvoeden en gezondheid.				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Raad voor Publiek Belang.				
Actuele ontwikkelingen	Stabiel				
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2026	31 december 2026			
Eigen vermogen	3.168	2.724	Aandelen kapitaal	0	
Vreemd vermogen	502	277	Leningen/garantstellingen	0	
Resultaat 2026			Bijdrage gemeente 2026	1.081	
Risico's	Onzekerheid over de kostenstijgingen door inflatie, macro-economische ontwikkelingen, overheidsmaatregelen en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt die hun impact hebben op de continuïteit van zorg en financiën.				
Sturingsscenario	n.t.b.				

bedragen x €
1.000

DCMR

Gemeenschappelijke regeling DCMR Milieudienst Rijnmond (DCMR)			Vestigingsplaats Schiedam		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	13 Rijnmondgemeenten en de provincie Zuid-Holland.					
Stemverhouding	0,65%					
Openbaar belang	Het bestuurlijk doel van de DCMR is het beschermen van de leefomgeving in de Rijnmondregio. Dit doet de DCMR in opdracht van de 13 gemeenten en de provincie Zuid-Holland die samen de deelnemers vormen. De DCMR is de milieu- en omgevingsdienst in deze regio.					
Bestuurlijk belang	1 lid dagelijks bestuur en daarmee 1 lid algemeen bestuur.					
Actuele ontwikkelingen	De energietransitie, woningbouwopgave en personeelskrapte blijven van invloed op DCMR. Er is sprake van stijgende uitvoeringskosten en krapte op de arbeidsmarkt voor specialistisch personeel. Daarnaast zijn er ontwikkelingen rondom de implementatie van de Omgevingswet en digitalisering binnen VTH-taken.					
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente			
	1 januari 2026	31 december 2026				
Eigen vermogen	6.267	6.267	Aandelen kapitaal	0		
Vreemd vermogen	17.213	17.213	Leningen/garantstellingen	0		
Resultaat 2026		0	Bijdrage gemeente 2026	588		
Risico's	De voornaamste risico's zijn: toenemende complexiteit van milieuwetgeving en toezicht. Krapte op de arbeidsmarkt → risico op onderbezetting. Afnemende schaalvoordelen bij vertrek van deelnemers. Financiële risico's bij tegenvallende leges of projectinkomsten. Vertraging in digitalisering of uitvoering Omgevingswet.					
Sturingsscenario	Chauffeur					

bedragen x €
1.000

Evides

BV Gemeenschappelijk Bezit Evides (water)		Vestigingsplaats Rotterdam		Besloten vennootschap	
Deelnemende partijen	Gemeenten (21 stuks in Zuid Holland zuid) en provincies.				
Stemverhouding	0,28%				
Openbaar belang	Zorg dragen voor de watervoorziening binnen het voorzieningsgebied.De gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal van deze instelling voor nutsvoorzieningen, omdat deze nut heeft voor de inwoners van de gemeente, en dus niet uit een oogpunt van geldbelegging.				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene vergadering van Aandeelhouders via wethouder Financiën.				
Actuele ontwikkelingen	De drinkwatermarkt is een gebonden markt met een monopolie positie, terwijl er voor industriewater sprake is van een concurrerende markt.				
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2026	31 december 2026			
Eigen vermogen	nb	nb	Aandelen kapitaal	902	
Vreemd vermogen	nb	nb	Leningen/garantstellingen	0	
Resultaat 2025		nb	Bijdrage gemeente 2026	0	
Risico's	De drinkwatersector en de bijbehorende tarieven zijn onderhevig aan regulering. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) speelt hierin een belangrijke rol en heeft aanzienlijke invloed op de tariefbepaling en daarmee op de financiële resultaten. Vervuiling van drinkwater kan leiden tot hogere zuiveringskosten, tijdelijke stillegging van werkzaamheden, vertraging van lopende projecten en een afname van de vraag in bepaalde marktsegmenten.				
Sturingsscenario	Achterbank				

bedragen x €
1.000

GGD

Gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Rotterdam-Rijnmond (GGD Rotterdam-Rijnmond)			Vestigingsplaats Rotterdam		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	15 gemeenten regio Rijnmond.					
Stemverhouding	7,69%					
Openbaar belang	Gezamenlijke uitvoering wettelijke verplichtingen van gemeenten in het kader van de wet Publiek Gezondheid. De doelstelling: een evenwichtig productenaanbod zoveel mogelijk gericht op lokale problematiek. In zijn algemeenheid het verbeteren van de volksgezondheid van de bevolking.					
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft bestuurlijke inbreng als lid van het algemeen bestuur (AB).					
Actuele ontwikkelingen	Stabiel, er zijn geen ontwikkelingen met significante gevolgen.					
Financiële positie - verbonden partij				Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2026	31 december 2026				
Eigen vermogen	0	0	Aandelen kapitaal	0		
Vreemd vermogen	0	0	Leningen/garantstellingen	0		
Resultaat 2026		0	Bijdrage gemeente 2026	280		
Risico's	Niet de deelnemende gemeenten zijn risicodragend voor de GGD-RR maar de gemeente Rotterdam. De GGD-RR is onderdeel van de gemeentelijke organisatie van Rotterdam en legt verantwoording af aan het college van de gemeente Rotterdam. Er zijn op dit punt geen veranderingen te verwachten.					
Sturingsscenario	Bijrijder					

bedragen x € 1.000

Jeugdhulp Rijnmond

Gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond			Vestigingsplaats Rotterdam		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	Gemeenten: Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Schiedam, Vlaardingen, Westvoorne en Rotterdam.					
Stemverhouding	6,25%					
Openbaar belang	Doel: Het beschikbaar houden van specialistische zorg en van 7/24 crisisopvang. Het realiseren van schaalvoordelen. Het delen van kennis en expertise. De GR heeft tot taak de gemeenschappelijke inkoop van jeugdhulp zodanig vorm te geven dat lokale ambities kunnen worden gerealiseerd. De visie en doelen van de GR zijn daarmee een optelsom van de beleidsvoornemens van de deelnemende gemeenten.					
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft bestuurlijke inbreng als lid van het algemeen bestuur (AB).					
Actuele ontwikkelingen	We zien dat de stijgende trend in de kosten van de jeugdhulp zich lijkt te stabiliseren.					
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente			
	1 januari 2026	31 december 2026				
Eigen vermogen	0	0	Aandelen kapitaal	0		
Vreemd vermogen	27.300	25.550	Leningen/garantstellingen	0		
Resultaat 2026		0	Bijdrage gemeente 2026	3.649		
Risico's	De deelnemende gemeenten zijn risicodragend maar het zorggebruik wordt per gemeente afgewikkeld. Er wordt gewerkt aan optimalisatie van de backoffice om zo sturingsinformatie over zorggebruik en wachttijden te verbeteren.					
Sturingsscenario	Bijrijder					

bedragen x € 1.000

Natuur en recreatiegebied IJsselmonde

Gemeenschappelijke regeling voor het natuur- en recreatiegebied IJsselmonde (NRIJ)			Vestigingsplaats Schiedam		Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Albrandswaard, Barendrecht, Ridderkerk, Zwijndrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Rotterdam en provincie Zuid-Holland.				
Stemverhouding	20%				
Openbaar belang	Ontwikkeling en in stand houden van intergemeentelijke buitenstedelijke recreatie en bescherming van natuur en landschap op IJsselmonde. Beheer, ontwikkeling en onderhoud van recreatieve groengebieden op IJsselmonde.				
Bestuurlijk belang	2 algemeen bestuursleden waarvan 1 in het dagelijks bestuur.				
Actuele ontwikkelingen	Trend van bezuinigingen.				
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2026	31 december 2026			
Eigen vermogen	4.902	4.903	Aandelen kapitaal	0	
Vreemd vermogen	2.421	2.122	Leningen/garantstellingen	0	
Resultaat 2026	0		Bijdrage gemeente 2026	233	
Risico's	Het niet realiseren van de bezuinigingstaakstelling. Het voornemen tot uittreden van Barendrecht en de voortdurende onduidelijkheid hierover, maakt dat de financiële gevolgen voor het NRIJ nog niet bekend zijn.				
Sturingsscenario	n.t.b.				

bedragen x € 1.000

NV BAR Afvalbeheer

NV BAR Afvalbeheer		Vestigingsplaats Rhoon		Naamloze vennootschap	
Deelnemende partijen	Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk				
Stemverhouding	33,33%				
Openbaar belang	Inzameling van de huishoudelijke afvalstoffen.				
Bestuurlijk belang	Collegelid als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.				
Actuele ontwikkelingen	De verwerkingsprijzen van afval en de opbrengsten van grondstoffen fluctueren.				
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2026	31 december 2026			
Eigen vermogen	nb	nb	Aandelen kapitaal	100	
Vreemd vermogen	nb	nb	Leningen/garantstellingen	0	
Resultaat 2026		nb	Bijdrage gemeente 2026	2.194	
Risico's	Risico's zijn beperkt. Het eigendom van het afval en dus risico op extra verwerkingskosten ligt bij de gemeente. De NV kent vooral bedrijfsvoeringaangelegenheden.				
Sturingsscenario	Bijrijder				

bedragen x € 1.000

Stedin

Stedin Groep			Naamloze vennootschap	
Deelnemende partijen	53 Nederlandse gemeenten			
Stemverhouding	0,42%			
Openbaar belang	Stedin Groep (Netwerkbedrijf) draagt zorg voor de gas- en elektriciteitsnetten binnen haar voorzieningsgebied. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal omdat deze maatschappelijk nut heeft. Daarnaast zorgt ze voor financiële opbrengsten (dividend). Door de splitsing van Eneco en Stedin per 31 januari 2017 is geen discussie ontstaan over een verkoop van Stedin. Uiteraard mag je als gemeente je aandelen te koop aanbieden, maar uitsluitend aan publieke partijen en niet aan private partijen.			
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging/stemrecht in de Algemene vergadering van aandeelhouders door de wethouder Financiën. Als aandeelhouder wordt op deze manier invloed uitgeoefend.			
Actuele ontwikkelingen	Investerings in innovatieve energietechnologieën blijven cruciaal voor een stabiel en toekomstbestendig energiesysteem. Samenwerking tussen overheden, marktpartijen, energiebedrijven en netbeheerders wordt versterkt om nieuwe oplossingen te testen en op te schalen. De Wet collectieve warmte draagt bij aan duidelijkheid en ondersteunt de energietransitie. Daarnaast biedt verdere stimulering van technologieën zoals waterstof en warmteopslag kansen voor het behalen van klimaatdoelen en het verbeteren van het investeringsklimaat.			
Financiële positie - verbonden partij		Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2026	31 december 2026		
Eigen vermogen	3.221.000	3.221.000	Aandelen kapitaal	607
Vreemd vermogen	3.334.000	3.334.000	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2026		0	Bijdrage gemeente 2026	0
Risico's	Stedin heeft door de gereguleerde markt een laag risicoprofiel. Tegelijkertijd ondervindt Stedin netcongestie door de groeiende energiebehoefte, wat leidt tot wachttijden voor aansluitingen en uitbreidingen. Bovendien kunnen politieke en geopolitieke ontwikkelingen het energielandschap beïnvloeden en daarmee de prestaties van Stedin.			
Sturingsscenario	Achterbank			

bedragen x €
1.000

SVHW

Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)			Vestigingsplaats Klaaswaal		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen		20 gemeenten, waterschap Hollandse Delta en Regionale Afvalstoffen Dienst Hoeksche Waard.				
Stemverhouding		3,3%				
Openbaar belang		Het SVHW houdt zich bezig met de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen en de waardebepaling, in het kader van de wet WOZ.				
Bestuurlijk belang		Bevoegheden van het College m.b.t. heffing en invordering belastingen, WOZ is overgedragen aan de VP. Het algemeen bestuur is het hoogste bestuursorgaan van het SVHW. De gemeente is vertegenwoordigd in de ambtelijke commissie: 1 lid (accounthouder VP) en het algemeen bestuur: 1 lid (portefeuillehouder Financiën).				
Actuele ontwikkelingen		De opbrengst invorderingskosten worden vanaf 2025 met de belastingopbrengsten aan de deelnemers uitgekeerd. In 2030 wil SVHW een toongevende organisatie zijn, waarbij minimaal 95% van onze dienstverlening verloopt via selfservice. M.b.t. de menselijke maat: met een tevredenheid onder medewerkers en klanten > 7,5.				
Financiële positie - verbonden partij				Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2026	31 december 2026				
Eigen vermogen	1.020	1.020	Aandelen kapitaal		0	
Vreemd vermogen	11.605	11.497	Leningen/garantstellingen		0	
Resultaat 2026		0	Bijdrage gemeente 2026		300	
Risico's	Toetreding van nieuwe deelnemers brengt tevens operationele druk binnen de organisatie met zich mee. Hier wordt extra aandacht aan besteed bij het toelaten van nieuwe deelnemers.					
Sturingsscenario	Bijrijder					

bedragen x €
1.000

Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond

Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR)		Vestigingsplaats Rotterdam		Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	15 gemeenten uit het Rijnmond gebied.			
Stemverhouding	6,7%			
Openbaar belang	Het bestuurlijk doel van de VRR (Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond) is het versterken van de publieke veiligheid en het beheersen van crises en rampen in de regio.			
Bestuurlijk belang	Het bestuurlijk belang van de VRR voor de aangesloten gemeenten en andere partners is het creëren van een robuuste en gecoördineerde structuur voor crisisbeheersing en rampenbestrijding. Door samen te werken in de veiligheidsregio kunnen de gemeenten schaalvoordelen behalen en specialismen bundelen.			
Actuele ontwikkelingen	De veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond werkt aan een landelijke regeling PTSS en de verhoging van de vakbekwaamheid. Daarnaast is beleid opgesteld voor de brandbestrijding van hoogbouw. De ambulancezorg heeft opnieuw het certificaat 'Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector' behaald. Het kernteam klimaatverandering brengt de impact van klimaatverandering in beeld. De veiligheidsregio wordt daarnaast steeds vaker betrokken bij complexe vraagstukken over de energietransitie. Men brengt verder ook de vitale kwetsbare objecten in de regio in beeld als het gaat om cybergevolgbestrijding.			
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente	
	1 januari 2026	31 december 2026		
Eigen vermogen	13.578	13.774	Aandelen kapitaal	0
Vreemd vermogen	87.574	85.596	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2026		0	Impuls 2026	84
			Bijdrage gemeente 2026	1.881
Risico's	De personele capaciteit van de brandweervrijwilligers staat onder druk. Vooral het werven van voldoende vrijwilligers, die overdag beschikbaar zijn, wordt steeds moeilijker. Zeker in kleinere dorpskernen is het lastig om de paraatheid 24 uur per dag, 7 dagen in de week, te garanderen. De VRR heeft als prioriteit om de dekking op niveau te krijgen en te houden en werkt aan andere vormen en manieren van brandweertzorg. Daarnaast wordt jaarlijks onderhandeld met zorgverzekeraars over het budget inzake spreiding en beschikbaarheid van de ambulancezorg. De onderhandelingen gaan o.a. over de te leveren prestaties en vooral het aantal te leveren diensten. Daaraan gerelateerd zijn afspraken over het aantal ambulancevoertuigen en postlocaties. Het risico bestaat, dat de VRR de gemaakte afspraken met de zorgverzekeraars over het te leveren aantal diensten niet kan nakomen. Een oorzaak kan bijvoorbeeld zijn de schaarste aan personeel, door ziekteverzuim of vertrek van medewerkers. Niet geleverde diensten worden in mindering gebracht op het afgesproken budget. De komende jaren blijft dit risico zich voordoen. Tot slot krijgt de VRR steeds meer te maken met extreme premiestijging van verzekeringen. Daarnaast bestaat de kans, dat een aantal risico's niet meer verzekeraar blijven. Deze ontwikkeling geldt voor alle veiligheidsregio's.			
Sturingsscenario	Bijrijder			

bedragen x €
1.000

MRDH

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)			Vestigingsplaats Den Haag		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	23 gemeenten					
Stemverhouding	4,35%					
Openbaar belang	Samenwerking in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) op het gebied van verkeer en vervoer en het verbeteren van het economisch vestigingsklimaat. De MRDH moet leiden tot het verbeteren van het economisch vestigingsklimaat en van de bereikbaarheid van de regio.					
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur door de burgemeester.					
Actuele ontwikkelingen	Geen opmerkingen.					
Financiële postitie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente			
	1 januari 2026	31 december 2026				
Eigen vermogen	45.203	45.203	Aandelen kapitaal	0		
Vreemd vermogen	1.862.753	1.862.753	Leningen/garantstellingen	0		
Resultaat 2026		nb	Bijdrage gemeente 2026	80		
Risico's	Een te kleine risicobuffer binnen een bepaald project, kan leiden tot vertraging of een lagere bijdrage voor andere projecten. Het aantal reizigers in het OV is afgenomen, wat voor de vervoersondernemingen heeft geleid tot minder opbrengsten. De gevolgen kunnen van invloed zijn op de MRDH, omdat zij railvoertuigen en -infrastructuur en bussen financiert. De MRDH heeft voor deze financieringen echter een aantal reserves gevormd. Hiermee vangen zij het risico (gedeeltelijk) op.					
Sturingsscenario	Bijrijder					

bedragen x €
1.000

Paragraaf 7 - Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf wordt beschreven op welke wijze gemeente Albrandswaard het grondbeleid toepast om de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen te realiseren, zoals bijvoorbeeld woningbouw, bedrijvigheid, recreatie en natuur. Daarnaast wordt enerzijds ingegaan op de actuele prognose van de resultaten en de geraamde winstneming van de gemeentelijke grondexploitaties en anderzijds op de reserve Ontwikkelingsprojecten in relatie tot de risico's die behoren bij de uitvoering van het grondbeleid.

Grondbeleid

In de nota Grondbeleid 2018 - 2022 is het beleidskader voor de toepassing van het grondbeleid voor de ruimtelijke ontwikkelingen vastgelegd. Deze nota is in februari 2018 vastgesteld door de gemeenteraad. Er wordt in de 2e helft van 2025 een nieuwe nota Grondbeleid opgesteld, deze zal naar verwachting begin 2026 ingaan na vaststelling door de gemeenteraad. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met het kostenverhaal onder de nieuwe omgevingswet.

Als uitgangspunt geldt dat de gemeente de markt(partijen) ruimte biedt om ontwikkelingen zelf op te pakken. Dit noemen wij passief facilitair grondbeleid. Ontwikkelingen die bijdragen aan een gemeentelijke ambitie hebben bestuurlijke prioriteit. Deze initiatieven omarmen en ondersteunen wij door het voeren van een actief facilitair grondbeleid voor deze projecten. Om vanuit de verschillende faciliterende rollen te kunnen sturen heeft de gemeente Albrandswaard een nota Kostenverhaal vastgesteld. Deze nota vormt beleidsmatig het kader waarmee zowel de gemeentelijke proceskosten kunnen worden verhaald, als een fondsbijdrage gevraagd kan worden. Vanuit de desbetreffende fondsen zijn middelen beschikbaar om onrendabele investeringen/extra voorzieningen binnen de ruimtelijke projecten te dekken.

Gewenste ontwikkelingen die ook met actieve steun van de gemeente niet van de grond komen, kunnen (alsnog) worden gerealiseerd door de gemeente. In dat geval kan de gemeente zelf de grond aankopen en ontwikkelen. Hierbij wordt dan een actief grondbeleid gevoerd en een grondexploitatie vastgesteld door de raad. Dit geldt ook voor projecten waarbij grond die, veelal om historische redenen in eigendom is van de gemeente, tot ontwikkeling wordt gebracht.

Actuele prognose

Te verwachten resultaten

De grondexploitaties Polder Albrandswaard en Binnenland zijn afgesloten. De grondexploitatie Schutskooiwijk is geopend en daarmee telt de gemeente 3 lopende grondexploitaties. Er wordt voor de grondexploitaties Spui, De Omloop en Schutskooiwijk een gezamenlijk positief resultaat verwacht van in totaal € 6.878.000 (eindwaarde). De verliesgevende projecten worden gedekt uit de voorziening negatieve grondexploitaties. Dit geldt alleen voor de exploitatie Spui, en bedraagt € -/- 3.320.000 (eindwaarde).

Ten opzichte van vorig jaar is dit bedrag verbeterd in verband met het sluiten van de verliesgevende grondexploitaties Polder Albrandswaard en Binnenland. De prognose van het resultaat voor Spui is iets negatiever (€ 64.000 minder in eindwaarde) ten opzichte van vorig jaar in verband met onvoorziene sloopkosten eind 2024. De verwachting is dat deze grondexploitatie eind 2025 gesloten kan worden.

Winstneming

Voor gemeentelijke grondexploitaties met een positief geprognosticeerd eindresultaat worden er tussentijds winstnemingen gedaan. Hiervoor wordt de methode Percentage of Completion (POC) toegepast, waarbij de gerealiseerde kosten en opbrengsten worden afgezet tegen het totaal van de kosten en opbrengsten van het betreffende project. Op basis hiervan wordt bij het opmaken van de jaarrekening de hoogte van de tussentijdse winstneming vastgesteld. Momenteel is er sprake van één verliesgevende grondexploitatie en twee winstgevende grondexploitaties binnen de gemeente Albrandswaard. Er worden bij zowel De Omloop als Schutskooiwijk in het geheel nog geen inkomsten geboekt, dus is er nog geen sprake van winstneming.

Schutskooiwijk actief- en passiefdeel

In 2024 is een grondexploitatie geopend voor het project Schutskooiwijk. Deze grondexploitatie is beperkt tot de gemeentelijke gronden binnen het plangebied. Wel zijn er afspraken dat de kosten voor het bouw- en woonrijp maken over heel het plangebied worden doorgelegd naar de gemeente, en dit later via kostenverhaal weer wordt verhaald. Enerzijds voert de gemeente actief de grondexploitatie van de eigen grond (incl. geruilde grond) binnen het project en zet de opdrachten uit naar de ontwikkelaar, anderzijds heeft de gemeente een passieve, faciliterende rol voor de gedeelten die onder de woningbouwvereniging en de ontwikkelaar vallen. Niet alle grond wordt dus eerst bij de gemeente ingebracht en daarna weer uitgegeven. De gemeente zal dus via kostenverhaal de kosten rechtstreeks in rekening brengen bij de woningbouwvereniging en marktpartij, danwel haar kopers. Hiermee wordt er een optimalisatie voor de financiële haalbaarheid van het project gecreëerd en is de prognose een budgetneutraal eindresultaat.

Reserve en risico's

Voor het grondbedrijf is een afzonderlijke reserve gevormd, namelijk de Reserve Ontwikkelingsprojecten. De positieve resultaten worden, zowel tussentijds als bij afsluiten van een grondexploitatie, toegevoegd aan deze reserve, die (administratief) is opgedeeld in twee delen:

- Afdekking risico's van de gemeentelijke grondexploitaties, en
- Vrije reserve.

Volgens de spelregels moet het vrije deel van de reserve Ontwikkelingsprojecten minimaal 5% van het totaal aan voorzieningen en risico's van de grondexploitaties bedragen. Indien de vrije reserve minder bedraagt wordt een aanvullende storting gedaan vanuit de Algemene reserve. Bij een stand van de vrije reserve groter dan 15% van het totaal aan voorzieningen en risico's wordt het meerdere 'afgeroomd' en toegevoegd aan de algemene reserve.

In het proces van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft het risicomanagement een vaste plaats gekregen. Iedere herziening of nieuwe grondexploitatie bevat een (actualisatie van de) risicoanalyse, waarbij volgens een vast format per risico de mogelijke financiële consequenties worden aangegeven. Hierbij wordt ook aangegeven of er in het weerstandsvermogen een reservering moet worden gemaakt en/of er beheersmaatregelen kunnen worden getroffen.

Het financiële effect van alle risico's bij elkaar vormen de basis voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit van het grondbedrijf. Deze risicoanalyses én het bepalen van de weerstandscapaciteit worden geactualiseerd bij het opstellen van het (tussentijds) MPO (Meerjaren Perspectief Ontwikkelprojecten). Het openen van de grondexploitatie Schutskooiwijk heeft geen gevolgen gehad voor de benodigde omvang van de vrije reserve. Omdat het totaal aan verliesvoorzieningen sterk is verlaagd als gevolg van het afsluiten van de grondexploitaties Polder en Binnenland, namen daarmee ook de minimale en maximale

stand van de reserve af. Verwachting is dat deze in 2026 ook zullen afnemen, indien besloten wordt de grondexploitatie Spui te sluiten.

Paragraaf 8 - Wet Open Overheid

Inleiding Wet Open Overheid

De Wet Open Overheid (Woo), ingangsdatum 1 mei 2022, legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen betreft het geven van een impuls aan openbaarheid door in de begroting aan te geven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo.

Deze paragraaf geeft hier invulling aan.

De Wet Open Overheid kent, samengevat, een viertal belangrijke aspecten:

1. de verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo-contactfunctionaris aan te wijzen;
2. verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking;
3. verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking en
4. het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding.

Woo contactfunctionaris & Passieve openbaarmaking

Woo-contactfunctionaris

De Woo-contactfunctionaris is bedoeld als laagdrempelige contactpersoon voor het verstrekken van informatie. De rol is reeds belegd en de functie-inhoud wordt periodiek geëvalueerd.

Passieve openbaarmaking

We verwachten hier in 2026 geen structurele veranderingen of investeringen.

Actieve openbaarmaking

De Woo stelt de verplichting om 11 (voor gemeenten) benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Deze verplichting zal niet voor alle 11 categorieën tegelijk gelden. In juni 2024 is bekend gemaakt per wanneer de informatiecategorieën actief gepubliceerd moeten gaan worden. De informatiecategorieën zijn hierbij verdeeld in tranches.

De eerste tranche is per 1 november 2024 ingegaan. Wij publiceren de bijbehorende informatiecategorieën waaronder 'organisatie & bereikbaarheidsgegevens' en 'Informatie over organisatie & werkwijze', maar ook al enkele informatiecategorieën die nog niet officieel zijn ingegaan zoals 'woo-verzoeken', 'klachten' en 'convenanten'. De implementatie van de informatiecategorieën binnen tranche twee loopt op schema om de eerder gegeven indicatieve datum van 1 november 2025 te halen. De implementatie van de informatiecategorieën die behoren tot de derde tranche zal in 2026 gestart worden. Eerder opgedane ervaringen zullen hierbij zorgen voor een steeds efficiënter verloop van het traject.

Wanneer nieuwe volgende categorieën verplicht worden gesteld, biedt dit ook een goede mogelijkheid om onze inwoners actief te informeren over de Wet open overheid en over de door ons actief gepubliceerde informatie.

Informatiehuishouding op orde

De Woo verplicht dat de digitale informatiehuishouding binnen 8 jaar - vanaf mei 2022 - op orde wordt gebracht. Dit is een meerjarig traject waarin wij met jaarplannen voor de uitvoering werken. De VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) heeft een zevental punten benoemd die van belang zijn voor het op orde brengen van de digitale informatiehuishouding. Wij gebruiken deze punten als leidraad voor de prioritering in 2026 en verder:

1. Iedere gemeente heeft de beschikking over of is aangesloten op een e-depotvoorziening.
In overleg met stadsarchief Rotterdam stellen we een plan van aanpak op voor 2026 en verder. Deelname aan een pilot van stadsarchief Rotterdam behoort tot de opties. Op dit moment is, gezien wettelijke bewaar- en vernietigtermijnen, nog niet duidelijk of daadwerkelijk volledig aansluiten bij een eDepot in 2026 al zinvol of zelfs mogelijk is.

2. Binnen iedere applicatie is de selectielijst geïmplementeerd.
Dit betreft het tijdig vernietigen van informatie. Deze archiving by design activiteiten zullen 2026 doorlopen.

3. Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op emailarchivering.
Voor e-mail archivering is in de Verenigde Staten een methodiek “Capstone” ontwikkeld. De VNG heeft eerder – zonder tijdlijn – aangegeven hiervoor een (tweede) proef op te zetten. Mogelijk in 2026. Indien capaciteit en tijd dit toelaten zullen we aan deze proef meedoen.

4. Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op tekstberichten.
We streven naar implementatie van beheer op tekstberichten in 2026.

5. Iedere gemeente heeft een informatiebeheerplan (minimaal ingericht in werkprocessen, proceseigenaar, in welke applicaties welke data/documenten staat, hoe het beheer is geregeld).
Wij hebben een informatiebeheerplan. Dit is een levend document en een doorlopende inspanning.

6. Iedere gemeente hanteert een kwaliteitssysteem voor het informatiebeheer, zoals vastgelegd in artikel 16 van de Archiefregeling.
Wij hebben een kwaliteitssysteem voor informatiebeheer en zullen dit blijven uitbreiden. Dit is een doorlopende inspanning.

7. Iedere gemeente heeft een metagegevensschema vastgelegd en aan elk blijvend te bewaren informatieobject metagegevens gekoppeld.
Wij hebben het metagegevensschema vastgelegd en vastgesteld en zullen dit blijven doorontwikkelen om te voldoen aan dan geldende standaarden en ontwikkelingen. In 2026 wordt dit verder uitgerold.

4. FINANCIËLE BEGROTING

Financiële samenvatting

Aan het opstellen van een nieuwe financiële programmabegroting gaan een aantal stappen vooraf. Eén belangrijke stap is de bepaling van de beleidsmatige en rekenkundige kaders. Dat is gebeurd bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2026. Vervolgens hebben wij in de zomermaanden op basis van deze kaders de begroting opgesteld.

Voor de herkenbaarheid van het proces presenteren wij het verloop van de wijzigingen en bouwen vervolgens voort op het gepresenteerde begrotingssaldo zoals vermeld in de Voorjaarsnota. In hoofdstuk 1 van deze begroting kunt u de toelichtingen van de diverse aanpassingen in de begroting 2026 vinden.

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Saldo primitieve begroting	-3.801.100	-3.993.800	-3.062.100	-2.980.900
Structurele gevolgen 2e tussenrapportage 2024	-14.600	-14.600	-14.600	-14.600
MPO 2025	6.700	13.200	21.200	-2.000
Structurele gevolgen 1e tussenrapportage 2025	-73.300	156.700	164.700	2.043.700
Saldo na 1e tussenrapportage 2025	-3.882.300	-3.838.500	-2.890.800	-953.800
Meicirculaire 2025	1.898.000	1.705.000	586.000	686.000
Uitgangspunt Voorjaarsnota 2026	-1.984.300	-2.133.500	-2.304.800	-267.800
Voorjaarsnota 2026				
B. Rekenkundige en algemene kaders	465.100	296.800	5.000	-1.147.100
C. Actuele en autonome ontwikkelingen	-225.300	642.000	-65.700	-312.500
D. Bedrijfsvoering	-199.300	-201.100	-155.600	-155.600
E. Investerings	-	-	-23.300	-46.700
F. Gevolgen gemeentelijk belastingbeleid	67.400	174.800	340.700	801.700
G. Gewenste budgetten	-	-	-	-
H. Ombuigingen	1.485.600	1.388.600	1.266.600	1.266.600
Totaal na Voorjaarsnota 2026	-390.800	167.600	-937.100	138.600
Aanpassingen in begroting 2026				
Vrijval van opgenomen indexering voor materiële zaken	124.900	-700	-1.700	-2.800
Verwerking kostprijsverhogende BTW in bijdrage aan DBP	10.100	11.200	11.500	11.500
Aansluiting bij subsidieplafond	47.100	-25.800	-25.800	-25.800
Vrijval van eigen personeelsbegroting vanuit 2025	15.412.900	16.403.900	17.385.300	18.151.700
Opgenomen nieuwe personeelsbegroting 2026	-15.634.000	-17.389.400	-18.326.100	-19.137.100
Mutaties in kapitaallasten	150.400	-85.600	-130.000	-113.200
Wijzigingen in reeks van onttrekkingen in reserves	-	-107.200	-118.500	-118.500
Vrijval van opgenomen structurele lasten voor SPUK-regeling	145.500	145.500	145.500	145.500
Bijstellen stelposten en financieringslasten m.b.t. investeringen	129.100	-666.000	51.900	146.300
Diverse mutaties	-253.000	-256.100	-355.700	-301.800
Saldo begroting na wijzigingen	-257.800	-1.802.600	-2.300.700	-1.105.600

Uitgangspunten meerjarenraming

Voor de samenstelling van de begroting 2026 en meerjarenraming 2027 – 2029 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Begrotingsramingen

Voor de begrotingsramingen in de programma's zijn de gevolgen tot en met de 1e tussenrapportage 2025 meegenomen, inclusief de Voorjaarsnota 2026. De eventuele structurele mutaties uit de 2e tussenrapportage 2025 zijn niet meegenomen.

Ombuigingengids

Vanwege de slecht uitziende financiële verwachtingen voor de komende jaren, is er behalve de Voorjaarsnota, ook een Ombuigingengids door de raad vastgesteld. Hierin zijn door de ambtelijke organisatie, in samenspraak met het college, keuzes voorgesteld waarop eventueel bezuinigd zou kunnen worden. Bij de behandeling van de Ombuigingengids heeft de raad hier middels een samengevoegd amendement diverse wijzigingen in aangebracht. Het uiteindelijke financiële resultaat van de Ombuigingengids is verwerkt in deze begroting.

Personeel

Vanwege de BAR-ontflechting per 1 januari 2024, heeft de gemeente Albrandswaard per deze datum weer een eigen personeelsbegroting. Voor 2026 is deze begroting geactualiseerd.

Voor de actualisatie van de eigen personeelsbegroting, is uitgegaan van de nieuwe cao Samenwerkende gemeentelijke organisaties (SGO), die loopt van 1 april 2025 tot en met 31 maart 2027. De financiële gevolgen van de nieuwe cao zijn verwerkt in de 2e tussenrapportage 2025, voor het jaar 2025, en in de Voorjaarsnota voor 2026 en verder. Voor de periode vanaf 1 april 2027 t/m 2029 hebben we de nieuwe indexatiepercentages gehanteerd, conform de 'Loonvoet sector overheid' uit de meicirculaire 2025 van het gemeentefonds.

De Bedrijfsvoeringspartner is sinds 1-1-2024 teruggebracht tot een bedrijfsvoeringsorganisatie, waarin alleen zaken als HRM, ICT, Facilitaire zaken en Juridische zaken zijn overgebleven. Voor 2026 is de bijdrage aan DBP weer herzien, waarin alle lopende ontwikkelingen zijn meegenomen, zoals bijvoorbeeld de cao-effecten. Bovendien is aan een aantal gemeenschappelijke regelingen, waaronder DBP, gevraagd om daar waar mogelijk ombuigingen in kaart te brengen en te begroten. Dit heeft de stijging van de bijdrage gedeeltelijk gedempt.

Vanaf 1-1-2026 komen de financieel adviseurs vanuit DBP over naar de gemeente. Hierdoor treden ze in vaste dienst van de gemeente Albrandswaard. Het bijbehorende budget komt ook over vanuit DBP. Deze wijziging is eveneens verwerkt.

Indexering materiële uitgaven en subsidies

Voor de prijsontwikkeling is voor de jaren 2026 - 2029 rekening gehouden met een inflatiecorrectie van 2,1% voor 2026, conform de 'Prijs overheidsconsumptie' uit de meicirculaire 2025. Voor de overige jaren is gerekend met een cumulatieve index van 2,2%. Het benodigde bedrag voor deze jaren staat op de stelposten in programma 4 Financiën.

Tariefsverhoging inkomsten

Voor de OZB (woningen en niet-woningen) is standaard rekening gehouden met de beleidsmatige stijging van 3%. Voor de OZB niet-woningen is bij de eerste begrotingswijziging 2024 ingestemd met een additionele verhoging van 2% voor de jaren 2024 tot en met 2027. In de Ombuigingengids 2026 is voor de OZB niet-woningen ingestemd met een eenmalige indexering van 6,5%.

Bij de afvalstoffenheffing en het rioolrecht is zoveel mogelijk uitgegaan van

kostendekkendheid.

Algemene uitkering

De raming van de Algemene uitkering is in de programmabegroting 2026 - 2029 gebaseerd op de meicirculaire 2025. De stelpost jeugd, die nog in de begroting verwerkt zat voor de jaren 2026 - 2028, is voor deze jaren naar € 0 teruggebracht, omdat in de meicirculaire 2025 de extra gelden zijn verwerkt. Met deze mutatie is de stelpost jeugd nu volledig komen te vervallen.

Rente investeringen

Voor de investeringen is gerekend met een omslagrente van 0,62%.

Beleid

In het collegewerkprogramma 2022-2026, welke in december 2022 is vastgesteld, is het beleid voor de komende jaren vastgelegd. In deze begroting wordt dit beleid gecontinueerd, en waar nodig aangepast/aangescherpt. Daarnaast is in de eerste begrotingswijziging van 2024 een 'stelpost nieuw beleid' aangenomen. Deze stelpost zit in de begroting verwerkt en dient als dekking voor de (voorgenomen) investeringen die in het collegewerkprogramma zitten, waaronder de investeringen in De Omloop, Antes, het Groenbeleidsplan, Integraal Huisvestingsplan (IHP) en het Mobiliteitsplan.

Overzicht van baten en lasten

Overzicht baten en lasten

Overzicht van baten en lasten	Realisatie 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
1 Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur	7.600.960	7.423.700	7.333.800	7.579.600	7.744.200	7.872.600
2 Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie	4.763.552	7.741.800	7.276.200	11.546.000	12.003.500	12.262.700
3 Buitenruimte	17.898.775	17.920.800	18.130.800	18.296.900	18.362.900	18.515.400
4 Financiën	41.051	67.800	300.200	1.301.900	1.547.100	1.905.800
5 Educatie	2.955.932	4.055.700	3.159.200	3.163.400	3.238.500	3.144.600
6 Sport	2.043.268	2.226.900	1.754.400	2.594.100	2.539.700	2.448.000
7 Sociaal Domein	29.778.621	28.831.210	26.056.610	26.015.510	26.195.810	26.355.210
9 Overige Baten en Lasten						
9.1 - Algemene dekkingsmiddelen	226.202	511.100	495.600	819.400	1.071.800	1.270.200
9.2 - Overhead	12.796.078	11.174.500	12.626.700	13.071.000	13.314.400	13.524.200
9.3 - VPB	-8.034	7.100	7.200	44.000	58.000	68.000
9.4 - Onvoorzien	0	75.000	0	0	0	0
Totaal 9 Overige Baten en Lasten	13.014.245	11.767.700	13.129.500	13.934.400	14.444.200	14.862.400
Totaal Lasten	78.096.405	80.035.610	77.140.710	84.431.810	86.075.910	87.366.710
Baten						
1 Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur	1.578.421	800.500	817.200	800.500	800.500	800.500
2 Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie	2.838.442	5.762.000	3.792.500	7.934.100	8.253.900	8.391.500
3 Buitenruimte	9.971.980	9.760.900	9.943.100	9.742.500	9.586.000	9.475.000
4 Financiën	29.231	600.000	714.000	914.000	914.000	914.000
5 Educatie	267.093	1.085.200	461.100	453.400	453.400	453.400
6 Sport	711.616	660.100	416.900	408.200	408.200	408.200
7 Sociaal Domein	11.142.213	7.245.710	6.100.110	6.094.810	6.094.810	6.094.810
9 Overige Baten en Lasten						
9.1 - Algemene dekkingsmiddelen	50.660.824	51.248.400	53.419.600	55.323.200	56.324.400	58.781.900
9.2 - Overhead	379.066	394.100	389.600	388.400	381.200	383.000
Totaal 9 Overige Baten en Lasten	51.039.890	51.642.500	53.809.200	55.711.600	56.705.600	59.164.900
Totaal Baten	77.578.886	77.556.910	76.054.110	82.059.110	83.216.410	85.702.310
Saldo van baten en lasten	-517.519	-2.478.700	-1.086.600	-2.372.700	-2.859.500	-1.664.400
Onttrekkingen	5.148.690	1.223.500	1.015.100	779.000	767.700	767.700
Stortingen	4.018.248	185.400	186.300	208.900	208.900	208.900
Mutaties reserves	1.130.443	1.038.100	828.800	570.100	558.800	558.800
Gerealiseerd resultaat	612.924	-1.440.600	-257.800	-1.802.600	-2.300.700	-1.105.600

Incidentele baten en lasten

Inleiding

De begroting van een gemeente dient structureel sluitend te zijn. Dat wil zeggen dat de structurele lasten gedekt worden door structurele baten. In onderstaand overzicht een opsomming van de incidentele baten en lasten die gecorrigeerd worden op het begrotingsresultaat.

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN								
Nr. Omschrijving	Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028		Begroting 2029	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Incidentele mutaties exploitatie								
Programma O&O, veiligheid en bestuur								
1 Friciekosten BAR-ontvlechting en opbouw organisatie	385.000		485.000		585.000		0	
Totaal programma O&O, veiligheid en bestuur	385.000	0	485.000	0	585.000	0	0	0
Programma RO, wonen en economie								
2 Mutaties grondexploitaties	4.985.400	3.190.600	3.514.700	7.344.400	4.825.700	7.664.200	4.342.900	7.801.800
3 Omgevingsvisie	30.600	0	0	0	0	0	0	0
4 Flexwoningen	419.100	0	419.100	0	419.100	0	419.100	0
Totaal programma RO, wonen en economie	5.435.100	3.190.600	3.933.800	7.344.400	5.244.800	7.664.200	4.762.000	7.801.800
Totaal incidentele mutaties exploitatie	5.820.100	3.190.600	4.418.800	7.344.400	5.829.800	7.664.200	4.762.000	7.801.800
Incidentele mutaties reserves								
Programma O&O, veiligheid en bestuur								
5 Groot onderhoud gebouwen	25.000		25.000		25.000		25.000	
6 Wethouderspensioenen		55.200		55.200		55.200		55.200
Totaal programma O&O, veiligheid en bestuur	25.000	55.200	25.000	55.200	25.000	55.200	25.000	55.200
Programma RO, wonen en economie								
7 Groot onderhoud gebouwen	25.000		25.000		25.000		25.000	
8 Grondexploitaties		1.794.800	3.829.700		2.838.500		3.458.900	
9 Migratie & Wonen		419.100		419.100		419.100		419.100
Totaal programma RO, wonen en economie	25.000	2.213.900	3.854.700	419.100	2.863.500	419.100	3.483.900	419.100
Programma Buitenruimte								
10 Duurzaamheid		88.000		88.000		88.000		88.000
11 Groot onderhoud gebouwen	81.500		104.100		104.100		104.100	
12 Baggeren		55.900		55.900		55.900		55.900
Totaal programma Buitenruimte	81.500	143.900	104.100	143.900	104.100	143.900	104.100	143.900
Programma Financiën								
13 Groot onderhoud gebouwen	10.800		10.800		10.800		10.800	
Totaal programma Financiën	10.800	0	10.800	0	10.800	0	10.800	0
Programma Sociaal domein								
14 Groot onderhoud gebouwen	34.000		34.000		34.000		34.000	
15 Sociaal deelfonds	10.000		10.000		10.000		10.000	
16 Innovatie- en preventiesubsidie		35.000		35.000		35.000		35.000
Totaal programma Sociaal domein	44.000	35.000	44.000	35.000	44.000	35.000	44.000	35.000
Totaal incidentele mutaties in reserves	186.300	2.448.000	4.038.600	653.200	3.047.400	653.200	3.667.800	653.200
Totaal incidentele lasten en baten	6.006.400	5.638.600	8.457.400	7.997.600	8.877.200	8.317.400	8.429.800	8.455.000
Saldo incidentele lasten en baten	-367.800		-459.800		-559.800		25.200	

Toelichtingen

Hieronder volgen de toelichtingen op de hierboven gepresenteerde incidentele mutaties in de begroting 2026-2029.

1. Betreft budget voor te verwachten frictiekosten als gevolg van de DBP-ontvlechting.
2. Verwerking van de grondexploitaties. Per saldo loopt deze mutatie met mutatie #8 op € 0.
3. Betreft budget voor de uitvoering van de Omgevingsvisie.
4. Betreft pachtuitgaven voor de grond en afschrijvingen op de kredieten m.b.t. de flexwoningen. Per saldo loopt deze mutatie met mutatie #9 op € 0.

5. Betreft storting in de reserve Groot onderhoud gebouwen.
6. Betreft onttrekking uit reserve Wethouderspensioenen, als dekking voor uit te betalen pensioenen van voormalige wethouders.
7. Betreft storting in de reserve Groot onderhoud gebouwen.
8. Onttrekking uit reserve voor de grondexploitaties. Per saldo loopt deze mutatie met mutatie #2 op € 0.
9. Onttrekking uit reserve voor dekking pacht- en afschrijvingslasten m.b.t. de flexwoningen. Per saldo loopt deze mutatie met mutatie #4 op € 0.
10. De uitgaven die gemaakt worden voor de duurzaamheidstransitie worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Duurzaamheid.
11. Betreft storting in de reserve Groot onderhoud gebouwen.
12. De uitgaven die gemaakt worden voor het baggeren worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Baggeren.
13. Betreft storting in de reserve Groot onderhoud gebouwen.
14. Betreft storting in de reserve Groot onderhoud gebouwen.
15. Betreft storting in de reserve Sociaal deelfonds.
16. De uitgaven die gemaakt worden voor de aanpak van eenzaamheid, het helpen van multi-probleem huishoudens en het ontwikkelen van initiatieven in de openbare ruimte, worden gedekt door een onttrekking uit de reserve Innovatie- en preventiesubsidie.

Structureel begrotingssaldo

Presentatie van het structurele begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Saldo baten en lasten	-1.087	-2.373	-2.860	-1.664
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	829	570	559	559
Begrotingssaldo	-258	-1.803	-2.301	-1.106
Saldo incidentele baten en lasten	-368	-460	-560	25
Gecorrigeerd saldo	110	-1.343	-1.741	-1.131

+/- is positief

-/- is negatief

Beoogde structurele stortingen en onttrekkingen aan reserves

Naast de incidentele stortingen en onttrekkingen zijn er ook structurele mutaties in de exploitatie die ten laste of ten gunste van de reserves gebracht worden. Voorbeelden hiervan zijn de bekleemde reserves welke in de begroting zijn opgenomen ter dekking van de structurele lasten van investeringen, de afschrijvingslasten. Een totaaloverzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves is hieronder opgenomen.

Reserves	2026	2027	2028	2029
<u>Beoogde structurele onttrekkingen aan reserve</u>				
AW Mutatie reserve rentelast	118.500	11.300	0	0
AW Mutatie reserve ruimen begraafplaats Poortugaal	7.500	7.500	7.500	7.500
AW Mutatie reserve ruimen begraafplaats Rhoon	11.800	11.800	11.800	11.800
AW Mutatie reserve nieuwbouw sportzaal Portland	36.100	36.100	36.100	36.100
AW Mutatie reserve nieuwbouw buitendienst	42.400	42.400	42.400	42.400
AW Mutatie reserve nieuwbouw school Don Bosco	9.200	9.200	9.200	9.200
AW Mutatie reserve nieuwbouw school Valckesteijn	7.500	7.500	7.500	7.500
Totale structurele onttrekkingen aan reserves	233.000	125.800	114.500	114.500

In het dienstjaar 2020 is een gedeelte van de opbrengst van de verkoop van de aandelen Eneco gestort in een reserve Rentelast. Besloten is om met deze opbrengst geen leningen vervroegd af te lossen, maar jaarlijks een bedrag vrij te laten vallen ter dekking van de rentelast.

Gezien de vrij unieke situatie heeft de commissie BBV op 22 oktober 2020 besloten deze bate te zien als een structurele bate.

Meerjaren balans

Prognose meerjarenbalans	Realisatie	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Activa						
<u>Vaste activa</u>						
Immateriële vaste activa	529	3.595	3.235	2.875	2.515	2.217
Materiële vaste activa	67.153	66.989	90.185	87.679	84.595	81.942
Financiële vaste activa	3.167	3.141	3.115	3.089	3.089	3.089
Totaal vaste activa	70.849	73.725	96.535	93.643	90.199	87.248
<u>Vlottende activa</u>						
Voorraden	2.245	1.356	6.213	2.384	-454	-3.913
Uitzettingen	17.237	10.087	10.087	10.087	10.087	10.087
Liquide middelen	289	0	0	0	0	0
Overlopende activa	4.198	4.198	4.198	4.198	4.198	4.198
Totaal vlottende activa	23.969	15.641	20.498	16.669	13.831	10.372
Totaal activa	94.818	89.366	117.033	110.312	104.030	97.620
Passiva						
<u>Vaste passiva</u>						
Reserves	38.947	38.561	37.234	36.407	34.045	31.186
Resultaat boekjaar	613	-498	-257	-1.803	-2.300	-1.105
Voorzieningen	8.651	8.174	7.904	7.602	7.265	6.942
Vaste schuld	35.517	31.351	53.307	48.640	45.414	40.881
Totaal vaste passiva	83.728	77.588	98.188	90.846	84.424	77.904
<u>Vlottende passiva</u>						
Vlottende schuld	4.786	5.474	12.541	13.162	13.302	13.412
Overlopende passiva	6.304	6.304	6.304	6.304	6.304	6.304
Totaal vlottende passiva	11.090	11.778	18.845	19.466	19.606	19.716
Totaal passiva	94.818	89.366	117.033	110.312	104.030	97.620

EMU-saldo

EMU-saldo	Begroting				
	2025	2026	2027	2028	2029
1. (+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	-1.497	-1.086	-2.373	-2.859	-1.664
2. (-) Mutatie (im)materiële vaste activa	2.902	22.836	-2.866	-3.444	-2.951
3. (+) Mutatie voorzieningen	-477	-270	-302	-337	-323
4. (-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-889	4.857	-3.829	-2.838	-3.459
5. (-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-3.987	-29.049	4.020	3.086	4.423

5. BIJLAGEN

Bijlage 1 - Investerings

Nieuwe investeringen met economisch nut

Omschrijving	Programma	2026	2027	2028	2029
Strategische verwerving Irenestraat 2B	Ruimtelijke ordening	30.000			
Grondverwerving locatie Veerhuys	Onderwijs	35.000			
Uitbreiding Don Bocco school, gebouw	Onderwijs	3.913.300	380.000		
Uitbreiding Don Bocco school, terrein	Onderwijs		195.000		
Bouwkundige investeringen zwembad	Sport	452.700			
Vervangen installaties zwembad	Sport	236.300			
Sportpark de Omloop	Sport	16.079.800			
Investerings met een economisch nut		20.747.100	575.000	0	0

Nieuwe investeringen met maatschappelijk nut

Omschrijving	Programma	2026	2027	2028	2029
Reconstructies wegen	Buitenruimte	1.435.600	735.600	810.600	828.400
Welhoeksedijk Fietsstraat + poller	Buitenruimte	550.000			
Infrastructurale projecten woningbouw	Buitenruimte	2.290.000			
Openbare verlichting	Buitenruimte	110.000	175.000	175.000	178.900
Bruggen	Buitenruimte	68.600	68.600	68.600	70.100
Inrichting Schoolzones	Buitenruimte	200.000	100.000		
Hubs voor deelmobiliteit	Buitenruimte	50.000			
Verkeersborden en besluitenscan	Buitenruimte	25.000			
Versterken metrohaltes en gebieden	Buitenruimte	505.000			
Aanpassen bushaltes toegankelijkheid	Buitenruimte	50.000	50.000	50.000	
Knip autoverkeer Hofhoek	Buitenruimte				50.000
Verkeerskundige bijdrage herinrichting	Buitenruimte	75.000		50.000	350.000
Metrostations knopen	Buitenruimte	98.000			
Tijsjesdijk Fietsstraat	Buitenruimte	80.000			
Beschoeiingen	Buitenruimte	97.600	97.600	97.600	99.700
Speelvoorzieningen	Buitenruimte	336.000	207.400	207.400	212.000
Investerings met een maatschappelijk nut		5.970.800	1.434.200	1.459.200	1.789.100

Nieuwe investeringen met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven

Omschrijving	Programma	2026	2027	2028	2029
Ondergrondse containers	Buitenruimte	27.800			
Investerings met economisch nut, waarvoor voor de lasten een heffing kan worden geheven		27.800	0	-	-

Bijlage 2 - Reserves en voorzieningen

Reserves

Naam Reserve	Saldo per 1-1-2025	Saldo per 1-1-2026	Saldo per 1-1-2027	Saldo per 1-1-2028	Saldo per 1-1-2029	Saldo per 1-1-2030
Algemene reserves						
Algemene Reserve	14.973.410	14.035.486	14.035.486	14.035.486	14.035.486	14.035.486
Totaal algemene reserves	14.973.410	14.035.486	14.035.486	14.035.486	14.035.486	14.035.486
Reserves Grondbedrijf						
Reserve Ontwikkelingsprojecten vrije reserve	484.970	484.970	356.070	356.070	356.070	356.070
Strategisch verbinden	321.368	321.368	321.368	321.368	321.368	321.368
Vitaal Albrandswaard	84.315	84.315	84.315	84.315	84.315	84.315
Ondernemend Albrandswaard	89.980	89.980	89.980	89.980	89.980	89.980
Totaal reserves grondbedrijf	980.633	980.633	851.733	851.733	851.733	851.733
Overige bestemmingsreserves						
Reserve Baggeren	280.286	224.386	168.486	112.586	56.686	786
Reserve Grootonderhoud gebouwen	1.188.817	1.052.117	1.228.417	1.427.317	1.626.217	1.825.117
Bestemmingsreserve Wethouderspensioenen	358.327	303.127	247.927	192.727	137.527	82.327
Bestemmingsreserve Sociaal deelfonds	2.000.000	1.810.000	1.820.000	1.830.000	1.840.000	1.850.000
Reserve Betaalbare en bereikbare woningen	3.976.952	3.976.952	3.976.952	3.976.952	3.976.952	3.976.952
Reserve Duurzaamheid	2.587.625	2.502.625	2.414.625	2.326.625	2.238.625	2.150.625
Reserve Rentelasten	327.000	129.800	11.300	0	0	0
Reserve Negatieve prognose De Omloop	3.700.000	3.700.000	3.700.000	3.700.000	3.700.000	3.700.000
Reserve Innovatie & preventie	546.501	511.501	476.501	441.501	406.501	371.501
Reserve Rekenkamer	10.600	10.600	10.600	10.600	10.600	10.600
Reserve Hoogspanningsleiding Portugaal	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
Reserve Migratie en Wonen	3.902.064	5.452.912	5.033.812	4.614.712	4.195.612	3.776.512
Bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing	59.100	59.100	0	0	0	0
Totaal overige bestemmingsreserves	20.437.272	21.233.120	20.588.620	20.133.020	19.688.720	19.244.420
Overige bestemmingsreserves kapitaallasten						
Reserve nieuwbouw school Don Bosco	184.166	174.966	165.766	156.566	147.366	138.166
Reserve nieuwbouw Sportzaal Portland	1.062.264	1.026.164	990.064	953.964	917.864	881.764
Reserve nieuwbouw buitendienst	847.731	805.331	762.931	720.531	678.131	635.731
Reserve nieuwbouw school Valckesteyn	150.136	142.636	135.136	127.636	120.136	112.636
Reserve ruiming begraafplaats Poortugaal	52.283	44.783	37.283	29.783	22.283	14.783
Reserve ruiming begraafplaats Rhooen	258.150	246.350	234.550	222.750	210.950	199.150
Totaal overige bestemmingsreserves kapitaallasten	2.554.729	2.440.229	2.325.729	2.211.229	2.096.729	1.982.229
Totaal Reserves	38.946.045	38.689.469	37.801.569	37.231.469	36.672.669	36.113.869

Voorzieningen

Naam Voorziening	Saldo per 1-1-2025	Saldo per 1-1-2026	Saldo per 1-1-2027	Saldo per 1-1-2028	Saldo per 1-1-2029	Saldo per 1-1-2030
Voorzieningen dubieuze debiteuren						
Dubieuze debiteuren	64.141	64.141	64.141	64.141	64.141	64.141
Totaal Vz. dubieuze debiteuren	64.141	64.141	64.141	64.141	64.141	64.141
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's						
Wethouderspensioenen	1.861.613	1.961.613	2.061.613	2.161.613	2.261.613	2.361.613
Wachtgeld vm. wethouders	142.610	142.610	142.610	142.610	142.610	142.610
R.V.U.	128.425	128.425	128.425	128.425	128.425	128.425
Verlofsparen	181.487	258.382	295.782	333.182	370.582	407.982
Totaal Vz. verplichtingen, verliezen en risico's	2.314.134	2.491.030	2.628.430	2.765.830	2.903.230	3.040.630
Vz. middelen 3den met bestedingsverplichting						
Riolering	5.252.015	4.748.615	4.132.615	3.475.615	2.975.615	2.586.615
Afvalstoffenheffing	677.325	677.325	677.325	677.325	677.325	677.325
Totaal Vz. middelen 3den met bestedingsverplichting	5.929.340	5.425.940	4.809.940	4.152.940	3.652.940	3.263.940
Voorzieningen verliesgevende grondexploitaties						
Plan Spui	3.190.640	3.190.640	0	0	0	0
Totaal Vz. verliesgevende grondexploitaties	3.190.640	3.190.640	0	0	0	0
Voorzieningen onderhoud egalisatie						
Onderhoud Sporthal Portland	407.520	296.220	315.620	335.020	354.420	373.820
Totaal Vz. onderhoud egalisatie	407.520	296.220	315.620	335.020	354.420	373.820
Totaal Voorzieningen	11.905.776	11.467.971	7.818.131	7.317.931	6.974.731	6.742.531

Bijlage 3 - Subsidieplafond 2026

Omschrijving	Bedrag
OAB	297.100
OAB - zorgcoördinator	18.400
Volwasseneducatie	41.800
Bibliotheek	235.000
Sportbeleid	35.700
Brede school impulsregeling	145.500
Culturele vorming	32.100
Vluchtelingen	50.000
Peuterwerk algemeen	100.000
Jeugdwerk	300.000
Ouderenwerk	328.800
Maatschappelijk Werk	70.000
Welzijnswerk/preventieve zorg SWA	515.000
Lokaal Preventief Jeugd	95.000
Welzijn in sociale Wijkteams	10.000
Clïëntondersteuning rondom teams	44.000
Volksgezondheid	25.000
Jeugdgezondheidszorg	1.081.000
Wijkleefbaarheid	12.500
Informatiepunt digitale overheid	27.600
Lokale zorgtajecten	5.000
WMO uitvoering	35.000
Totaal	3.504.500

Bijlage 4 - Overzicht van de begroting op taakvelden

Overzicht op taakvelden

Overzicht begroting op taakvelden	Begroting 2026				
	Lasten	Baten	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
0.1:Bestuur	1.985.600	72.000	0	0	-1.913.600
0.10:Mutaties reserves	0	0	1.015.100	186.300	828.800
0.2:Burgerzaken	2.028.700	666.100	0	0	-1.362.600
0.3:Beheer overige gebouwen en gronden	1.850.800	50.600	0	0	-1.800.200
0.4:Overhead	12.572.300	259.200	0	0	-12.313.100
0.5:Treasury	226.600	434.600	0	0	208.000
0.61:OZB woningen	17.100	5.190.000	0	0	5.172.900
0.62:OZB niet-woningen	4.300	3.578.000	0	0	3.573.700
0.64:Belastingen overig	302.000	0	0	0	-302.000
0.7:Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	44.347.400	0	0	44.347.400
0.8:Overige baten en lasten	307.400	714.000	0	0	406.600
1.1:Crisisbeheersing en brandweer	2.007.400	63.500	0	0	-1.943.900
1.2:Openbare orde en veiligheid	1.353.000	15.600	0	0	-1.337.400
2.1:Verkeer en vervoer	4.400.100	90.100	0	0	-4.310.000
2.2:Parkeren	82.400	0	0	0	-82.400
2.4:Economische havens en waterwegen	724.800	0	0	0	-724.800
2.5:Openbaar vervoer	154.100	49.000	0	0	-105.100
3.1:Economische ontwikkeling	584.400	32.800	0	0	-551.600
3.3:Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	69.700	45.200	0	0	-24.500
3.4:Economische promotie	0	0	0	0	0
4.1:Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
4.2:Onderwijshuisvesting	568.500	0	0	0	-568.500
4.3:Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.652.600	442.700	0	0	-1.209.900
5.1:Sportbeleid en activering	154.400	0	0	0	-154.400
5.2:Sportaccommodaties	1.600.000	416.900	0	0	-1.183.100
5.3:Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	42.800	0	0	0	-42.800
5.5:Cultureel erfgoed	15.100	0	0	0	-15.100
5.6:Media	417.800	29.000	0	0	-388.800
5.7:Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.273.900	38.500	0	0	-3.235.400
6.1:Samenkracht en burgerparticipatie	2.352.900	57.200	0	0	-2.295.700
6.21:Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	33.100	0	0	0	-33.100
6.22:Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	95.000	0	0	0	-95.000
6.23:Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.790.900	14.600	0	0	-1.776.300

Overzicht begroting op	Begroting 2026				
Integraal					
6.3:Inkomensregelingen	7.546.010	5.707.510	0	0	-1.838.500
6.4:WSW en beschut werk	207.600	0	0	0	-207.600
6.5:Arbeidsparticipatie	535.600	0	0	0	-535.600
6.60:Hulpmiddelen en diensten (WMO)	2.131.200	56.600	0	0	-2.074.600
6.711:Huishoudelijke hulp (WMO)	2.049.600	99.800	0	0	-1.949.800
6.712:Begeleiding (WMO)	479.500	0	0	0	-479.500
6.713:Dagbesteding (WMO)	285.200	0	0	0	-285.200
6.714:Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0
6.751:Jeugdhulp ambulant lokaal	1.610.900	0	0	0	-1.610.900
6.752:Jeugdhulp ambulant regionaal	2.051.600	0	0	0	-2.051.600
6.753:Jeugdhulp ambulant landelijk	139.900	0	0	0	-139.900
6.761:Jeugdhulp met verblijf lokaal	324.000	0	0	0	-324.000
6.762:Jeugdhulp met verblijf regionaal	1.478.300	0	0	0	-1.478.300
6.763:Jeugdhulp met verblijf landelijk	139.900	0	0	0	-139.900
6.791:PGB WMO	5.900	0	0	0	-5.900
6.792:PGB Jeugd	423.400	0	0	0	-423.400
6.811:Beschermd Wonen (WMO)	0	0	0	0	0
6.812:Maatschappelijke - en vrouwenopvang (WMO)	10.800	0	0	0	-10.800
6.821:Jeugdbescherming	294.000	0	0	0	-294.000
6.822:Jeugdreclassering	265.200	0	0	0	-265.200
6.91:Coördinatie en beleid WMO	417.200	0	0	0	-417.200
6.92:Coördinatie en beleid Jeugd	373.600	0	0	0	-373.600
7.1:Volksgezondheid	1.610.200	210.200	0	0	-1.400.000
7.2:Riolering	3.221.300	4.077.800	0	0	856.500
7.3:Afval	4.011.000	4.787.100	0	0	776.100
7.4:Milieubeheer	1.246.900	439.800	0	0	-807.100
7.5:Begraafplaatsen en crematoria	644.100	264.400	0	0	-379.700
8.1:Ruimte en leefomgeving	685.400	126.200	0	0	-559.200
8.2:Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.519.300	3.190.600	0	0	-328.700
8.3:Wonen en bouwen	765.400	487.100	0	0	-278.300
Gerealiseerd resultaat	77.140.710	76.054.110	1.015.100	186.300	-257.800

Bijlage 5 - Afkortingenlijst

Afkortingenlijst

BAR	Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk
BBS	Basisschool
BIE	Bouwgronden In Exploitatie
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CV	Commanditaire Vennootschap
DBP	De BedrijfsvoeringsPartner
ECL	Economische classificatie (kostensoort)
EMU	Economische en Monetaire Unie
FCL	Functionele classificatie (kostenplaats)
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRJR	Gemeenschappelijk Regeling Jeugdhulp Rijnmond
GreX	Grondexploitatie
LED	Light Emitting Diode
MI	Marktinitiatief
MPO	Meerjaren Perspectief Ontwikkelprojecten
MRDH	Metropoolregio Rotterdam Den Haag
NCW	Netto Contante Waarde
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
NV	Naamloze Vennootschap
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OG	Opgenomen geld
OZB	Onroerend Zaak Belasting
PGB	Persoonsgebonden Budget
RO	Ruimtelijke Ordening
SiSa	Single information, Single audit
SVHW	Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling
TURAP	Tussenrapportage
VPB	Vennootschapsbelasting
WOO	Wet Open Overheid
WOZ	Wet Waardering Onroerende Zaken
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning